

Sisukord

II Muud kui seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 1025/2014, 25. juuli 2014, millega muudetakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1528/2007 (millega teatavatest Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani (AKV) piirkonna riikide rühma riikidest pärit toodete suhtes kohaldatakse korda, mis on sätestatud lepingutes, millega või mille tulemusel luuakse majanduspartnerlus, ning mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 38/2014, millega muudetakse teatavaid ühist kaubanduspoliitikat käsitlevaid määrusi seoses volituste delegeerimisega ja rakendamissovituste andmisega teatavate meetmete vastuvõtmiseks) I lisa 1
- ★ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 1026/2014, 25. juuli 2014, millega muudetakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1528/2007 (millega teatavatest Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani (AKV) piirkonna riikide rühma riikidest pärit toodete suhtes kohaldatakse korda, mis on sätestatud lepingutes, millega või mille tulemusel luuakse majanduspartnerlus, ning mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 527/2013 seoses mitme riigi väljajätmisega läbirääkimised lõpule viinud piirkondade ja riikide loetelust) I lisa 3
- ★ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 1027/2014, 25. juuli 2014, millega muudetakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1528/2007 (millega teatavatest Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani (AKV) piirkonna riikide rühma riikidest pärit toodete suhtes kohaldatakse korda, mis on sätestatud lepingutes, millega või mille tulemusel luuakse majanduspartnerlus, ning mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 527/2013, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1528/2007 seoses mitme riigi väljajätmisega läbirääkimised lõpule viinud piirkondade ja riikide loetelust) I lisa 5
- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 1028/2014, 26. september 2014, millega muudetakse rakendusmäärust (EL) nr 1207/2011, milles sätestatakse ühtse Euroopa taeva seire toimivuse ja koostalitlusvõime nõuded ⁽¹⁾ 7

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 1029/2014, 26. september 2014, millega muudetakse määrust (EL) nr 73/2010, millega kehtestatakse ühtse Euroopa taeva aeronavigatsiooniliste andmete ja aeronavigatsiooniteabe kvaliteedinõuded ⁽¹⁾	9
★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 1030/2014, 29. september 2014, milles sätestatakse rakenduslikud tehnilised standardid seoses selliste näitajate väärtuste avalikustamise ühtse vormingu ja kuupäevaga, mille alusel määratakse kindlaks globaalsed süsteemselt olulised ettevõtjad vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 575/2013 ⁽¹⁾	14
★ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 1031/2014, 29. september 2014, millega kehtestatakse täiendavad ajutised erakorralised toetusmeetmed teatavate puu- ja köögiviljade tootjatele	22
Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 1032/2014, 29. september 2014, millega kehtestatakse kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril	40
Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 1033/2014, 29. september 2014, millega määratakse kindlaks melassi tüüpilised hinnad ja täiendavad impordimaksud suhkrusektoris alates 1. oktoobrist 2014	42

OTSUSED

2014/680/EL, Euratom:

★ Liikmesriikide valitsuste esindajate otsus, 24. september 2014, millega nimetatakse ametisse Euroopa Kohtu kohtunikud	45
---	----

2014/681/EL, Euratom:

★ Liikmesriikide valitsuste esindajate otsus, 24. september 2014, millega nimetatakse ametisse Euroopa Kohtu kohtunik	46
---	----

2014/682/EL:

★ Nõukogu otsus, 25. september 2014, Regioonide Komitee Bulgaaria asendusliikme ametisse nimetamise kohta	47
---	----

2014/683/EL:

★ Nõukogu otsus, 25. september 2014, Regioonide Komitee Ühendkuningriigi liikme ametisse nimetamise kohta	48
---	----

2014/684/EL:

★ Nõukogu otsus, 25. september 2014, Regioonide Komitee üheksa Kreeka liikme ja kaheteistkümne Kreeka asendusliikme ametisse nimetamise kohta	49
---	----

★ Nõukogu otsus 2014/685/ÜVJP, 29. september 2014, millega muudetakse ühismeedet 2008/124/ÜVJP Euroopa Liidu õigusriigimissiooni kohta Kosovos, EULEX KOSOVO	51
--	----

2014/686/EL:

★ Komisjoni otsus, 3. juuli 2014, mis käsitleb riigiabi SA.33927 (12/C) (ex 11/NN), mida on andnud Belgia Rahandusühistute füüsilisest isikust partnerite osalusi kaitsev tagatisskeem (teatavaks tehtud numbri C(2014) 1021 all) ⁽¹⁾	53
--	----

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

2014/687/EL:

- ★ **Komisjoni rakendusotsus, 26. september 2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused puitmassi, paberi ja papi tootmiseks** (teatavaks tehtud numbri C(2014) 6750 all)⁽¹⁾ 76

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) nr 1025/2014,

25. juuli 2014,

millega muudetakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1528/2007 (millega teatavatest Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani (AKV) piirkonna riikide rühma riikidest pärit toodete suhtes kohaldatakse korda, mis on sätestatud lepingutes, millega või mille tulemusel luuakse majanduspartnerlus, ning mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 38/2014, millega muudetakse teatavaid ühist kaubanduspoliitikat käsitlevaid määrusi seoses volituste delegeerimisega ja rakendamisevolituste andmisega teatavate meetmete vastuvõtmiseks) I lisa

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 20. detsembri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1528/2007, millega teatavatest Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani (AKV) piirkonna riikide rühma riikidest pärit toodete suhtes kohaldatakse korda, mis on sätestatud lepingutes, millega või mille tulemusel luuakse majanduspartnerlus, ⁽¹⁾ ning mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2014. aasta määrusega (EL) nr 38/2014, millega muudetakse teatavaid ühist kaubanduspoliitikat käsitlevaid määrusi seoses volituste delegeerimisega ja rakendamisevolituste andmisega teatavate meetmete vastuvõtmiseks, ⁽²⁾ eriti selle artikli 2 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

- (1) Nende soodustatud riikide loetelu, kelle suhtes kohaldatakse ELi tollimaksu- ja kvoodivaba impordirežiimi, on esitatud määruse (EÜ) nr 1528/2007 (edaspidi „turulepääsu määrus“) I lisas.
- (2) Botswana, Côte d'Ivoire, Fidži, Ghana, Kamerun, Kenya, Namiibia ja Svaasimaa ei astunud vajalikke samme oma lepingute ratifitseerimiseks ning kooskõlas määruse (EÜ) nr 1528/2007 artikli 2 lõikega 3, eriti selle punktiga b, ei kehti nende suhtes määruse (EÜ) nr 1528/2007 kohaselt lubatud turulepääsu kord enam alates 1. oktoobrist 2014. See tuleneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) nr 527/2013 ⁽³⁾.
- (3) Läbirääkimised majanduspartnerluslepingu üle Côte d'Ivoire'i ja Ghana ning Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahel jõudsid lõpule 30. juunil 2014.
- (4) Läbirääkimised majanduspartnerluslepingu üle Botswana, Namiibia ja Svaasimaa ning Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahel jõudsid lõpule 15. juulil 2014.
- (5) Komisjonil on õigus võtta kooskõlas määruse (EÜ) nr 1528/2007 artikliga 24a vastu delegeeritud õigusakte, et muuta kõnealuse määruse I lisa ja lisada sinna Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma kuuluvad piirkonnad või riigid, kes on viinud lõpule läbirääkimised seoses Euroopa Liiduga sõlmitava lepinguga ja vastavad 1994. aasta GATTi XXIV artikli nõuetele.

⁽¹⁾ ELT L 348, 31.12.2007, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 18, 21.1.2014, lk 52.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 527/2013, 21. mai 2013, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1528/2007 seoses mitme riigi väljajätmisega läbirääkimised lõpule viinud piirkondade ja riikide loetelust (ELT L 165, 18.6.2013, lk 59).

- (6) Pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva kohaldatakse Botswana, Côte d'Ivoire'i, Ghana, Namiibia ja Svaasimaa lisamisel turulepääsu määruse I lisasse määruse artikli 2 lõikes 3, eriti selle punktis b, sätestatud tingimusi,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Riikide lisamine I lisasse

Määruse (EÜ) nr 1528/2007 I lisasse lisatakse järgmised riigid:

Botswana Vabariik;

Côte d'Ivoire'i Vabariik;

Ghana Vabariik;

Namiibia Vabariik;

Svaasimaa Kuningriik.

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. oktoobrist 2014.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 25. juuli 2014

Komisjoni nimel

president

José Manuel BARROSO

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) nr 1026/2014,**25. juuli 2014,**

millega muudetakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1528/2007 (millega teatavatest Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani (AKV) piirkonna riikide rühma riikidest pärit toodete suhtes kohaldatakse korda, mis on sätestatud lepingutes, millega või mille tulemusel luuakse majanduspartnerlus, ning mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 527/2013 seoses mitme riigi väljajätmisega läbirääkimised lõpule viinud piirkondade ja riikide loetelust) I lisa

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 20. detsembri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1528/2007, millega teatavatest Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani (AKV) piirkonna riikide rühma riikidest pärit toodete suhtes kohaldatakse korda, mis on sätestatud lepingutes, millega või mille tulemusel luuakse majanduspartnerlus, ⁽¹⁾ ning mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrusega (EL) nr 527/2013 seoses mitme riigi väljajätmisega läbirääkimised lõpule viinud piirkondade ja riikide loetelust, ⁽²⁾ eriti selle artikleid 2a ja 2b,

ning arvestades järgmist:

- (1) Nende soodustatud riikide loetelu, kelle suhtes kohaldatakse ELi tollimaksu- ja kvoodivaba impordirežiimi, on esitatud määruse (EÜ) nr 1528/2007 (edaspidi „turulepääsu määrus”) I lisas.
- (2) Läbirääkimised majanduspartnerluslepingu (edaspidi „leping”) üle ühelt poolt Euroopa Ühenduse ning teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahel jõudsid lõpule 23. novembril 2007.
- (3) Botswana, Côte d'Ivoire, Fidži, Ghana, Kamerun, Kenya, Namiibia ja Svaasimaa ei astunud vajalikke samme oma lepingute ratifitseerimiseks. Seepärast muudeti määrusega (EL) nr 527/2013 vastavalt määruse (EÜ) nr 1528/2007 artikli 2 lõikele 3 ning eriti selle punktile b viimati nimetatud määruse I lisa. Nimetatud riikide suhtes ei kehti määruse (EÜ) nr 1528/2007 kohaselt lubatud turulepääsu kord enam alates 1. oktoobrist 2014.
- (4) Komisjonil on õigus võtta kooskõlas määruse (EÜ) nr 1528/2007 artiklitega 2a ja 2b vastu delegeeritud õigusakte, et muuta kõnealuse määruse I lisa ja ennistada sellesse lisasse määruse (EL) nr 527/2013 kohaselt eemaldatud riigid, niipea kui need riigid on astunud vajalikud sammud oma majanduspartnerluslepingute ratifitseerimiseks.
- (5) Fidži on astunud vajalikud sammud oma majanduspartnerluslepingu ratifitseerimiseks ja on 17. juulil 2014 sellest lepingu hoiulevõtjale teatanud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

*Artikkel 1***Riigi ennistamine I lisasse**

Määruse (EÜ) nr 1528/2007 I lisasse lisatakse järgmine riik:

Fidži Vabariik.

⁽¹⁾ ELT L 348, 31.12.2007, lk 1.⁽²⁾ ELT L 165, 18.6.2013, lk 59.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. oktoobrist 2014.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 25. juuli 2014

Komisjoni nimel
president
José Manuel BARROSO

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) nr 1027/2014,**25. juuli 2014,**

millega muudetakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1528/2007 (millega teatavatest Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani (AKV) piirkonna riikide rühma riikidest pärit toodete suhtes kohaldatakse korda, mis on sätestatud lepingutes, millega või mille tulemusel luuakse majanduspartnerlus, ning mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 527/2013, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1528/2007 seoses mitme riigi väljajätmisega läbirääkimised lõpule viinud piirkondade ja riikide loetelust) I lisa

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 20. detsembri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1528/2007, millega teatavatest Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani (AKV) piirkonna riikide rühma riikidest pärit toodete suhtes kohaldatakse korda, mis on sätestatud lepingutes, millega või mille tulemusel luuakse majanduspartnerlus, ⁽¹⁾ ning mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrusega (EL) nr 527/2013, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1528/2007 seoses mitme riigi väljajätmisega läbirääkimised lõpule viinud piirkondade ja riikide loetelust, ⁽²⁾ eriti selle artikleid 2a ja 2b,

ning arvestades järgmist:

- (1) Nende riikide loetelu, kelle suhtes kehtib ELi tollimaksu- ja kvoodivaba impordikord, on kehtestatud määruse (EÜ) nr 1528/2007 („turulepääsu määrus”) I lisas.
- (2) Läbirääkimised majanduspartnerluse lepingu üle (edaspidi „leping”) ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Aafrika poole vahel jõudsid lõpule 17. detsembril 2007.
- (3) Botswana, Côte d'Ivoire, Fidži, Ghana, Kamerun, Kenya, Namiibia ja Svaasimaa ei ole astunud vajalikke samme, et ratifitseerida oma lepingut. Seepärast muudeti määruse (EÜ) nr 1528/2007 artikli 2 lõike 3 ning eelkõige selle punkti b alusel määrusega (EL) nr 527/2013 esimesena nimetatud määruse I lisa. Nimetatud riikide suhtes lakkas määruse (EÜ) nr 1528/2007 alusel lubatud turulepääsu kord kehtimast 1. oktoobril 2014.
- (4) Komisjonile on antud õigus võtta määruse (EÜ) nr 1528/2007 artiklite 2a ja 2b kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse nimetatud määruse I lisa, et ennistada sinna määruse (EL) nr 527/2013 alusel sealt välja jäetud riigid, niipea kui kõnealused riigid on astunud vajalikud sammud oma vastavate lepingute ratifitseerimiseks.
- (5) Kamerun on astunud vajalikud sammud oma lepingu ratifitseerimiseks ja on 22. juulil 2014 sellest lepingu hoiulevõtjale teatanud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

*Artikkel 1***Riigi ennistamine I lissasse**

Määruse (EÜ) nr 1528/2007 I lissasse lisatakse järgmine riik:

Kameruni Vabariik.

⁽¹⁾ ELT L 348, 31.12.2007, lk 1.⁽²⁾ ELT L 165, 18.6.2013, lk 59.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. oktoobrist 2014.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 25. juuli 2014

Komisjoni nimel
president
José Manuel BARROSO

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) nr 1028/2014,**26. september 2014,****millega muudetakse rakendusmäärust (EL) nr 1207/2011, milles sätestatakse ühtse Euroopa taeva seire toimivuse ja koostalitlusvõime nõuded****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määrust (EÜ) nr 552/2004 Euroopa lennuliikluse juhtimisvõrgu koostalitlusvõime kohta (koostalitlusvõime määrus), (¹) eriti selle artikli 3 lõiget 5,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni rakendusmääruses (EL) nr 1207/2011 (²) on sätestatud seireandmete kogumise süsteemide suhtes kohaldatavad nõuded, et tagada kõnealuste süsteemide toimivuse, koostalitluse ja tõhususe ühtlustamine Euroopa lennuliikluse juhtimisvõrgus ning tsiviil- ja sõjandusvaldkonna koostöö koordineerimisel.
- (2) Selleks et varustada uued õhusõidukid uute tehniliste võimalustega, tuleb asjaomaste seadmete sertifitseerimise tingimused käitajatele kättesaadavaks teha vähemalt 24 kuud enne kõnealuste seadmete kavandatavat kasutuselevõtutähtpäeva. Euroopa Lennundusohutusamet (EASA) võttis asjaomased sertifitseerimistingimused vastu alles 2013. aasta detsembris. Seepärast ei ole käitajatel võimalik tagada, et uued õhusõidukid on 8. jaanuariks 2015 varustatud üldsaatega automaatse sõltuva seire väljundiga (ADS-B „Out“) ja täiustatud režiimi S (Mode S Enhanced) võimekusega. Seega tuleks rakendusmäärust (EL) nr 1207/2011 muuta, et anda asjaomastele käitajatele eespool nimetatud seadmete kasutuselevõtuks piisavalt lisaaega.
- (3) Sertifitseerimistingimuste ja nõutavate seadmete kättesaadavuse edasilükkumine ning tootmissektori piiratud suutlikkusest tulenevad probleemid õhusõidukite seadmetega varustamisel mõjutavad olemasoleva õhusõidukipargi tõrgeteta ajakohastamist. Lisaks tuleb Ameerika Ühendriikide Föderaalse Lennuameti (FAA) kehtestatud nõuete täitmiseks varustada teatavad õhusõidukid, eelkõige Atlandi-ülesteks lendudeks kasutatavad õhusõidukid, üldsaatega automaatse sõltuva seire väljundiga hiljemalt 1. jaanuariks 2020. Seega tuleks üldsaatega automaatse sõltuva seire väljundi ja täiustatud režiimi S paigaldamise tähtpäeva edasi lükata ning viia see paremini kooskõlla FAA poolt kõnealuse väljundi paigaldamiseks kehtestatud tähtpäevaga.
- (4) Rakendustähtpäevade edasilükkamist tuleks riiklike õhusõidukite käitajate suhtes kohaldada samadel alustel nagu muude õhusõidukite käitajate suhtes. Seega tuleks edasi lükata ka tähtpäev, mida riiklike õhusõidukite käitajad pidid järgima üldsaatega automaatse sõltuva seire väljundi ja täiustatud režiimi S paigaldamisel.
- (5) Seepärast tuleks rakendusmäärust (EL) nr 1207/2011 vastavalt muuta.
- (6) Käesolevas määruses sätestatud meetmed on kooskõlas määruse (EÜ) nr 549/2004 artikli 5 kohaselt asutatud ühtse taeva komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Rakendusmäärust (EL) nr 1207/2011 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklit 5 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Käitajad tagavad, et:

a) artikli 2 lõike 2 kohases lennuliikluses osalev õhusõiduk, mille esmane individuaalne lennukõlblikkussertifikaat on välja antud 8. jaanuaril 2015 või pärast seda, on varustatud sekundaarradari transpondritega, millel on II lisa A osas kindlaks määratud tehnilised võimalused;

⁽¹⁾ ELT L 96, 31.3.2004, lk 26.⁽²⁾ Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 1207/2011, 22. november 2011, milles sätestatakse ühtse Euroopa taeva seire toimivuse ja koostalitlusvõime nõuded (ELT L 305, 23.11.2011, lk 35).

- b) artikli 2 lõike 2 kohases lennuliikluses osalev õhusõiduk, mille maksimaalne sertifitseeritud stardimass on suurem kui 5 700 kg või mille maksimaalne tegelik reisilennu õhkkiirus on suurem kui 250 sõlme ja mille esmane individuaalne lennukõlblikkussertifikaat on välja antud 8. juunil 2016 või pärast seda, on varustatud sekundaarradari transpondritega, millel on lisaks II lisa A osas kindlaks määratud tehnilistele võimalustele ka selle lisa B osas kindlaks määratud tehnilised võimalused;
- c) artikli 2 lõike 2 kohases lennuliikluses osalev õhusõiduk, mille maksimaalne sertifitseeritud stardimass on suurem kui 5 700 kg või mille maksimaalne tegelik reisilennu õhkkiirus on suurem kui 250 sõlme ja mille esmane individuaalne lennukõlblikkussertifikaat on välja antud 8. juunil 2016 või pärast seda, on varustatud sekundaarradari transpondritega, millel on lisaks II lisa A osas kindlaks määratud tehnilistele võimalustele ka selle lisa C osas kindlaks määratud tehnilised võimalused.”;
- b) lõige 5 asendatakse järgmisega:
- „5. Käitajad tagavad, et:
- a) artikli 2 lõike 2 kohases lennuliikluses osalev õhusõiduk, mille esmane individuaalne lennukõlblikkussertifikaat on välja antud enne 8. jaanuari 2015, varustatakse hiljemalt 7. detsembriks 2017 sekundaarradari transpondritega, millel on II lisa A osas kindlaks määratud tehnilised võimalused;
- b) artikli 2 lõike 2 kohases lennuliikluses osalev õhusõiduk, mille maksimaalne sertifitseeritud stardimass on suurem kui 5 700 kg või mille maksimaalne tegelik reisilennu õhkkiirus on suurem kui 250 sõlme ja mille esmane individuaalne lennukõlblikkussertifikaat on välja antud enne 8. juunit 2016, varustatakse hiljemalt 7. juuniks 2020 sekundaarradari transpondritega, millel on lisaks II lisa A osas kindlaks määratud tehnilistele võimalustele ka selle lisa B osas kindlaks määratud tehnilised võimalused;
- c) artikli 2 lõike 2 kohases lennuliikluses osalev õhusõiduk, mille maksimaalne sertifitseeritud stardimass on suurem kui 5 700 kg või mille maksimaalne tegelik reisilennu õhkkiirus on suurem kui 250 sõlme ja mille esmane individuaalne lennukõlblikkussertifikaat on välja antud enne 8. juunit 2016, varustatakse hiljemalt 7. juuniks 2020 sekundaarradari transpondritega, millel on lisaks II lisa A osas kindlaks määratud tehnilistele võimalustele ka selle lisa C osas kindlaks määratud tehnilised võimalused.”
- 2) Artikli 8 lõige 2 asendatakse järgmisega:
- „2. Liikmesriigid tagavad, et artikli 2 lõike 2 kohases lennuliikluses osalev transpordiks kasutatav riiklik õhusõiduk, mille maksimaalne sertifitseeritud stardimass on suurem kui 5 700 kg või mille maksimaalne tegelik reisilennu õhkkiirus on suurem kui 250 sõlme, varustatakse hiljemalt 7. juuniks 2020 sekundaarradari transpondritega, millel on lisaks II lisa A osas sätestatud tehnilistele võimalustele ka selle lisa B ja C osas sätestatud tehnilised võimalused.”
- 3) Artikli 14 lõige 1 asendatakse järgmisega:
- „1. Artikli 5 lõike 5 punktis c sätestatud nõuete täitmisest võib vabastada sellised õhusõidukid, mille maksimaalne sertifitseeritud stardimass on suurem kui 5 700 kg või mille maksimaalne tegelik reisilennu õhkkiirus on suurem kui 250 sõlme, mille esmane individuaalne lennukõlblikkussertifikaat on välja antud enne 8. juunit 2016 ning mille pardal asuvad digitaalsed andmesinid ei ole võimelised edastama kõiki II lisa C osas kirjeldatud parameetreid.”

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 26. september 2014

Komisjoni nimel
president
José Manuel BARROSO

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) nr 1029/2014,**26. september 2014,****millega muudetakse määrust (EL) nr 73/2010, millega kehtestatakse ühtse Euroopa taeva aeronavigatsiooniliste andmete ja aeronavigatsiooniteabe kvaliteedinõuded****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määrust (EÜ) nr 552/2004 Euroopa lennuliikluse juhtimisvõrgu koostalitlusvõime kohta (koostalitlusvõime määrus),⁽¹⁾ eriti selle artikli 3 lõiget 5,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni määruse (EL) nr 73/2010⁽²⁾ artikli 3 punktis 13, artikli 7 lõikes 5 ja artikli 10 lõikes 1 osutatakse komisjoni määrusele (EÜ) nr 2096/2005,⁽³⁾ mis tunnustati kehtetuks komisjoni rakendusmäärusega (EL) nr 1035/2011⁽⁴⁾. Seega tuleks määruses (EL) nr 73/2010 leiduvaid viiteid määrusele (EÜ) nr 2096/2005 ajakohastada nii, et need osutaksid komisjoni rakendusmäärusele (EL) nr 1035/2011.
- (2) Määruse (EL) nr 73/2010 III lisas osutatakse Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni (ISO) kehtestatud standarditele. ISO on pärast määruse (EL) nr 73/2010 vastuvõtmist mõned eespool osutatud standardid läbi vaadanud ja ümber nummerdanud. Seega tuleks määruses (EL) nr 73/2010 leiduvaid viiteid vastavatele ISO standarditele ajakohastada, et tagada kooskõla kõnealuste standardite viimase numeratsiooniga ja väljaandega.
- (3) Määruse (EL) nr 73/2010 I, III ja XI lisas osutatakse mitmesugustele rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni (Chicago konventsiooni) 15. lisaga ette nähtud mõistetele ja sätetele, täpsemalt selle konventsiooni 12. redaktsioonile (juuli 2004), millega inkorporeeritakse muudatus nr 34. Rahvusvaheline Tsiviillennunduse Organisatsioon (ICAO) on pärast määruse (EL) nr 73/2010 vastuvõtmist muutnud mitut mõistet ja sätet ning teataval määral ka Chicago konventsiooni 15. lisa struktuuri; viimased muudatused kajastuvad 14. redaktsioonis (juuli 2013), millega inkorporeeritakse muudatus nr 37. Seega tuleks määruses (EL) nr 73/2010 leiduvaid viiteid ajakohastada vastavalt Chicago konventsiooni 15. lisale, et võimaldada liikmesriikidel täita rahvusvahelisest õigusest tulenevaid kohustusi ja tagada kooskõla ICAO loodud rahvusvahelise õigusraamistikuga.
- (4) Määrust (EL) nr 73/2010 tuleks vastavalt muuta.
- (5) Käesolevas määruses sätestatud meetmed on kooskõlas komisjoni määruse (EÜ) nr 549/2004⁽⁵⁾ artikli 5 kohaselt asutatud ühtse taeva komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) nr 73/2010 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

a) punkt 7 asendatakse järgmisega:

„7) „lennundusteabe pakett (IAIP)” – paberandjal või elektrooniliselt esitatud pakett, mis koosneb järgmistest osadest:

a) lennundusteabe kogumikud (AIP), sealhulgas nende muudatused;

⁽¹⁾ ELT L 96, 31.3.2004, lk 26.⁽²⁾ Komisjoni määrus (EL) nr 73/2010, 26. jaanuar 2010, millega kehtestatakse ühtse Euroopa taeva aeronavigatsiooniliste andmete ja aeronavigatsiooniteabe kvaliteedinõuded (ELT L 23, 27.1.2010, lk 6).⁽³⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 2096/2005, 20. detsember 2005, milles sätestatakse aeronavigatsiooniteenuste osutamise ühised nõuded (ELT L 335, 21.12.2005, lk 13).⁽⁴⁾ Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 1035/2011, 17. oktoober 2011, milles sätestatakse aeronavigatsiooniteenuste osutamise ühised nõuded ja millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 482/2008 ja (EL) nr 691/2010 (ELT L 271, 18.10.2011, lk 23).⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 549/2004, 10. märts 2004, millega sätestatakse raamistik ühtse Euroopa taeva loomiseks (raammäärus) (ELT L 96, 31.3.2004, lk 1).

- b) AIP lisad;
 - c) punktis 17 osutatud teade (NOTAM-teade) ning lennueelse teabe bülletäänid;
 - d) aeronavigatsiooniteabe ringkirjad ning
 - e) kontroll-loetelud ja kehtivate NOTAM-teadete loetelud”;
- b) punkt 8 asendatakse järgmisega:
- „8) „takistuste andmed” – andmed kõikide selliste (ajutiste või püsivate) paiksete ja liikuvate objektide või nende osade kohta, mis asuvad õhusõidukile maapinnal liikumiseks ettenähtud alal, mis ulatuvad lendavate õhusõidukite ohutuse tagamiseks vajalikust kindlaksmääratud pinnast kõrgemale või mis asuvad kõnealustest kindlaksmääratud pindadest väljaspool, kuid kujutavad endast ohtu lennuliiklusele;”
- c) punkt 10 asendatakse järgmisega:
- „10) „lennujaama kaardistamise andmed” – andmed, mida kogutakse lennujaama kaardistamise eesmärgil;”
- d) punkt 13 asendatakse järgmisega:
- „13) „aeronavigatsiooniteabeteenuse osutaja” – asutus, kes vastutab aeronavigatsiooniteabeteenuse osutamise eest ja kes on sertifitseeritud vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1035/2011 nõuetele;”
- e) punkt 24 asendatakse järgmisega:
- „24) „kriitilised andmed” – andmed, mis kuuluvad Rahvusvahelise Tsiiviillennunduse Organisatsiooni Chicago konventsiooni (edaspidi „Chicago konventsioon”) 15. lisa 1. peatüki jaos 1.1 kindlaksmääratud terviklikkuse taseme alapunkti c kohase liigituse alla;”
- f) punkt 25 asendatakse järgmisega:
- „25) „olulised andmed” – andmed, mis kuuluvad Rahvusvahelise Tsiiviillennunduse Organisatsiooni Chicago konventsiooni 15. lisa 1. peatüki jaos 1.1 kindlaksmääratud terviklikkuse taseme alapunkti b kohase liigituse alla;”.
- 2) Artikli 7 lõige 5 asendatakse järgmisega:
- „5. Ilma et see piiraks rakendusmääruse (EL) nr 1035/2011 kohaldamist, tagavad artikli 2 lõikes 2 osutatud isikud, et aeronavigatsioonianndmeid või -teavet esitavad töötajad on nõuetekohaselt koolitatud, pädevad ja volitatud tegema nõutavat tööd.”;
- 3) artikli 10 lõige 1 asendatakse järgmisega:
- „1. Artikli 2 lõikes 2 osutatud isikud rakendavad ja hoiavad toimivana nende aeronavigatsioonianndmete ja -teabe esitamist hõlmavat kvaliteedijuhtimissüsteemi vastavalt VII lisa A osas sätestatud nõuetele, ilma et see piiraks rakendusmääruse (EL) nr 1035/2011 kohaldamist.”
- 4) I lisa muudetakse kooskõlas käesoleva määruse I lisaga.
- 5) III lisa asendatakse käesoleva määruse II lisa tekstiga.
- 6) XI lisa asendatakse käesoleva määruse III lisa tekstiga.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 26. september 2014

Komisjoni nimel
president
José Manuel BARROSO

I LISA

I lisa B osa punkt a asendatakse järgmisega:

„a) tuleb esitada digitaalselt vastavalt III lisa punktides 9, 9a ja 12 osutatud ICAO standarditele;”

II LISA

„III LISA

ARTIKLITES JA LISADES OSUTATUD SÄTTED

1. Rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni 15. lisa „Aeronavigatsiooniteabe teenused” (14. redaktsioon, juuli 2013, sh muudatus nr 37) 3. peatüki punkt 3.7 („Kvaliteedijuhtimissüsteem”).
2. Rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni 15. lisa „Aeronavigatsiooniteabe teenused” (14. redaktsioon, juuli 2013, sh muudatus nr 37) 3. peatüki punkt 1.2.1 („Horisontaalne referentsüsteem”).
3. Rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni 15. lisa „Aeronavigatsiooniteabe teenused” (14. redaktsioon, juuli 2013, sh muudatus nr 37) 3. peatüki punkt 1.2.2 („Vertikaalne referentsüsteem”).
4. Rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni 15. lisa „Aeronavigatsiooniteabe teenused” (14. redaktsioon, juuli 2013, sh muudatus nr 37) 4. peatükk („Lennundusteabe kogumikud (AIP)”).
5. Rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni 15. lisa „Aeronavigatsiooniteabe teenused” (14. redaktsioon, juuli 2013, sh muudatus nr 37) 4. peatüki punkt 4.3 („AIP muudatuste tehnilised nõuded”).
6. Rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni 15. lisa „Aeronavigatsiooniteabe teenused” (14. redaktsioon, juuli 2013, sh muudatus nr 37) 4. peatüki punkt 4.4 („AIP lisade tehnilised nõuded”).
7. Rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni 15. lisa „Aeronavigatsiooniteabe teenused” (14. redaktsioon, juuli 2013, sh muudatus nr 37) 5. peatükk („NOTAM”).
8. Rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni 15. lisa „Aeronavigatsiooniteabe teenused” (14. redaktsioon, juuli 2013, sh muudatus nr 37) 6. peatüki punkt 6.2 („Teabe esitamine paberkoopiana”).
9. Rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni 15. lisa „Aeronavigatsiooniteabe teenused” (14. redaktsioon, juuli 2013, sh muudatus nr 37) 10. peatüki punkt 10.1 („Kattealad ja nõuded andmete esitamise kohta”).
- 9a. Rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni 15. lisa „Aeronavigatsiooniteabe teenused” (14. redaktsioon, juuli 2013, sh muudatus nr 37) 10. peatüki punkt 10.2.1 („Maapinna kõrgusmudeli andmekogum — sisu, arvandmete spetsifikatsioonid ja struktuur”).
10. Rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni 15. lisa „Aeronavigatsiooniteabe teenused” (14. redaktsioon, juuli 2013, sh muudatus nr 37) 1. liide („Lennundusteabe kogumiku (AIP) sisu”).
11. Rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni 15. lisa „Aeronavigatsiooniteabe teenused” (14. redaktsioon, juuli 2013, sh muudatus nr 37) 7. liide („Aeronavigatsiooniliste andmete avaldamise resolutsioon ja andmete terviklikkuse liigitus”).
12. Rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni 15. lisa „Aeronavigatsiooniteabe teenused” (14. redaktsioon, juuli 2013, sh muudatus nr 37) 8. liide („Maapinna kõrgusmudeli ja takistuste andmete nõuded”).
13. Objektihalduse Grupi (Object Management Group, OMG) unifitseeritud modelleerimiskeele (UML) spetsifikatsiooni versioon 2.1.1.
14. Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon, ISO 19107:2003 — geograafiline teave — ruumiline skeem (1. redaktsioon, 8.5.2003).
15. Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon, ISO 19115:2003 — geograafiline teave — metaandmed (1. redaktsioon, 8.5.2003 [parandus 1:2006, 5.7.2006]).
16. Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon, ISO 19139:2007 — geograafiline teave — metaandmed — XML-skeemi rakendamine (1. redaktsioon, 17.4.2007).
17. Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon, ISO 19118:2011 — geograafiline teave — kodeerimine (2. redaktsioon, 10.10.2011).

18. Rahvusvaheline Standardorganisatsioon, ISO 19136:2007 — geograafiline teave — geograafiline märgistuskeel (GML) (1. redaktsioon, 23.8.2007).
19. Rahvusvaheline Standardorganisatsioon, ISO/IEC 19757-3:2006 — infotehnoloogia — dokumendiskeemi kirjelduskeeled (DSDL) — 3. osa: reeglitepõhine valideerimine — Schematron (1. redaktsioon, 24.5.2006).
20. ICAO dokument 9674/AN/946 — rahvusvaheline geodeetiliste koordinaatide süsteem — 1984. aasta käsiraamat (2. redaktsioon, 2002).
21. ICAO dokument 9674-AN/946 — rahvusvaheline geodeetiliste koordinaatide süsteem — 1984. aasta (WGS-84) käsiraamat (2. redaktsioon, 2002) 7. peatüki punkt 7.3.2 („Tsükkelkoodkontrolli (CRC) algoritm”).
22. Rahvusvaheline Standardorganisatsioon, ISO/IEC 27002:2005 — infotehnoloogia — turbetehnika — infoturbe haldamise tegevusjuhised (1. redaktsioon, 15.6.2005).
23. Rahvusvaheline Standardorganisatsioon, ISO 28000:2007 — tarneahela julgestuse tagamise juhtimissüsteemide spetsifikatsioonid (1. redaktsioon, 21.9.2007, läbivaatamisel, asendatakse 2. redaktsiooniga, mille kavandatud kuupäev on 31.1.2008 [uurimisjärgus]).
24. Eurocae ED-99 A, nõuded lennujaama kaardistamise andmebaasi kasutajale (oktoober 2005).
25. Rahvusvaheline Standardorganisatsioon, ISO 19110:2005 — geograafiline teave — nähtuste kataloogimise metoodika (1. redaktsioon).”

III LISA

„XI LISA

ARTIKLIS 14 OSUTATUD ICAO ERINEVUSED

Rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni 15. lisa „Aeronavigatsiooniteabe teenused” 3. peatüki punkt 3.5.2 („Tsükkelkoodkontroll”). (14. redaktsioon, juuli 2013, sh muudatus nr 37).”

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) nr 1030/2014,**29. september 2014,****milles sätestatakse rakenduslikud tehnilised standardid seoses selliste näitajate väärtuste avalikustamise ühtse vormingu ja kuupäevaga, mille alusel määratakse kindlaks globaalsed süsteemselt olulised ettevõtjad vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 575/2013****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrust (EL) nr 575/2013 krediitiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 441 lõike 2 kolmandat lõiku,

ning arvestades järgmist:

- (1) Selleks et tagada globaalsete süsteemselt oluliste ettevõtjate kindlaksmääramise protsessi raames avalikustamise ühtsus ja läbipaistvus, peavad asjaomased krediitiasutused ja investeerimisühingud avalikustama kõnealusel protsessis kasutatavate näitajate väärtused.
- (2) Direktiivi 2013/36/EL ⁽²⁾ artikli 131 kohaselt globaalsete süsteemselt oluliste ettevõtjatena kindlaks määratud krediitiasutuste ja investeerimisühingute kasutatavates avalikustamise vormides tuleks arvesse võtta rahvusvahelisi standardeid, eelkõige Baseli pangandusjärelevalve komitee välja antud standardeid.
- (3) Kogutud andmete ühtsuse ja võrreldavuse tagamiseks peaks aruandekuupäev kattuma krediitiasutuse või investeerimisühingu eelmise majandusaasta lõpu andmete kuupäevaga või asjaomase asutusega kokku lepitud mis tahes muu kuupäevaga.
- (4) Selleks et hõlbustada üldsuse juurdepääsu avalikustatud teabele ja pidades silmas, et kindlakstegemise protsessi puhul on vaja kõigi liikmesriikide andmeid, peaks Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) koguma kõigi krediitiasutuste ja investeerimisühingute esitatava teabe ja avaldama selle oma veebisaidil.
- (5) Käesolev määrus põhineb EBA poolt komisjonile esitatud rakenduslike tehniliste standardite eelnõul.
- (6) EBA on läbi viinud avatud avalikud konsultatsioonid käesoleva määruse aluseks oleva rakenduslike tehniliste standardite eelnõu kohta, analüüsinud võimalikku asjaomast kulu ja kasu ning küsinud arvamust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1093/2010 ⁽³⁾ artikli 37 kohaselt loodud pangandussektori sidusrühmade kogult,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

*Artikkel 1***Ühtne vorming**

Globaalsed süsteemselt olulised ettevõtjad täidavad käesoleva määruse lisas sätestatud vormi elektrooniliselt, nagu on avaldatud Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) veebisaidil. Kõnealusel vormi abil avalikustavad globaalsed süsteemselt olulised ettevõtjad selliste näitajate väärtused, mida kasutatakse krediitiasutuste ja investeerimisühingute punktisumma kindlaksmääramiseks direktiivi 2013/36/EL artiklis 131 osutatud meetodika kohaselt.

Globaalsed süsteemselt olulised ettevõtjad ei ole kohustatud avalikustama lisaandmeid ega lisanäitajaid.

⁽¹⁾ ELT L 176, 27.6.2013, lk 1.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/36/EL, 26. juuni 2013, mis käsitleb krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1093/2010, 24. november 2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

*Artikkel 2***Avalikustamise kuupäev**

Globaalsed süsteemselt olulised ettevõtjad avalikustavad artikli 1 kohase teabe majandusaasta lõpu seisuga hiljemalt neli kuud pärast iga majandusaasta lõppu.

Asjaomased asutused võivad lubada krediitiasutustel ja investeerimisühingutel, kelle majandusaasta lõpeb 30. juunil, esitada näitajate väärtused 31. detsembri seisuga. Igal juhul avalikustatakse teave hiljemalt 31. juuliks.

*Artikkel 3***Avalikustamise asukoht**

Krediitiasutused ja investeerimisühingud võivad avalikustada käesoleva määruse lisas sätestatud vormis esitatud näitajate väärtused, kasutades teabekanalit, mille nad on määranud määruse (EL) nr 575/2013 VIII osaga ette nähtud teabe avalikustamiseks vastavalt kõnealuse määruse artiklile 434.

Kui näitajate väärtused ei ole avalikustatud esimeses lõigus osutatud teabekanalit kasutades, esitavad globaalsed süsteemselt olulised ettevõtjad otseviite avalikustatud teabele krediitiasutuse või investeerimisühingu veebisaidil või teabekanalile, kus teave on avalikustatud.

Pärast kõnealuse teabe avalikustamist globaalsete süsteemselt oluliste ettevõtjate poolt saadavad asjaomased asutused kõnealused täidetud vormid põhjendamatu viivitusega EBA-le, kes avaldab need koondatult oma veebisaidil.

Artikkel 4

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 29. september 2014

Komisjoni nimel
president
José Manuel BARROSO

LISA

Globaalsete süsteemselt oluliste ettevõtjate kindlakstegemiseks vajalikud andmed**Panga üldandmed**

1. jagu. Üldteave	Vastus
a. Riikliku järelevalveasutuse esitatav üldteave	
1) Riigi kood	
2) Panga nimi	
3) Esitamise kuupäev (aaaa-kk-pp)	
b. Aruandva krediidasutuse või investeerimisühingu esitatav üldteave	
1) Aruandekuupäev (aaaa-kk-pp)	
2) Aruandlusvaluuta	
3) Euro ümberarvestuskurss	
4) Aruandlusühik	
5) Raamatupidamisstandard	
6) Avalikustamise asukoht	

Suuruse näitaja

2. jagu. Koguriskipositsioon	Summa
a. Tuletislepingute vastaspoole riskipositsioon (meetod 1)	
b. Väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingute brutoväärtus	
c. Väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingute vastaspoole riskipositsioon	
d. Muud varad	
1) Väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingute raames saadud väärtpaberid, mida kajastatakse varadena	
e. Bilansilised kirjed kokku (kirjete 2.a, 2.b, 2.c ja 2.d summa, miinus kirje 2.d.1))	
f. Tuletislepingute potentsiaalne tuleviku riskipositsioon (meetod 1)	
g. 0 % ümberhindlusteguriga bilansivälise kirjete tinglik väärtus	
1) Tingimusteta tühistatavad krediitkaartide krediidilimiidid	
2) Muud tingimusteta tühistatavad limiidid	
h. 20 % ümberhindlusteguriga bilansivälise kirjete tinglik väärtus	

2. jagu. Koguriskipositsioon	Summa
i. 50 % ümberhindlusteguriga bilansivälise kirjete tinglik väärtus	
j. 100 % ümberhindlusteguriga bilansivälise kirjete tinglik väärtus	
k. Bilansivälised kirjed kokku (kirjete 2.f, 2.g ja 2.h–2.j summa, miinus 0,9 korda kirjete 2.g.1 ja 2.g.2 summa)	
l. Raamatupidamise, kuid mitte riskipõhisel regulatiivsel eesmärgil konsolideeritud üksused	
1) Bilansilised varad	
2) Tuletislepingute potentsiaalne tuleviku riskipositsioon	
3) Tingimusteta tühistatavad siduvad kohustused	
4) Muud bilansivälised siduvad kohustused	
5) Konsolideeritud üksustesse tehtud investeeringute väärtus	
m. Regulatiivsed korrigeerimised	
n. Lisaandmed	
1) Tuletisinstrumentidega tehtud tehingute raames antud rahalise tagatisega seotud nõuded	
2) Krediidituletisinstrumentide tinglik netoväärtus	
3) Krediidituletisinstrumentide tinglik netoväärtus kirje 2.l alla kuuluvate üksuste puhul	
4) Kirje 2.l alla kuuluvate üksuste vahelised bilansilised ja bilansivälised riskipositsioonid	
5) Kirje 2.l alla kuuluvate üksuste bilansilised ja bilansivälised riskipositsioonid riskipõhisel regulatiivsel eesmärgil konsolideeritud üksuste suhtes	
6) Riskipõhisel regulatiivsel eesmärgil konsolideeritud üksuste riskipositsioonid kirje 2.l alla kuuluvate üksuste suhtes	
7) Finantsvõimenduse määra (2014. aasta jaanuari määratlus) arvutamisel aluseks võetud koguriskipositsioon	
o. Koguriskipositsiooni näitaja (kirjete 2.e, 2.k, 2.l.1, 2.l.2 summa pluss 0,1 korda kirjed 2.l.3, 2.l.4, miinus kirjete 2.l.5 ja 2.m summa)	

Vastastikuse seotuse näitajad

3. jagu. Finantsüsteemisesed varad	Summa
a. Teistes finantsasutustes hoiustatud või teistele finantsasutustele laenatud rahalised vahendid	
1) Hoiusesertifikaadid	
b. Teistele finantsasutustele võimaldatud kasutamata krediidi- ja likviidsusliinid	

3. jagu. Finantssüsteemisesed varad	Summa
c. Teiste finantsasutuste emiteeritud hoitavad väärtpaberid	
1) Tagatud võlaväärtpaberid	
2) Kõrgema nõudeõiguse järguga tagamata võlaväärtpaberid	
3) Allutatud võlaväärtpaberid	
4) Kommertsväärtpaberid	
5) Aktsiad (sealhulgas liht- ja eelisaktsiate nimiväärtus ja ülekurs)	
6) Kirjes 3.c.5 kajastatud asjaomaste aktsiatega seotud tasakaalustavad lühikesed positsioonid	
d. Teiste finantsasutustega tehtud väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingute praegune positiivne netopositsioon	
e. Teiste finantsasutustega tehtud börsiväliste tuletisinstrumentide tehingud, millel on positiivne õiglane netoväärtus	
1) Positiivne õiglane netoväärtus (sealhulgas hoitav tagatis, kui see on hõlmatud tasaarvestuse raamlepinguga)	
2) Potentsiaalne tuleviku riskipositsioon	
f. Finantssüsteemisesete varade näitaja (kirjete 3.a, 3.b–3.c.5, 3.d, 3.e.1, ja 3.e.2 summa, miinus kirje 3.c.6)	
4. jagu. Finantssüsteemisesed kohustused	Summa
a. Hoiuseid kaasavate asutuste hoiused	
b. Hoiuseid mittekaasavate finantsasutuste hoiused	
c. Teistelt finantsasutustelt saadud kasutamata krediidi- ja likviidsusliinid	
d. Teiste finantsasutustega tehtud väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingute praegune negatiivne netopositsioon	
e. Teiste finantsasutustega tehtud börsiväliste tuletisinstrumentide tehingud, millel on negatiivne õiglane netoväärtus	
1) Negatiivne õiglane netoväärtus (sealhulgas antud tagatis, kui see on hõlmatud tasaarvestuse raamlepinguga)	
2) Potentsiaalne tuleviku riskipositsioon	
f. Lisaandmed	
1) Teistelt finantsasutustelt laenatud rahalised vahendid	
2) Kirjetega 4.a ja 4.b hõlmatud hoiusesertifikaadid	
g. Finantssüsteemisesete kohustuste näitaja (kirjete 4.a–4.e.2 summa)	

5. jagu. Lunastamata või tagasiostmata väärtpaberid	Summa
a. Tagatud võlaväärtpaberid	
b. Kõrgema nõudeõiguse järguga tagamata võlaväärtpaberid	
c. Allutatud võlaväärtpaberid	
d. Kommertsväärtpaberid	
e. Hoiusesertifikaadid	
f. Lihtaktsiad	
g. Eelisaktsiad ja mistahes muud laadi allutatud rahastamisvahendid, mis ei kuulu kirje 5.c alla	
h. Lisaandmed	
1) Selliste omakapitaliinstrumentide raamatupidamislik väärtus, mille turuhind ei ole kättesaadav	
i. Lunastamata või tagasiostmata väärtpaberite näitaja (kirjete 5.a–5.g summa)	

Asendatavuse/finantsasutuse infrastruktuuri näitajad

6. jagu. Aruandeaastal tehtud maksed (välja arvatud grupisisesed maksed)	Valuuta	Summa asjaomasel valuutas	Summa
a. Austraalia dollar	AUD		
b. Brasiilia real	BRL		
c. Kanada dollar	CAD		
d. Šveitsi frank	CHF		
e. Hiina jüaan	CNY		
f. Euro	EUR		
g. Inglise nael	GBP		
h. Hongkongi dollar	HKD		
i. India ruupia	INR		
j. Jaapani jeen	JPY		
k. Rootsi kroon	SEK		
l. USA dollar	USD		
m. Lisaandmed			
1) Mehhiko peeso	MXN		

6. jagu. Aruandeaastal tehtud maksed (välja arvatud grupisisesed maksed)	Valuuta	Summa asjaomases valuutas	Summa
2) Uus-Meremaa dollar	NZD		
3) Vene rubla	RUB		
n. Maksetegevuse näitaja (kirjete 6.a–6.l summa)			

7. jagu. Hoiul olevad varad	Summa
a. Hoiul olevate varade näitaja	

8. jagu: Võlakirja- ja aktsiaturgudel tehtud emissiooni tagamise tehingud	Summa
a. Omakapitaliinstrumentide emissioonide tagamise tegevus	
b. Võlainstrumentide emissioonide tagamise tegevus	
c. Emissioonide tagamise tegevuse näitaja (kirjete 8.a ja 8.b summa)	

Keerukuse näitajad

9. jagu. Börsiväliste tuletisinstrumentide tinglik väärtus	Summa
a. Keskse vastaspoole kaudu kliiritud börsivälised tuletisinstrumendid	
b. Kahepoolset arveldatud börsivälised tuletisinstrumendid	
c. Börsiväliste tuletisinstrumentide näitaja (kirjete 9.a ja 9.b summa)	

10. jagu. Kaubeldavad ja müügivalmis väärtpaberid	Summa
a. Kauplemise eesmärgil hoitavad väärtpaberid	
b. Müügivalmis väärtpaberid	
c. Kaubeldavad ja müügivalmis väärtpaberid, mis vastavad 1. taseme varade määratlusele	
d. Kaubeldavad ja müügivalmis väärtpaberid, mis vastavad 2. taseme varade määratlusele; väärtuskärbetega	
e. Lisaandmed	
1) Tähtajani hoitavad väärtpaberid	
f. Kaubeldavate ja müügivalmis väärtpaberite näitaja (kirjete 10.a ja 10.b summa, miinus kirjete 10.c ja 10.d summa)	

11. jagu. 3. taseme varad	Summa
a. 3. taseme varade näitaja	

Jurisdiktsiooniülese tegevuse näitajad

12. jagu: Jurisdiktsiooniüleled nõuded	Summa
a. Välismaised nõuded lõppriski alusel (välja arvatud tuletisinstrumentidega seotud tegevus)	
b. Lisaandmed:	
1) Tuletisinstrumentidega seotud välismaised nõuded lõppriski alusel	
c. Jurisdiktsiooniüleste nõuete näitaja (kirje 12.a)	

13. jagu. Jurisdiktsiooniüleled kohustused	Summa
a. Välismaised kohustused (välja arvatud tuletisinstrumentid ja kohalikud kohustused kohalikus valuutas)	
1) Kirje 13.a alla kuuluvad mis tahes välismaised kohustused seotud kontorite ees	
b. Kohalikud kohustused kohalikus valuutas (välja arvatud tuletisinstrumentidega seotud tegevus)	
c. Lisaandmed:	
1) Tuletisinstrumentidega seotud välismaised kohustused lõppriski alusel	
d. Jurisdiktsiooniüleste kohustuste näitaja (kirjete 13.a ja 13.b summa miinus kirje 13.a.1)	

Täiendavad näitajad

14. jagu. Lisanäitajad	Summa
a. Kohustused kokku	
b. Jaerahastamine	
c. Hulgirahastamisest sõltuvuse suhtarv (kirjete 14.a ja 14.b vahe jagatud kirjega 14.a)	
d. Välisnetotulu	
e. Netotulu kokku	
f. Brutotulu kokku	
g. Laenuks antud rahaliste vahendite brutoväärtus ja väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingute raames laenuks antud väärtpaberite õiglane brutoväärtus	
h. Laenuks võetud rahaliste vahendite brutoväärtus ja väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingute raames laenuks võetud väärtpaberite õiglane brutoväärtus	
i. Börsiväliste tuletisinstrumentide tehingute positiivne õiglane brutoväärtus	
j. Börsiväliste tuletisinstrumentide tehingute negatiivne õiglane brutoväärtus	
Ühikute arv	
k. Jurisdiktsioonide arv	

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) nr 1031/2014,**29. september 2014,****millega kehtestatakse täiendavad ajutised erakorralised toetusmeetmed teatavate puu- ja köögiviljade tootjatele**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 219 lõiget 1 koostoimes artikliga 228,

ning arvestades järgmist:

- (1) 7. augustil kehtestas Venemaa valitsus keelu teatavate toodete, sealhulgas puu- ja köögiviljade importimisele EList Venemaale. Kõnealune keeld on tekitanud tõsise turuhäirete ohu, kuna hinnad on olulise ekspordituru äkilise kadumise tõttu märkimisväärselt langenud.
- (2) Nimetatud turuhäirete oht omab erilist tähtsust sellises puu- ja köögiviljasektoris, kus koristatakse praegusel aastajal suurtes kogustes kergesti riknevaid vilju.
- (3) Seega on turul tekkinud olukord, mille puhul määruse (EL) nr 1308/2013 kohased normaalsed meetmed näivad olevat ebapiisavad.
- (4) Selleks, et vältida praeguse turuolukorra muutumist tõsisemaks või pikaajaliseks turuhäireks, võeti vastu komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 932/2014, ⁽²⁾ milles on kehtestatud maksimaalsed toetussummad saagi turult kõrvaldamise, koristamata jätmise ja toorelt koristamise eest. Siiski on vaja veel täiendavaid toetusmeetmeid. Kõnealuses määruses kehtestatud mehhanismi tuleks seepärast täiendada teatavatele tootekogustele antavate suunatud lisatoetusmeetmetega, mis arvutatakse välja tavapäraselt Venemaale suunatud ekspordikoguste alusel.
- (5) Tomatite, porgandite, peakapsaste, paprikate, lillkapsaste, spargelkapsaste, kurkide, kornišonide, seente, õunte, pirnide, ploomide, marjade, värskete lauaviinamarjade, kiivide, magusate apelsinide, klementiinide ja mandariinide suhtes tuleks vastu võtta täiendavad ajutised erakorralised toetusmeetmed.
- (6) Võttes hinnanguliselt arvesse neid koguseid, mida impordikeeld mõjutab, tuleks liidu finantsabi anda vastavalt asjaomaste toodete kogustele. Kõnealused täiendavad kogused tuleks iga liikmesriigi kohta välja arvutada vastavalt sellele, millises koguses on liikmesriik asjaomast toodet eelneva kolme aasta jooksul Venemaale ekspordinud, jättes välja need kogused, millest on delegeeritud määruse (EL) nr 932/2014 alusel juba teatatud.
- (7) Arvestatakse, et käesoleva määrusega hõlmatud tooted, mis muidu oleks Venemaale eksporditud, suunatakse teiste liikmesriikide turgudele. Samade toodete tootjad neis liikmesriikides, kes tavapäraselt ei ekspordi oma tooteid Venemaale, võivad seetõttu kokku puutuda tõsiste turuhäirete ja hindade langusega.
- (8) Sel põhjusel ning turgude täiendava stabiliseerimise eesmärgil tuleks liidu finantsabi teha kättesaadavaks kõigi liikmesriikide tootjatele nende toodete osas, mis on hõlmatud käesoleva määrusega, kuid asjaomane kogus ei tohiks ületada 3 000 tonni liikmesriigi kohta.

⁽¹⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.

⁽²⁾ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 932/2014, 29. august 2014, millega kehtestatakse ajutised erakorralised toetusmeetmed teatavate puu- ja köögiviljade tootjate jaoks ning muudetakse delegeeritud määrust (EL) nr 913/2014, (ELT L 259, 30.8.2014, lk 2).

- (9) Liikmesriikidel peaks olema valikuvõimalus otsustada lubatud 3 000 tonni kasutamata jätta. Juhul, kui nad selliselt otsustavad, peaksid nad komisjoni õigeaegselt teavitama, et komisjon saaks otsustada kasutamata koguste ümbermääramise.
- (10) Turult kõrvaldamine, saagi koristamata jätmine ja toorelt koristamine on tõhusad kriisiohjemeetmed puu- ja köögiviljade sellise ülejäägi puhul, mis on tingitud ajutistest ja ettenägematutest asjaoludest. Liikmesriikidele tuleks anda võimalus jaotada neile määratud kogused ühe või mitme nimetatud meetme vahel, et olemasolevaid summasid kõige tõhusamalt ära kasutada.
- (11) Nii nagu delegeeritud määruses (EL) nr 932/2014, tuleks ajutiselt loobuda kehtivast piirangust, mille kohaselt võib toetust saavate turult kõrvaldamiste osakaal olla kuni 5 % turustatud toodangu mahust. Liidu finantsabi tuleks seepärast anda ka siis, kui kõrvaldamiste hulk ületab 5 %.
- (12) Turult kõrvaldamiseks antav finantsabi peaks põhinema komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 543/2011⁽¹⁾ XI lisas sätestatud vastavatel summadel, mis on ette nähtud tasuta jagamise eesmärgil ja muul sihtotstarbel turult kõrvaldamiseks. Selliste toodete maksimaalsed toetussummad, mille jaoks ei ole rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 XI lisas summat kindlaks määratud, tuleks sätestada käesolevas määruses.
- (13) Võttes arvesse, et rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 XI lisas tomatite jaoks sätestatud summadega osutatakse töötlemiseks ette nähtud tomatite ja värskelt tarbimiseks ette nähtud tomatite turustusaastale, on asjakohane täpsustada, et käesoleva määruse kohaldamisel hõlmab värskelt tarbimiseks ette nähtud tomatite suhtes kohaldatav maksimumsumma ajavahemikku 1. novembrist kuni 31. maini.
- (14) Pidades silmas erakorralisi turuhäireid ja tagamaks, et kõik puu- ja köögiviljatootjad saaksid liidult finantsabi, tuleks abi laiendada nendele puu- ja köögiviljatootjatele, kes ei ole tunnustatud tootjaorganisatsiooni liikmed.
- (15) Et soodustada turult kõrvaldatud puu- ja köögiviljade tasuta jagamist teatavatele organisatsioonidele, näiteks heategevusorganisatsioonidele ja koolidele, ning mis tahes muudeks liikmesriigi poolt heakskiidetud samaväärseteks sihtotstarveteks, tuleks rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 XI lisas sätestatud maksimumsummasid kohaldada täies ulatuses ka nende tootjate suhtes, kes ei ole tunnustatud tootjaorganisatsiooni liikmed. Kui kõrvaldamine toimub muul eesmärgil kui tasuta jagamiseks, peaksid asjaomased tootjad saama 50 % sätestatud maksimumsummadest. Sellega seoses peaksid tootjad, kes ei ole tunnustatud tootjaorganisatsiooni liikmed, vastama samadele või sarnastele tingimustele kui tootjaorganisatsioonid. Seetõttu tuleks nii nende kui ka tunnustatud tootjaorganisatsioonide suhtes kohaldada määruse (EL) nr 1308/2013 ja rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 asjaomaseid sätteid.
- (16) Tootjaorganisatsioonid on puu- ja köögiviljasektori selgroog, mistõttu on nad kõige sobivamad organisatsioonid, kelle kaudu tagada turult kõrvaldamiseks ette nähtud liidu finantsabi maksmine neile tootjatele, kes ei ole tunnustatud tootjaorganisatsiooni liikmed. Tootjaorganisatsioonid peaksid selleks, et tagada sellise abi maksmine tootjatele, kes ei ole tunnustatud tootjaorganisatsiooni liikmed, sõlmima nende tootjatega asjakohase lepingu. Kuna kõigis liikmesriikides ei ole puu- ja köögiviljaturul tarnimise pool ühtviisi organiseeritud, on asjakohane võimaldada liikmesriigi pädeval asutusel maksta nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ELi toetus otse tootjatele.
- (17) Käesolevas määruses peaksid liikmesriigid kindlaks määrama saagi koristamata jätmise eest ja toorelt koristamiseks ette nähtud hektaripõhised toetussummad nii, et need ei hõlmaks rohkem kui 90 % muuks sihtotstarbeks kui tasuta jagamiseks tehtud kõrvaldamise suhtes kohaldatavatest maksimaalsetest toetussummadest, mis on sätestatud rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 XI lisas, või nende toodete eest, mille puhul ei ole kõnealuses lisas koguseid kehtestatud. Värskelt tarbimiseks ette nähtud tomatite puhul peaks liikmesriikide poolt arvesse võetav toetussumma ajavahemikul 1. novembrist kuni 31. maini olema rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 XI lisas sätestatud summa. Saagi koristamata jätmist tuleks toetada isegi siis, kui asjaomaselt tootmisalalt on koristatud kaubanduslikku toodangut tavapärase tootmistsükli jooksul.

⁽¹⁾ Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 543/2011, 7. juuni 2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga (ELT L 157, 15.6.2011, lk 1).

- (18) Tootjaorganisatsioonid koondavad tarned ja on võimelised tegutsema kiiremini kui tootjad, kes ei ole selliste organisatsioonide liikmed, kui on vaja hallata turule otsest mõju avaldavaid suuremaid koguseid. Selleks et muuta käesoleva määrusega ettenähtud erakorraliste toetusmeetmete rakendamine tõhusamaks ja kiirendada turu stabiliseerimist, on asjakohane suurendada tunnustatud tootjaorganisatsioonidesse kuuluvatele tootjatele muuks kui tasuta jagamiseks antavat liidu finantsabi 75 %ni asjaomastest maksimumsummadest, mis on ette nähtud toetuseks muul sihtotstarbel turult kõrvaldamise puhul.
- (19) Samuti nagu turult kõrvaldamise puhul, tuleks laiendada liidu finantsabi saagi koristamata jätmise eest ja toorelt koristamiseks tootjatele, kes ei ole tunnustatud tootjaorganisatsiooni liikmed. Finantsabi peaks moodustama 50 % tootjaorganisatsioonidele kehtestatud maksimaalsetest toetussummadest.
- (20) Kuna tootjaid, kes ei ole tootjaorganisatsiooni liikmed, on palju, ning kontroll peab olema usaldusväärne ja teostatav, ei tuleks liidu finantsabi anda tootjaorganisatsiooni mittekuuluvatele tootjatele selliste puu- ja köögiviljade toorelt koristamiseks, mille tavapärane saagikoristus on juba alanud, ja saagi koristamata jätmise eest, kui kaubanduslik toodang on koristatud asjaomaselt tootmisalalt tavapärase tootmistsükli jooksul. Seega tuleks selliste tootjate suhtes, kes ei ole tunnustatud tootjaorganisatsiooni liikmed, kohaldada määruse (EL) nr 1308/2013 ja rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 asjaomaseid sätteid, mida kohaldatakse ka tunnustatud tootjaorganisatsioonide suhtes.
- (21) Tootjatele, kes ei ole tunnustatud tootjaorganisatsiooni liikmed peaks liidu finantsabi saagi koristamata jätmise eest ja toorelt koristamiseks maksma otse liikmesriigi pädev asutus. Nimetatud pädev asutus peaks maksma asjaomased summad tootjatele kooskõlas rakendusmäärusega (EL) nr 543/2011 ning asjaomaste siseriiklike eeskirjade ja menetlustega.
- (22) Selleks et tagada teatavate puu- ja köögiviljade tootjatele antava liidu finantsabi kasutamine sihtotstarbeliselt ja kindlustada liidu eelarve tõhus kasutamine, peaksid liikmesriigid tegema mõistlikul määral kontrolli. Eelkõige tuleb kontrollida dokumente ja identsust ning teha füüsilist ja kohapealset kontrolli, mis hõlmab piisaval hulgal tooteid, piirkondi, tootjaorganisatsioone ja tootjaid, kes ei ole tunnustatud tootjaorganisatsiooni liikmed. Liikmesriigid peaksid tagama, et tomatite turult kõrvaldamine, toorelt koristamine ja koristamata jätmine hõlmab ainult värskest tarbimiseks ette nähtud tomatisorte.
- (23) Liikmesriigid peaksid komisjoni teavitama tootjaorganisatsioonide ja organisatsioonidesse mittekuuluvate tootjate regulaarselt tehtud toimingutest.
- (24) Turule vahetu mõju avaldamiseks ja hindade stabiliseerimisele kaasa aitamiseks peaks käesolev määrus jõustuma selle avaldamise päeval,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimise ja reguleerimisala

1. Käesolevas määruses sätestatakse ajutisi erakorralisi liidu toetusmeetmeid käsitlevad eeskirjad määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 154 kohaselt tunnustatud puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonidele ja tootjatele, kes ei ole nimetatud organisatsioonide liikmed.

Kõnealused ajutised erakorralised liidu toetusmeetmed hõlmavad turult kõrvaldamist, koristamata jätmist ja toorelt koristamist.

2. Lõikes 1 osutatud toetust kohaldatakse järgmiste puu- ja köögiviljasektori värskest tarbimiseks ette nähtud toodete suhtes:

- (a) CN-koodi 0702 00 00 alla kuuluvad tomatid;
- (b) CN-koodi 0706 10 00 alla kuuluvad porgandid;
- (c) CN-koodi 0704 90 10 alla kuuluvad kapsad;

- (d) CN-koodi 0709 60 10 alla kuuluvad paprikad;
- (e) CN-koodi 0704 10 00 alla kuuluvad lillkapsad ja spargelkapsad;
- (f) CN-koodi 0707 00 05 alla kuuluvad kurgid;
- (g) CN-koodi 0707 00 90 alla kuuluvad kornišonid;
- (h) CN-koodi 0709 51 00 alla kuuluvad seemned perekonnast *Agaricus*;
- (i) CN-koodi 0808 10 alla kuuluvad õunad;
- (j) CN-koodi 0808 30 alla kuuluvad pirnid;
- (k) CN-koodi 0809 40 05 alla kuuluvad ploomid;
- (l) CN-koodide 0810 20, 0810 30 and 0810 40 alla kuuluvad marjad;
- (m) CN-koodi 0806 10 10 alla kuuluvad värsked lauaviinamarjad;
- (n) CN-koodi 0810 50 00 alla kuuluvad kiivid;
- (o) CN-koodi 0805 10 20 alla kuuluvad magusad apelsinid;
- (p) CN-koodi 0805 20 10 alla kuuluvad klementiinid;
- (q) CN-koodide 0805 20 30, 0805 20 50, 0805 20 70 ja 0805 20 90 alla kuuluvad mandariinid, (sh tangeriinid ja satsumad), vilkingid jms tsitrushübriidid.

3. Lõikes 1 osutatud toetus hõlmab toiminguid, mis on teostatud ajavahemikul alates 30. septembrist 2014 kuni artikli 2 lõikes 1 sätestatud koguste täitumiseni igas asjaomases liikmesriigis või 31. detsembrini 2014, olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem.

Artikkel 2

Maksimumkoguste määramine liikmesriikidele

1. Artikli 1 lõikes 1 osutatud toetust antakse liikmesriikidele vastavalt I lisas sätestatud tootekogustele.

Nimetatud toetus tehakse kõigis liikmesriikides kättesaadavaks ka artikli 1 lõikes 2 nimetatud toodete turult kõrvaldamise, toorelt koristamise või koristamata jätmise eest, mille otsustab liikmesriik, tingimusel, et asjaomane täiendav kogus ei ületa 3 000 tonni liikmesriigi kohta.

2. Lõikes 1 iga liikmesriigi kohta nimetatud koguste suhtes võivad liikmesriigid iga toote või tooterühma puhul otsustada kogused, mis kõrvaldatakse turult tasuta jagamiseks ja kogused, mis kõrvaldatakse turult muul sihtotstarbel kui tasuta jagamiseks, ning samuti toorelt koristamise ja koristamata jätmisega hõlmatud ekvivalentne pindala.

3. Liikmesriigid võivad otsustada 31. oktoobriks 2014 jätta 3 000 tonni suurune kogus või osa sellest kasutamata. Liikmesriik peab kõigist kasutamata kogustest teatama komisjonile 31. oktoobriks 2014. Alates teate esitamisest ei ole liikmesriigis tehtud toimingud enam käesoleva määruse kohaselt abikõlblikud.

Artikkel 3

Koguste määramine tootjatele

Liikmesriigid määravad artiklis 2 osutatud kogused tootjaorganisatsioonidele ja sellistele tootjatele, kes ei kuulu tootjaorganisatsiooni, taotluste esitamise järjekorra alusel.

Liikmesriigid võivad otsustada seada sisse teistsuguse koguste määramise süsteemi, tingimusel, et loodud süsteem põhineb objektiivsetel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumidel. Selle jaoks võivad liikmesriigid võtta arvesse Venemaa impordikeelu mõju ulatust asjaomastele tootjatele.

Artikkel 4

Finantsabi turult kõrvaldamiseks tootjaorganisatsioonidele

1. Liidu finantsabi antakse käesoleva määruse artikli 1 lõikes 3 osutatud ajavahemikul määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 34 lõikes 4 osutatud tasuta jagamiseks ette nähtud puu- ja köögivilja turult kõrvaldamiseks ning artikli 1 lõikes 2 osutatud toodete turult kõrvaldamiseks muul sihtotstarbel kui tasuta jagamiseks.
2. Kui käesoleva määruse artikli 1 lõikes 2 osutatud tooted kõrvaldatakse turult nimetatud määruse artikli 1 lõikes 3 sätestatud ajavahemiku jooksul, ei kohaldata nende suhtes määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 34 lõikes 4 ja rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 79 lõikes 2 sätestatud 5 % piirmäära.
3. Käesoleva määruse artikli 1 lõikes 2 osutatud, kuid rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 XI lisas loetlemata toodete puhul on maksimaalsed toetussummad käesoleva määruse II lisas sätestatud summad.
4. Tomatite puhul on maksimaalne toetussumma rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 XI lisas ajavahemikuks 1. novembrist kuni 31. maini sätestatud summa.
5. Erandina määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 34 lõikest 1 on muuks sihtotstarbeks kui tasuta jagamiseks ette nähtud turult kõrvaldamistele antav liidu finantsabi 75 % rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 XI lisas ja käesoleva määruse II lisas osutatud muuks sihtotstarbeks antava toetuse ülemmääradest.
6. Lõikes 1 osutatud liidu finantsabi võib anda ka tootjaorganisatsioonidele isegi siis, kui nende rakenduskavades või liikmesriikide riiklikes strateegiates ei sisaldu sellised turult kõrvaldamised. Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 32 lõiget 2 ja rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 55 lõiget 4 ei kohaldata seoses liidu finantsabiga käesoleva artikli alusel.
7. Lõikes 1 osutatud liidu finantsabi ei võeta arvesse, kui arvutatakse ülempiiri, millele on osutatud määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 34 lõikes 2.
8. Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 33 lõike 3 neljandas lõigus osutatud ühe kolmandiku suurust rakenduskava kulude piirmäära ja rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 66 lõike 3 punktis c osutatud rakendusfondi suurendamist 25 % ulatuses ei kohaldata selliste kulude suhtes, mis on seotud käesoleva määruse artikli 1 lõikes 2 osutatud toodete turult kõrvaldamistega, kui need tooted kõrvaldatakse käesoleva määruse artikli 1 lõikes 3 osutatud ajavahemiku jooksul.
9. Käesolevas artiklis sätestatud kulud moodustavad osa tootjaorganisatsioonide rakendusfondist.

Artikkel 5

Finantsabi turult kõrvaldamiseks tootjatele, kes ei ole tootjaorganisatsioonide liikmed

1. Puu- ja köögiviljatootjatele, kes ei ole tunnustatud tootjaorganisatsiooni liikmed, antakse liidu finantsabi kooskõlas käesoleva artikliga järgmistel eesmärkidel:
 - (a) turult kõrvaldamine tasuta jagamiseks, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 34 lõikes 4;
 - (b) turult kõrvaldamine muuks sihtotstarbeks kui tasuta jagamiseks.

Esimese lõigu punktis a osutatud turult kõrvaldamise puhul on finantsabi maksimumsummad rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 XI lisas ja käesoleva määruse II lisas sätestatud summad.

Tomatite puhul on maksimaalne toetussumma rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 XI lisas ajavahemikuks 1. novembrist kuni 31. maini sätestatud summa.

Esimese lõigu punktis b osutatud turult kõrvaldamise puhul on finantsabi maksimumsummad 50 % rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 XI lisas ja käesoleva määruse II lisas sätestatud summadest.

Tomatite puhul on kõnealune maksimaalne toetussumma 50 % rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 XI lisas ajavahemikuks 1. novembrist kuni 31. maini sätestatud summast.

2. Lõikes 1 osutatud finantsabi on artikli 1 lõikes 2 osutatud toodete turult kõrvaldamiseks kättesaadav juhul, kui kõnealused tooted on turult kõrvaldatud artikli 1 lõikes 3 osutatud ajavahemikul.

3. Tootjad sõlmivad tunnustatud tootjaorganisatsiooniga lepingu kogu käesoleva artikli alusel tarnitavate toodete koguse kohta. Tootjaorganisatsioonid võtavad arvesse kõiki mõistlikke taotlusi tootjatele, kes ei ole tunnustatud tootjaorganisatsioonide liikmed. Sõltumatute tootjate tarnitavad kogused peavad olema kooskõlas piirkondliku saagikuse ja asjaomase pindalaga.

4. Tootjatele, kes ei ole tunnustatud tootjaorganisatsiooni liikmed, maksab finantsabi tootjaorganisatsioon, kellega nad on sõlminud sellise lepingu.

Asjaomaste toodete turult kõrvaldamise käigus tootjaorganisatsiooni poolt tegelikult kantud kuludele vastavad toetussummad jäävad tootjaorganisatsioonile. Kõnealuste kulude tõendamiseks esitatakse arved.

5. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, nagu tootjate vähene organiseeritus asjaomases liikmesriigis, võivad liikmesriigid diskrimineerimist vältival viisil lubada tootjatel, kes ei ole tunnustatud tootjaorganisatsiooni liikmed, asendada lõikes 3 osutatud lepingu teatega liikmesriigi pädevale asutusele. Sellise teate puhul kohaldatakse *mutatis mutandis* rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artiklit 78. Sõltumatute tootjate tarnitavad kogused peavad olema kooskõlas piirkondliku saagikuse ja asjaomase pindalaga.

Sellisel juhul maksab liikmesriigi pädev asutus liidu finantsabi otse tootjale. Selleks võtavad liikmesriigid vastu uusi või kohaldavad olemasolevaid siseriiklikke õigusakte või menetlusi.

6. Kui tootjaorganisatsiooni tunnustamine on peatatud vastavalt rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 114 lõikele 2, loetakse käesoleva artikli kohaldamisel selle liikmeid tootjateks, kes ei ole tunnustatud tootjaorganisatsiooni liikmed.

7. Määrust (EL) nr 1308/2013 ja rakendusmäärust (EL) nr 543/2011 ning käesoleva määruse artikli 4 lõikeid 6–9 kohaldatakse *mutatis mutandis* käesoleva artikli suhtes.

Artikkel 6

Finantsabi tootjaorganisatsioonidele koristamata jätmise eest ja toorelt koristamiseks

1. Liidu finantsabi saagi koristamata jätmise eest või toorelt koristamiseks antakse seoses artikli 1 lõikes 2 osutatud toodetega artikli 1 lõikes 3 osutatud ajavahemiku jooksul.

2. Toorelt koristamise toetus hõlmab üksnes tooteid, mis on füüsiliselt põllul ja mis tegelikult koristatakse toorelt. Erandina rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 85 lõikest 4 määravad liikmesriigid kindlaks saagi koristamata jätmise eest ja toorelt koristamiseks ette nähtud hektaripõhised toetussummad, mis hõlmavad nii liidu finantsabi kui ka tootjaorganisatsioonide panust, nii, et need ei hõlma üle 90 % muuks sihtotstarbeks kui tasuta jagamiseks ette nähtud kõrvaldamiste suhtes kohaldatavatest toetussummadest, mis on sätestatud rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 XI lisas või käesoleva määruse II lisas. Tomatite puhul on kõnealune summa muuks sihtotstarbeks kui tasuta jagamiseks ette nähtud kõrvaldamisteks 90 % rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 XI lisas ajavahemikuks 1. novembrist kuni 31. maini sätestatud summast.

Erandina määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 34 lõikest 4 on liidu finantsabi koristamata jätmise eest ja toorelt koristamiseks 75 % summadest, mille liikmesriik on esimese lõigu kohaselt kindlaks määranud.

3. Erandina rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 85 lõike 3 esimesest lõigust võib kohaldada kõnealuse määruse artikli 84 lõike 1 punktis b osutatud koristamata jätmise meetmeid käesoleva määruse artikli 1 lõikes 2 osutatud toodete suhtes käesoleva määruse artikli 1 lõikes 3 osutatud ajavahemiku jooksul isegi siis, kui kaubanduslik toodang asjaomaselt alalt on koristatud tavapärase tootmistsükli jooksul. Sellisel juhul vähendatakse proportsionaalselt käesoleva artikli lõikes 2 osutatud toetussummat, võttes arvesse juba koristatud toodangut, mis on kindlaks tehtud asjaomaste tootjaorganisatsioonide laoarvestuse ja finantskontode põhjal.
4. Liidu finantsabi antakse isegi siis, kui sellised toimingud ei ole ette nähtud tootjaorganisatsiooni rakenduskavas ega liikmesriikide riiklikes strateegiates. Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 32 lõiget 2 ja rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 55 lõiget 4 ei kohaldata seoses liidu finantsabiga käesoleva artikli alusel.
5. Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 33 lõike 3 neljandas lõigus osutatud ühe kolmandiku suurust rakenduskava kulude piirmäära ja rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 66 lõike 3 punktis c osutatud rakendusfondi suurendamist 25 % ulatuses ei kohaldata selliste kulude suhtes, mis on seotud käesoleva artikli lõikes 1 osutatud meetmete ja käesoleva määruse artikli 1 lõikes 2 osutatud toodetega ajavahemiku jooksul, millele on osutatud käesoleva määruse artikli 1 lõikes 3.
6. Liidu finantsabi ei võeta arvesse määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 34 lõikes 2 osutatud ülempiiri arvutamisel.
7. Käesolevas artiklis sätestatud kulutused moodustavad osa tootjaorganisatsioonide rakendusfondist.

Artikkel 7

Finantsabi saagi koristamata jätmise eest ja toorelt koristamiseks tootjatele, kes ei ole tootjaorganisatsioonide liikmed

1. Liidu rahalist abi antakse tootjatele, kes ei ole tunnustatud tootjaorganisatsiooni liikmed, saagi koristamata jätmise eest ja toorelt koristamiseks seoses artikli 1 lõikes 2 osutatud toodetega ajavahemiku jooksul, millele on osutatud artikli 1 lõikes 3.

Erandina rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 85 lõikest 3 kohaldatakse järgmist:

- (a) toorelt koristamise toetus hõlmab ainult neid tooteid, mis on füüsiliselt põldudel, mis tegelikult koristatakse toorelt ja mille tavapärase koristamine ei ole alanud;
 - (b) koristamata jätmise meetmeid ei võeta, kui asjaomaselt tootmisalalt on kaubanduslik toodang koristatud tavapärase tootmistsükli jooksul;
 - (c) toorelt koristamist ja saagi koristamata jätmist ei tohi mingil juhul kohaldada ühe ja sama toote ning sama ala suhtes.
2. Liidu finantsabi saagi koristamata jätmise eest ja toorelt koristamiseks on 50 % summadest, mis liikmesriigid on kehtestanud vastavalt artikli 6 lõikele 2.
 3. Tootjad, kes ei ole tunnustatud tootjaorganisatsiooni liikmed, saavad liikmesriigi pädevale asutusele asjakohase teate vastavalt liikmesriigi poolt rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 85 lõike 1 punkti a kohaselt vastu võetud üksikasjalikele sätetele.

Sellisel juhul maksab liikmesriigi pädev asutus liidu finantsabi otse tootjale. Selleks võtavad liikmesriigid vastu uusi või kohaldavad olemasolevaid siseriiklikke õigusakte või menetlusi.

4. Kui tootjaorganisatsiooni tunnustamine on peatatud vastavalt rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 114 lõikele 2, loetakse käesoleva artikli kohaldamisel selle liikmeid tootjateks, kes ei ole tunnustatud tootjaorganisatsiooni liikmed.
5. Määrust (EL) nr 1308/2013 ja rakendusmäärust (EL) nr 543/2011 kohaldatakse *mutatis mutandis* käesoleva artikli suhtes.

Artikkel 8

Toodangu turult kõrvaldamise ning koristamata jätmise ja toorelt koristamise kontroll

1. Artiklites 4 ja 5 osutatud turult kõrvaldamise suhtes tehakse esimese astme kontrolli koostöös rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikliga 108. Selline kontroll hõlmab siiski vähemalt 10 % turult kõrvaldatud toodete kogusest ja vähemalt 10 % tootjaorganisatsioonidest, kes saavad liidu finantsabi vastavalt käesoleva määruse artiklile 4.

Artikli 5 lõikes 5 osutatud turult kõrvaldamise toimingute puhul hõlmab esimese astme kontroll siiski 100 % turult kõrvaldatud toodete kogusest.

2. Artiklites 6 ja 7 osutatud koristamata jätmise ja toorelt koristamise toimingute suhtes kohaldatakse rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artiklis 110 sätestatud kontrolli ja tingimusi, välja arvatud nõuet, et saak ei tohi olla osaliselt koristatud, kui kohaldatakse käesoleva määruse artikli 6 lõikes 3 sätestatud erandit. Kontroll hõlmab vähemalt 25 % asjaomastest tootmisaladest.

Artiklis 7 osutatud koristamata jätmise ja toorelt koristamise puhul kontrollitakse 100 % asjaomastest tootmisaladest.

3. Artiklites 4 ja 5 osutatud turult kõrvaldamise suhtes tehakse teise astme kontrolli koostöös rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikliga 109. Kohapealne kontroll hõlmab vähemalt 40 % üksusi, mille suhtes kohaldatakse esimese astme kontrolli, ja vähemalt 5 % turult kõrvaldatud toodete kogusest.

4. Liikmesriigid võtavad asjakohased kontrollimeetmed, millega tagatakse, et tomatite turult kõrvaldamine, tomatisaagi koristamata jätmise ja tomatite toorelt koristamine hõlmab ainult värskest tarbimiseks ette nähtud tomatisorte.

Artikkel 9

Liidu finantsabi taotlemine ja maksmine

1. Artiklites 4, 5 ja 6 osutatud liidu finantsabi saamiseks esitavad tootjaorganisatsioonid taotluse 31. jaanuariks 2015.

2. Tootjaorganisatsioonid taotleavad käesoleva määruse artiklites 4 ja 6 osutatud liidu finantsabi kogusumma maksmist koostöös rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artiklis 72 osutatud menetlusega 31. jaanuariks 2015.

Siiski ei kohaldata rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 72 esimest lõiku ja teise lõigu esimest lauset ning kõnealuse artikli kolmandas lõigus rakenduskava suhtes sätestatud 80 %-list ülemmäära esialgselt heakskiidetud abisummast.

3. Tootjad, kes ei ole tunnustatud tootjaorganisatsiooni liikmed ega ole sõlminud lepingut tunnustatud tootjaorganisatsiooniga, esitavad ise lõikes 1 osutatud kuupäevaks liikmesriigi määratud pädevatele asutustele taotluse artiklite 5 ja 7 kohase liidu finantsabi saamiseks.

4. Lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud taotlustega peavad kaasas olema tõendavad dokumendid, milles põhjendatakse asjaomase liidu finantsabi suurust, ja kirjalik kinnitus, et taotleja ei ole käesoleva määruse alusel toetuskõlblikuna käsitatavate toimingute eest saanud ega saa muud liidu ega riiklikku toetust ega kindlustuspoliisi alusel antavat hüvitist.

Artikkel 10

Teated

1. Liikmesriigid teatavad komisjonile 30. septembriks 2014, 15. oktoobriks 2014, 31. oktoobriks 2014, 15. novembriks 2014, 30. novembriks 2014, 15. detsembriks 2014, 31. detsembriks 2014, 15. jaanuariks 2015, 31. jaanuariks 2015 ja 15. veebruariks 2015 iga toote kohta järgmised andmed:

a) tasuta jagamiseks turult kõrvaldatud kogused;

- b) muul sihtotstarbel kui tasuta jagamiseks turult kõrvaldatud kogused;
- c) toorelt koristamise ja koristamata jätmise ekvivalentne pindala;
- d) punktides a, b ja c osutatud koguste ja pindalade puhul kantud kulud kokku.

Teadetes antakse teada ainult tehtud toimingutest.

Kõnealuste teadete puhul kasutavad liikmesriigid III lisas esitatud teabevormi.

2. Esimese teate koostamisel teatavad liikmesriigid komisjonile toetussummad, mis nad on kindlaks määranud vastavalt rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 79 lõikele 1 või artikli 85 lõikele 4 ning käesoleva määruse artiklitele 4 ja 5, kasutades IV lisas esitatud teabevorme.

Artikkel 11

Liidu finantsabi maksmine

Liikmesriikide kulud seoses käesoleva määruse kohaste maksetega on liidu finantsabi tingimustele vastavad üksnes siis, kui need on välja makstud 30. juuniks 2015.

Artikkel 12

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 29. september 2014

Komisjoni nimel
president
José Manuel BARROSO

Artikli 2 lõikes 1 osutatud maksimumkogused liikmesriigi kohta

(tonnides)	Õunad ja pirnid	Ploomid, lauaviinamarjad, kiivid	Tomatid, porgandid, paprikad, kurgid ja kornišonid	Apelsinid, klementiinid, mandariinid
Belgia	43 300	1 380	14 750	0
Saksamaa	13 100	0	0	0
Kreeka	5 100	28 475	750	10 750
Hispaania	8 700	6 900	20 400	58 600
Prantsusmaa	28 950	500	1 600	0
Horvaatia	1 050	0	0	7 900
Itaalia	35 805	38 845	0	2 620
Küpros	0	0	0	16 220
Leedu	0	0	4 000	0
Ungari	725	570	0	0
Madalmaad	22 200	0	6 800	0
Poola	18 750	0	0	0
Portugal	4 120	225	0	0

II LISA

Maksimaalsed toetussummad rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 XI lisas loetlemata toodete turult kõrvaldamise puhul vastavalt käesoleva määruse artiklitele 4, 5 ja 6

Toode	Maksimumtoetus (EUR/100 kg)	
	Tasuta jagamiseks	Muudeks sihtotstarveteks
Porgandid	12,81	8,54
Peakapsad	5,81	3,88
Paprikad	44,4	30
Spargelkapsad	15,69	10,52
Kurgid ja kornišionid	24	16
Seened	43,99	29,33
Ploomid	34	20,4
Marjad	12,76	8,5
Värsked lauaviinamarjad	39,16	26,11
Kiivid	29,69	19,79

Artiklis 10 osutatud teadete vormid

TEADE TURULT KÕRVALDAMISE KOHTA — TASUTA JAGAMINE

Liikmesriik:

Hõlmatav periood:

Kuupäev:

Toode	Tootjaorganisatsioonid					Sõltumatud tootjad					Üldkogus (t)	Liidu finantsabi kokku (eurodes)
	Kogus (t)	Liidu finantsabi (eurodes)				Kogus (t)	Liidu finantsabi (eurodes)					
		turult kõrvaldamine	transport	sorteerimine ja pakendamine	KOKKU		turult kõrvaldamine	transport	sorteerimine ja pakendamine	KOKKU		
(a)	(b)	(c)	(d)	(e) = (b) + (c) + (d)	(f)	(g)	(h)	(i)	(j) = (g) + (h) + (i)	(k) = (a) + (f)	(l) = (e) + (j)	
Õunad												
Pirnid												
Õunad ja pirnid kokku												
Tomatid												
Porgandid												
Paprikad												
Kurgid ja korniisonid												
Köögiviljad kokku												
Ploomid												
Värsked lauaviinamarjad												
Kiivid												
Muud puuviljad kokku												
Apelsinid												
Klementiinid												
Mandariinid												

Toode	Tootjaorganisatsioonid					Sõltumatud tootjad					Üldkogus (t)	Liidu finantsabi kokku (eurodes)
	Kogus (t)	Liidu finantsabi (eurodes)				Kogus (t)	Liidu finantsabi (eurodes)					
		turult kõrvaldamine	transport	sorteerimine ja pakendamine	KOKKU		turult kõrvaldamine	transport	sorteerimine ja pakendamine	KOKKU		
(a)	(b)	(c)	(d)	(e) = (b) + (c) + (d)	(f)	(g)	(h)	(i)	(j) = (g) + (h) + (i)	(k) = (a) + (f)	(l) = (e) + (j)	
Tsitrusviljad kokku												
Peakapsad												
Lillkapsad ja spargelkapsad												
Seened												
Marjad												
Muu kokku												
KOKKU												

* Iga teate kohta täidetakse üks Exceli tabel

TEADE TURULT KÕRVALDAMISE KOHTA — MUUD SIHTOTSTARBED

Liikmesriik:

Hõlmatav periood:

Kuupäev:

Toode	Tootjaorganisatsioonid		Sõltumatud tootjad		Üldkogus (t)	Liidu finantsabi kokku (eurodes)
	Kogus (t)	Liidu finantsabi (eurodes)	Kogus (t)	Liidu finantsabi (eurodes)		
	(a)	(b)	(c)	(d)		
Õunad						
Pirnid						
Õunad ja pirnid kokku						
Tomatid						
Porgandid						

Toode	Tootjaorganisatsioonid		Sõltumatud tootjad		Üldkogus (t)	Liidu finantsabi kokku (eurodes)
	Kogus (t)	Liidu finantsabi (eurodes)	Kogus (t)	Liidu finantsabi (eurodes)		
	(a)	(b)	(c)	(d)		
Paprikad					(e) = (a) + (c)	(f) = (b) + (d)
Kurgid ja kornišonid						
Köögiviljad kokku						
Ploomid						
Värsked lauaviinamarjad						
Kiivid						
Muud puuviljad kokku						
Apelsinid						
Klementiinid						
Mandariinid						
Tsitrusviljad kokku						
Peakapsad						
Lillkapsad ja spargelkapsad						
Seened						
Marjad						
Muu kokku						
KOKKU						

* Iga teate kohta täidetakse üks Exceli tabel

TEADE SAAGI KORISTAMATA JÄTMISE JA TOORELT KORISTAMISE KOHTA

Liikmesriik:

Hõlmatav periood:

Kuupäev:

Toode	Tootjaorganisatsioonid			Sõltumatud tootjad			Üldkogus (t)	Liidu finantsabi kokku (eurodes)
	Pindala (ha)	Kogus (t)	Liidu finantsabi (eurodes)	Pindala (ha)	Kogus (t)	Liidu finantsabi (eurodes)		
	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g) = (b) + (e)	(h) = (c) + (f)
Õunad								
Pirnid								
Õunad ja pirnid kokku								
Tomatid								
Porgandid								
Paprikad								
Kurgid ja kornišoniid								
Köögiviljad kokku								
Ploomid								
Värsked lauaviinamarjad								
Kiivid								
Muud puuviljad kokku								
Apelsinid								
Klementiinid								
Mandariinid								
Tsitrusviljad kokku								
Peakapsad								

Toode	Tootjaorganisatsioonid			Sõltumatud tootjad			Üldkogus (t)	Liidu finantsabi kokku (eurodes)
	Pindala (ha)	Kogus (t)	Liidu finantsabi (eurodes)	Pindala (ha)	Kogus (t)	Liidu finantsabi (eurodes)		
	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g) = (b) + (e)	(h) = (c) + (f)
Lillkapsad ja spargel- kapsad								
Seened								
Marjad								
Muu kokku								
KOKKU								

* Iga teate kohta täidetakse üks Exceli tabel

IV LISA

TABELID, MIS ESITATAKSE KOOS ESIMESE TEATEGA VASTAVALT ARTIKLI 10 LÕIKELE 1

TURULT KÕRVALDAMINE — MUUD SIHTOTSTARBED

Maksimaalsed toetussummad, mille liikmesriigid on kindlaks määranud vastavalt rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 79 lõikele 1 ja käesoleva määruse artiklitele 4 ja 5

Liikmesriik:		Kuupäev:
Toode	Tootjaorganisatsiooni panus (eurot 100 kg kohta)	Liidu finantsabi (eurot 100 kg kohta)
Õunad		
Pirnid		
Tomatid		
Porgandid		
Peakapsad		
Paprikad		
Lillkapsad ja spargelkapsad		
Kurgid ja kornišonid		
Seened		
Ploomid		
Marjad		
Värsked lauaviinamarjad		
Kiivid		
Apelsinid		
Klementiinid		
Mandariinid		

SAAGI KORISTAMATA JÄTMINE JA TOORELT KORISTAMINE

Maksimaalsed toetussummad, mille liikmesriigid on kindlaks määranud vastavalt rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 85 lõikele 4 ja käesoleva määruse artiklile 6

Liikmesriik:

Kuupäev:

Toode	Avamaal		Kasvuhuones	
	Tootjaorganisatsiooni panus (EUR/ha)	Liidu finantsabi (EUR/ha)	Tootjaorganisatsiooni panus (EUR/ha)	Liidu finantsabi (EUR/ha)
Õunad				
Pirnid				
Tomatid				
Porgandid				
Peakapsad				
Paprikad				
Lillkapsad ja spargelkapsad				
Kurgid ja kornišoniid				
Seened				
Ploomid				
Marjad				
Värsked lauaviinamarjad				
Kiivid				
Apelsinid				
Klementiinid				
Mandariinid				

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) nr 1032/2014,**29. september 2014,****millega kehtestatakse kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus) ⁽¹⁾,võttes arvesse komisjoni 7. juuni 2011. aasta rakendusmäärust (EL) nr 543/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga, ⁽²⁾ eriti selle artikli 136 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Rakendusmääruses (EL) nr 543/2011 on sätestatud vastavalt mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay voo ru tulemustele kriteeriumid, mille alusel kehtestab komisjon kolmandatest riikidest importimisel kõnealuse määruse XVI lisa A osas sätestatud toodete ja ajavahemike kohta kindlad impordiväärtused.
- (2) Iga turustuspäeva kindel impordiväärtus on arvatatud rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 136 lõike 1 kohaselt, võttes arvesse päevaandmete erinevust. Seetõttu peaks käesolev määrus jõustuma selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäeval,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Käesoleva määruse lisas määratakse kindlaks rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikliga 136 ette nähtud kindlad impordiväärtused.

*Artikkel 2*Käesolev määrus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 29. september 2014

Komisjoni nimel
presidendi eest
põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektor
Jerzy PLEWA

⁽¹⁾ ELT L 299, 16.11.2007, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 157, 15.6.2011, lk 1.

LISA

Kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril

(eurot 100 kg kohta)

CN-kood	Kolmanda riigi kood ⁽¹⁾	Kindel impordiväärtus
0702 00 00	MK	67,6
	TR	85,0
	XS	74,9
	ZZ	75,8
0707 00 05	MK	29,8
	TR	100,6
	ZZ	65,2
0709 93 10	TR	110,7
	ZZ	110,7
0805 50 10	AR	139,2
	CL	139,2
	IL	107,6
	TR	120,7
	UY	112,1
	ZA	171,0
	ZZ	131,6
	ZZ	131,6
0806 10 10	BR	167,9
	MK	103,8
	TR	119,6
	ZZ	130,4
	ZZ	130,4
0808 10 80	BA	41,5
	BR	56,4
	CL	101,5
	NZ	110,2
	US	135,4
	ZA	97,0
	ZZ	90,3
	ZZ	90,3
0808 30 90	CN	104,2
	TR	115,8
	ZZ	110,0
0809 40 05	MK	13,1
	ZZ	13,1

⁽¹⁾ Riikide nomenklatuur on sätestatud komisjoni määruses (EÜ) nr 1833/2006 (ELT L 354, 14.12.2006, lk 19). Kood „ZZ” tähistab „muud päritolu”.

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) nr 1033/2014,**29. september 2014,****millega määratakse kindlaks melassi tüüpilised hinnad ja täiendavad impordimaksud suhkrusektoris alates 1. oktoobrist 2014**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007, (¹) eriti selle artiklit 183,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni määruses (EÜ) nr 951/2006 (²) on sätestatud, et kõneluse määruse artikliga 27 kindlaksmääratud standardkvaliteediga melassi CIF-impordihind loetakse nn tüüpiliseks hinnaks.
- (2) Tüüpiliste hindade kindlaksmääramisel tuleb arvesse võtta kogu määruse (EÜ) nr 951/2006 artikliga 29 ette nähtud teavet, välja arvatud kõneluse määruse artikliga 30 ette nähtud juhtudel, kui selle hinna võib kindlaks määrata kõneluse määruse artiklis 33 sätestatud meetodil.
- (3) Kui kaup ei ole standardkvaliteediga, tuleb hinda vastavalt pakutava melassi kvaliteedile suurendada või vähendada määruse (EÜ) nr 951/2006 artikli 32 alusel.
- (4) Kui kõneluse toote käivitushind erineb tüüpilisest hinnast, tuleks määrata täiendavad imporditollimaksud määruse (EÜ) nr 951/2006 artiklis 39 sätestatud tingimustel. Imporditollimaksude peatamise korral vastavalt kõneluse määruse artiklile 40 tuleb kindlaks määrata nende imporditollimaksude erisummad.
- (5) CN-koodide 1703 10 00 ja 1703 90 00 alla kuuluva melassi tüüpilised hinnad ja täiendavad impordimaksud tuleks kehtestada vastavalt määruse (EÜ) nr 951/2006 artiklile 34.
- (6) Selleks et kõnelust meetet saaks kohaldada võimalikult kiiresti pärast ajakohastatud andmete kättesaadavaks tegemist, peaks käesolev määrus jõustuma selle avaldamise päeval,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

CN-koodide 1703 10 00 ja 1703 90 00 alla kuuluva melassi tüüpilised hinnad ja täiendavad impordimaksud on sätestatud käesoleva määruse lisas.

(¹) ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.

(²) Komisjoni määrus (EÜ) nr 951/2006, 30. juuni 2006, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 318/2006 üksikasjalikud rakenduseeskirjad kolmandate riikidega kauplemise suhtes suhkrusektoris (ELT L 178, 1.7.2006, lk 24).

Artikkel 2

Käeolev määrus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 29. september 2014

Komisjoni nimel
presidendi eest
põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektor
Jerzy PLEWA

LISA

Melassi tüüpilised hinnad ja täiendavad impordimaksud suhkrusektoris alates 1. oktoobrist 2014*(eurodes)*

CN-kood	Tüüpiline hind kõnealuse toote 100 kg netomassi kohta	Täiendav imporditollimaks kõnealuse toote 100 kg netomassi kohta	Imporditollimaks kõnealuse toote 100 kg kohta määruse (EÜ) nr 951/2006 artiklis 40 osutatud peatamise kohaldamisel ⁽¹⁾
170310002 ⁽¹⁾	13,48	—	0
1703 90 00 ⁽²⁾	15,93	—	0

⁽¹⁾ Vastavalt määruse (EÜ) nr 951/2006 artiklile 40 asendatakse kõnealustele toodetele ühises tollitariifistikus kehtestatud imporditollimaksu määr tabelis esitatud määraga.

⁽²⁾ Kindlaksmääratud hind määruse (EÜ) nr 951/2006 artiklis 27 määratletud standardkvaliteedi puhul.

OTSUSED

**LIIKMESRIIKIDE VALITSUSTE ESINDAJATE OTSUS,
24. september 2014,
millega nimetatakse ametisse Euroopa Kohtu kohtunikud**

(2014/680/EL, Euratom)

EUROOPA LIIDU LIIKMESRIIKIDE VALITSUSTE ESINDAJAD,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 19,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 253 ja 255,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 106a lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Kohtu neljateistkümne kohtuniku ja nelja kohtujuristi volitused lõpevad 6. oktoobril 2015. Uued kohtunikud tuleks nimetada ametisse ajavahemikuks 7. oktoobrist 2015 kuni 6. oktoobrini 2021.
- (2) Koen LENAERTS ja Rosario SILVA DE LAPUERTA soovitati Euroopa Kohtu kohtuniku ametisse tagasi nimetada.
- (3) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 255 loodud komitee esitas arvamuse Koen LENAERTSI ja Rosario SILVA DE LAPUERTA sobivuse kohta Euroopa Kohtu kohtuniku ametikohale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Kohtu kohtunikeks nimetatakse ajavahemikuks 7. oktoobrist 2015 kuni 6. oktoobrini 2021:

- Koen LENAERTS,
- Rosario SILVA DE LAPUERTA.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 24. september 2014

Eesistuja
S. SANNINO

**LIIKMESRIIKIDE VALITSUSTE ESINDAJATE OTSUS,
24. september 2014,
millega nimetatakse ametisse Euroopa Kohtu kohtunik**

(2014/681/EL, Euratom)

EUROOPA LIIDU LIIKMESRIIKIDE VALITSUSTE ESINDAJAD,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 19,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 253 ja 255,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 106a lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu Kohtu põhikirja käsitleva protokollide artikkelite 5 ja 7 alusel ning seoses George ARETISE tagasiastumisega 6. oktoobrist 2014 tuleks tema järelejäanud ametiajaks kuni 6. oktoobrini 2018 ametisse nimetada Euroopa Kohtu kohtunik.
- (2) Constantinos LYCOURGOS on esitatud kandidaadiks vabanenud ametikohale.
- (3) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 255 loodud komitee esitas arvamuse Constantinos LYCOURGOSE sobivuse kohta Euroopa Kohtu kohtuniku ametikohale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Constantinos LYCOURGOS nimetatakse Euroopa Kohtu kohtunikuks ajavahemikuks 7. oktoobrist 2014 kuni 6. oktoobrini 2018.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 24. september 2014

Eesistuja
S. SANNINO

NÕUKOGU OTSUS,
25. september 2014,
Regioonide Komitee Bulgaaria asendusliikme ametisse nimetamise kohta

(2014/682/EL)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 305,

võttes arvesse Bulgaaria valitsuse ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu võttis 22. detsembril 2009 ja 18. jaanuaril 2010 vastu otsused 2009/1014/EL ⁽¹⁾ ja 2010/29/EL ⁽²⁾ Regioonide Komitee liikmete ja asendusliikmete ametisse nimetamise kohta ajavahemikuks 26. jaanuarist 2010 kuni 25. jaanuarini 2015. Nõukogu otsusega 2012/403/EL ⁽³⁾ nimetati 10. juulil 2012 Regioonide Komitee asendusliikmeks kuni 25. jaanuarini 2015 Kornelia MARINOVA.
- (2) Regioonide Komitees on vabanenud üks asendusliikme koht seoses Kornelia MARINOVA ametiaja lõppemisega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Regioonide Komitee asendusliikmeks nimetatakse järelejäänud ametiajaks kuni 25. jaanuarini 2015:

— Madlena BOYADZHIEVA, *Chair of the Municipal Council of the Municipality of Teteven.*

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 25. september 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

F. GUIDI

⁽¹⁾ ELT L 348, 29.12.2009, lk 22.

⁽²⁾ ELT L 12, 19.1.2010, lk 11.

⁽³⁾ Nõukogu 10. juuli 2012. aasta otsus 2012/403/EL Regioonide Komitee kuue Bulgaaria liikme ja kaheksa Bulgaaria asendusliikme ametisse nimetamise kohta (ELT L 188, 18.7.2012, lk 16).

NÕUKOGU OTSUS,
25. september 2014,
Regioonide Komitee Ühendkuningriigi liikme ametisse nimetamise kohta

(2014/683/EL)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 305,

võttes arvesse Ühendkuningriigi valitsuse ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu võttis 22. detsembril 2009 ja 18. jaanuaril 2010 vastu otsused 2009/1014/EL ⁽¹⁾ ja 2010/29/EL ⁽²⁾ Regioonide Komitee liikmete ja asendusliikmete ametisse nimetamise kohta ajavahemikuks 26. jaanuarist 2010 kuni 25. jaanuarini 2015. Nõukogu otsusega 2014/C 74/01 ⁽³⁾ nimetati 11. märtsil 2014. aastal Regioonide Komitee liikmeks kuni 25. jaanuarini 2015 Andrew LEWER.
- (2) Regioonide Komitees on vabanenud üks liikmekoht Andrew LEWERI ametiaja lõppemise tõttu,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Regioonide Komitee liikmeks nimetatakse järelejäänud ametiajaks kuni 25. jaanuarini 2015:

— Ann STRIBLEY, *Councillor*.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 25. september 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

F. GUIDI

⁽¹⁾ ELT L 348, 29.12.2009, lk 22.

⁽²⁾ ELT L 12, 19.1.2010, lk 11.

⁽³⁾ Nõukogu otsus, 11. märts 2014, Regioonide Komitee nelja Ühendkuningriigi liikme ametisse nimetamise kohta (ELT C 74, 13.3.2014, lk 1).

NÕUKOGU OTSUS,**25. september 2014,****Regioonide Komitee üheksa Kreeka liikme ja kaheteistkümne Kreeka asendusliikme ametisse nimetamise kohta**

(2014/684/EL)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 305,

võttes arvesse Kreeka valitsuse ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu võttis 22. detsembril 2009 ja 18. jaanuaril 2010 vastu otsused 2009/1014/EL ⁽¹⁾ ja 2010/29/EL ⁽²⁾ Regioonide Komitee liikmete ja asendusliikmete ametisse nimetamise kohta ajavahemikuks 26. jaanuarist 2010 kuni 25. jaanuarini 2015. Nõukogu otsusega 2010/217/EL ⁽³⁾ nimetati 9. aprillil 2010 Regioonide Komitee asendusliikmeks kuni 25. jaanuarini 2015 Dimitris MARAVELIAS. Nõukogu otsusega 2011/191/EL ⁽⁴⁾ nimetati 21. märtsil 2011 Regioonide Komitee liikmeteks kuni 25. jaanuarini 2015 Ioannis BOUTARIS, Dimitrios KALOGEROPOULOS, Georgios KOTRONIAS, Nikolaos PAPANDREOU, Ioannis SGOUROS ja Grigorios ZAFEIROPOULOS ning asendusliikmeteks Pavlos ALTINIS, Athanasios GIAKALIS, Aristeidis GIANNAKIDIS, Dimitrios DRAKOS, Polydoros LAMPRINOUDIS, Christos LAPPAS, Ioannis MACHAIRIDIS ja Dimitrios BIRMPAS. Nõukogu otsusega 2012/676/EL ⁽⁵⁾ nimetati 29. oktoobril 2012 Regioonide Komitee liikmeks kuni 25. jaanuarini 2015 Spyridon SPYRIDON ja Regioonide Komitee asendusliikmeks Dimitrios PETROVITS.
- (2) Regioonide Komitees on vabanenud üheksa liikmekohta seoses Ioannis BOUTARISE, Theodoros GKOTSOPOULOSE, Dimitrios KALOGEROPOULOSE, Georgios KOTRONIASE, Nikolaos PAPANDREOU, Ioannis SGOUROSE, Konstantinos SIMITSISE, Spyridon SPYRIDONI ja Grigorios ZAFEIROPOULOSE ametiaja lõppemisega.
- (3) Regioonide Komitees on vabanenud 12 asendusliikme kohta seoses Pavlos ALTINISE, Dimitrios BIRMPASE, Dimitrios DRAKOSE, Athanasios GIAKALISE, Aristeidis GIANNAKIDISE, Ioannis KOURAKISE, Polydoros LAMPRINOUDISE, Christos LAPPASE, Ioannis MACHAIRIDISE, Dimitrios MARAVELIASE, Dimitrios PETROVITSI ja Dimitrios PREVEZANOSE ametiaja lõppemisega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Regioonide Komiteesse nimetatakse järelejäanud ametiajaks kuni 25. jaanuarini 2015 ametisse järgmised isikud:

a) liikmetena:

- Konstantinos AGORASTOS, *Governor of Thessaly Region*
- Dimitrios KALOGEROPOULOS, *Advisor, politically accountable to the elected Municipal Council of Maroussi (volituste muutus)*
- Stavros KALAFATIS, *Municipal Councillor of Thessaloniki*
- Alexandros KAHRIMANIS, *Governor of the Region of Epirus*

⁽¹⁾ ELT L 348, 29.12.2009, lk 22.⁽²⁾ ELT L 12, 19.1.2010, lk 11.⁽³⁾ Nõukogu 9. aprilli 2010. aasta otsus 2010/217/EL Regioonide Komitee ühe Kreeka liikme ja ühe Kreeka asendusliikme ametisse nimetamise kohta (ELT L 96, 16.4.2010, lk 7).⁽⁴⁾ Nõukogu 21. märtsi 2011. aasta otsus 2011/191/EL Regioonide Komitee kümne Kreeka liikme ja üheksa Kreeka asendusliikme ametisse nimetamise kohta (ELT L 81, 29.3.2011, lk 12).⁽⁵⁾ Nõukogu 29. oktoobri 2012. aasta otsus 2012/676/EL Regioonide Komitee ühe Kreeka liikme ja ühe Kreeka asendusliikme ametisse nimetamise kohta (ELT L 305, 1.11.2012, lk 26).

- Ioannis KOURAKIS, *Municipal Councillor of Heraklion*
- Dimitrios MARAVELLAS, *Regional Councillor of Attica*
- Ioannis SGOUROS, *Regional Councillor of Attica (volituste muutus)*
- Konstantinos TZANAKOULIS, *Municipal Councillor of Larissa*
- Nikolaos CHIOTAKIS, *Municipal Councillor of Kifissia*

ning

b) asendusliikmetena:

- Dimitrios BIRMPAS, *Mayor of Aigaleo (volituste muutus)*
- Ioannis BOUTARIS, *Mayor of Thessaloniki*
- Fotios CHATZIDIAKOS, *Mayor of Rhodes*
- Georgios DAKIS, *Regional Councillor, West Macedonia Region*
- Nikolaos KARAPANOS, *Mayor of the city of Messolonghi*
- Panagiotis KATSIVELAS, *Mayor of Trifylia*
- Charalampos KOKKINOS, *Regional Councillor, South Aegean Region*
- Anna PAPADIMITRIOU, *Regional Councillor, Region of Attica*
- Dimitrios PETROVITS, *Deputy Governor, Region of Evros (volituste muutus)*
- Dimitrios PREVEZANOS, *Mayor of Skiathos (volituste muutus)*
- Konstantinos SIMITSIS, *Municipal Councillor of Kavala*
- Petros SOULAS, *Mayor of Kordelio-Evosmos.*

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 25. september 2014

Nõukogu nimel
eesistuja
F. GUIDI

NÕUKOGU OTSUS 2014/685/ÜVJP,**29. september 2014,****millega muudetakse ühismeedet 2008/124/ÜVJP Euroopa Liidu õigusriigimissiooni kohta Kosovos, ⁽¹⁾ EULEX KOSOVO**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 28, artikli 42 lõiget 4 ja artikli 43 lõiget 2,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu võttis 4. veebruaril 2008 vastu ühismeetme 2008/124/ÜVJP ⁽²⁾.
- (2) Nõukogu võttis 8. juunil 2010 vastu otsuse 2010/322/ÜVJP, ⁽³⁾ millega muudeti ühismeedet 2008/124/ÜVJP ja pikendati selle kehtivust kahe aasta võrra kuni 14. juunini 2012.
- (3) Nõukogu võttis 5. juunil 2012 vastu otsuse 2012/291/ÜVJP, ⁽⁴⁾ millega muudeti ühismeedet 2008/124/ÜVJP ja pikendati selle kehtivust kahe aasta võrra kuni 14. juunini 2014.
- (4) Nõukogu võttis 12. juunil 2014 vastu otsuse 2014/349/ÜVJP, ⁽⁵⁾ millega muudetakse ühismeedet 2008/124/ÜVJP ja pikendatakse selle kehtivust kahe aasta võrra kuni 14. juunini 2016 ning kehtestatakse uus lähtesumma ajavahemikuks 15. juuni 2014 kuni 14. oktoober 2014.
- (5) Ühismeedet 2008/124/ÜVJP tuleks muuta, et kehtestada uus lähtesumma ajavahemikuks 15. oktoober 2014 kuni 14. juuni 2015.
- (6) EULEX KOSOVO peaks oma volituste raames ning kooskõlas poliitika- ja julgeolekukomitee 2. septembri 2014. aasta otsusega toetama üleviidud kriminaalkohtumenetlusi liikmesriigis, tingimusel, et nende menetluste kõikide etappide jaoks tehakse kõik vajalikud õiguslikud korraldused.
- (7) Missiooni EULEX KOSOVO viiakse läbi olukorras, mis võib halveneda ja kahjustada Euroopa Liidu lepingu artiklis 21 sätestatud liidu välistegevuse eesmärkide saavutamist.
- (8) Ühismeedet 2008/124/ÜVJP tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Ühismeedet 2008/124/ÜVJP muudetakse järgmiselt.

1) Lisatakse järgmine artikkel:

*„Artikkel 3a***Üleviidud kohtumenetlused**

1. Selleks et täita oma volitusi, sealhulgas artikli 3 punktides a ja d sätestatud täidesaatvaid volitusi, toetab EULEX KOSOVO üle viidud kohtumenetlusi liikmesriigis, et käsitleda ja lahendada kriminaalsüüdistusi, mille aluseks on 12. detsembril 2010. aastal Euroopa Nõukogu õigusküsimuste ja inimõiguste komitee eriraportööri avaldatud raportis „Inimeste ebainimlik kohtlemine ja ebaseaduslik kauplemine inimorganitega Kosovos” esitatud väidete uurimine.

⁽¹⁾ Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244(1999) ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

⁽²⁾ Nõukogu 4. veebruari 2008. aasta ühismeede 2008/124/ÜVJP Euroopa Liidu õigusriigimissiooni kohta Kosovos, EULEX KOSOVO (ELT L 42, 16.2.2008, lk 92).

⁽³⁾ Nõukogu 8. juuni 2010. aasta otsus 2010/322/ÜVJP, millega muudetakse ühismeedet 2008/124/ÜVJP Euroopa Liidu õigusriigimissiooni kohta Kosovos (EULEX KOSOVO) ja pikendatakse selle kehtivust (ELT L 145, 11.6.2010, lk 13).

⁽⁴⁾ Nõukogu 5. juuni 2012. aasta otsus 2012/291/ÜVJP, millega muudetakse ühismeedet 2008/124/ÜVJP Euroopa Liidu õigusriigimissiooni kohta Kosovos, EULEX KOSOVO, ja pikendatakse selle kehtivust (ELT L 146, 6.6.2012, lk 46).

⁽⁵⁾ Nõukogu 12. juuni 2014. aasta otsus 2014/349/ÜVJP, millega muudetakse ühismeedet 2008/124/ÜVJP Euroopa Liidu õigusriigimissiooni kohta Kosovos (EULEX KOSOVO) (ELT L 174, 13.6.2014, lk 42).

2. Menetluse eest vastutavad kohtunikud ja prokurörid on oma kohustuste täitmisel täielikult sõltumatud ja autonoomsed.”
- 2) Artikli 8 lõikele 2 lisatakse järgmine lause:
„EULEX KOSOVO kohtunikel ja prokuröridel on vastavalt menetletava kohtuasja keerukuse astmele vajalik kõrgeim kutsekvalifikatsioon ning nad nimetatakse ametisse sõltumatu valikumenetluse teel.”
- 3) Artikli 16 lõige 1 asendatakse järgmisega:
„EULEX KOSOVO kulude katmiseks alates 15. oktoobrist 2014 kuni 14. juunini 2015 ette nähtud lähtesumma on 55 820 000 eurot.
EULEX KOSOVOle järgnevateks ajavahemikeks määratava lähtesumma kohta teeb otsuse nõukogu.”
- 4) Artiklile 18 lisatakse järgmine lõige:
„5. Kõrgele esindajale antud volitus avaldada artiklite 1 ja 2 kohaselt kolmandatele osapooltele ja pädevatele kohalikele asutustele ELi salastatud teavet ning EULEX KOSOVO jaoks koostatud dokumente ei laiene EULEX KOSOVO volituste raames läbiviidava kohtumenetluse jaoks kogutud teabele ega selle jaoks koostatud dokumentidele. See ei takista mittetundliku teabe avaldamist, mis käsitleb menetluste halduskorraldust või tõhusust.”
- 5) Artikli 20 teine lõik asendatakse järgmisega:
„See kaotab kehtivuse 14. juunil 2016. Nõukogu võtab kõrge esindaja ettepanekul ning arvestades täiendavaid rahastamisallikaid ja samuti muude partnerite panust, vastu vajalikud otsused tagamaks, et EULEX KOSOVO volitus toetada artiklis 3a osutatud üleviidud kohtumenetlusi ning selleks vajalikud rahalised vahendid jäävad jõesse kõnealuste kohtumenetluste lõpuleviimiseni.”

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise kuupäeval.

Brüssel, 29. september 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

S. GOZI

KOMISJONI OTSUS,**3. juuli 2014,****mis käsitleb riigiabi SA.33927 (12/C) (ex 11/NN),****mida on andnud Belgia Rahandusühistute füüsilisest isikust partnerite osalusi kaitsev tagatisskeem***(teatavaks tehtud numbri C(2014) 1021 all)***(Ainult prantsus- ja hollandikeelne tekst on autentne)****(EMPs kohaldatav tekst)***(2014/686/EL)*

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt eespool osutatud sätetele ⁽¹⁾ ja võttes nende märkusi arvesse

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

- (1) 7. novembri 2011. aasta kirjas teatas Belgia komisjonile, et on võtnud kasutusele tagatisskeemi (edaspidi „ühistute tagatisskeem” või „meede”), mis kaitseb füüsilisest isikust partnerite osalusi sellistes tegevusloa saanud ühistutes, mille usaldatavusnõuete täitmise üle teostab järelevalvet Belgia keskpank või mis on investeerinud vähemalt poole oma varast sellise järelevalve all olevasse asutusse (edaspidi „rahandusühistud”).
- (2) 6. detsembri 2011. aasta kirjas teatas komisjon Belgiale, et meede võib kujutada ebaseaduslikku riigiabi ⁽²⁾ ning palus Belgial peatada kogu tegevus, millega asjaomast meedet ellu viidi. Komisjon palus Belgial esitada märkused nimetatud esialgsete järelduste kohta, mida viimane tegi 22. detsembri 2011. aasta kirjas.
- (3) 3. aprilli 2012. aasta otsusega (edaspidi „menetluse algatamise otsus”) teatas komisjon Belgiale Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „alusleping”) artikli 108 lõikega 2 ette nähtud menetluse algatamisest seoses eespool nimetatud meetmega ning kehtestas Belgiale kohustuse peatada meede nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999 ⁽³⁾ artikli 11 lõike 1 alusel senikauaks, kui komisjon võtab vastu otsuse viimase kokkusobivuse kohta siseturuga. Komisjon palus Belgial peatada viivitamata kogu ühistute tagatisskeemi elluviimisega seotud tegevus ning hoiduda kõigist meetme alusel tehtavatest väljamaksetest. Komisjoni menetluse algatamise otsus, milles viimane kutsus huvitatud isikuid esitama oma märkused meetme kohta, avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ⁽⁴⁾.
- (4) 24. aprilli 2012. aasta ja 31. mai 2012. aasta kirjades palus Belgia ajapikendust menetluse algatamise otsusele vastamiseks ning komisjon ei esitanud selle kohta vastuväiteid. 18. juuni 2012. aasta kirjas saatis Belgia oma märkused menetluse algatamise otsuse kohta, millele oli lisatud Belgia keskpanga juhi 7. oktoobri 2011. aasta kiri Belgia rahandusministrile.

⁽¹⁾ ELT C 213, 19.7.2012, lk 64.

⁽²⁾ Ka Belgia kõrgeim halduskohus (Conseil d'Etat) juhtis tähelepanu asjaolule, et meede võib kujutada riigiabi. Vt kõrgeima halduskohtu 4. märtsi 2009. aasta arvamus 46.131/2.

⁽³⁾ Nõukogu määrus (EÜ) nr 659/1999, 22. märts 1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1).

⁽⁴⁾ Vt joonealune märkus 1.

- (5) 17. augustil 2012 esitas oma märkused menetluse algatamise kohta ka Arco kontsern (edaspidi „Arco“) ⁽⁵⁾. 29. augustil 2012 esitas komisjon asjaomase dokumendi Belgiale, andes nõnda kõnealusele liikmesriigile võimaluse vastata Arco märkustele. 16. oktoobril 2012 teatas Belgia aga, et ei soovi seda võimalust kasutada.
- (6) Komisjon esitas meetme kohta täiendavaid küsimusi eeskätt 17. septembri 2012. aasta ja 24. juuli 2013. aasta kirjades, millele Belgia vastas vastavalt 5. detsembril 2012 ja 20. septembril 2013.

2. ASJAOLUD

2.1. Teatatud meetme taust

- (7) Ühistute tagatisskeemi kasutuselevõtmine oli seotud ühe muu riigiabi juhtumi raames võetud toetusmeetmetega.
- (8) 30. septembril 2008 oli Dexia teatanud kapitali suurendamisest 6,4 miljardi euro võrra, milles osalesid olemasolevad äriühingu aktsionärid (sealhulgas Arco) ning Belgia, Prantsusmaa ja Luksemburgi ametiasutused. Dexiale 2008. aastal riigiabi andmise küsimuses pädev tollane Belgia rahandusminister on Dexia pankroti asjaolusid uuriva Belgia parlamendi erikomisjoni (edaspidi „Dexia erikomisjon“) ees selgitanud, et pärast seda, kui oli taotletud meetme võtmist Arco kasuks, tehti 2008. aasta septembris/oktoobris poliitiline otsus võtta kasutusele ühistute tagatisskeem. Tema selgituste kohaselt oli valitsus sunnitud võtma Dexia suhtes kokkuleppe saavutamiseks vastu otsused Arco ja Ethiasse kohta ⁽⁶⁾. Ühtlasi nähtub Belgia praeguse rahandusministri avaldustest, et 2008. aasta kohustus võeti eesmärgiga saada vastutasuks Arco nõusolek osaleda Dexia päästmises ⁽⁷⁾.

i) Pressiteated

- (9) 10. oktoobril 2008 teatas Belgia valitsus rahandusministri pressiteate vormis, et oli teinud järgmise otsuse:

— suurendada krediitiasutuste hoiuste tagamise skeemi tagatist 20 000 eurolt 100 000 eurole;

⁽⁵⁾ Arco kohta esitatakse üksikasjalikum kirjeldus põhjendustes 38–44.

⁽⁶⁾ Vt (http://www.dekamer.be/kvvcr/pdf_sections/comm/dexia/N031_20120125reynders.pdf) — Dexia erikomisjoni protokoll. Minister Reyndersi ärakuulamine 25. jaanuaril 2012, lk-d 7 ja 32. Väljavõtted protokollist: „[—] 2008. aastal kogunesid valitsuskabineti liikmed kinnisele nõukogule, et paluda riigil võtta meetmeid Ethiasse ja Arco suhtes. Arvestades valitsevat kriisiolukorda, võttis valitsus 10. oktoobril 2008 ja 21. jaanuaril 2009 kohustuse kaitsta ühistute füüsilisest isikust partnerite kapitali osa. [—] Poliitilise otsusena sain ühel hetkel aru, et ei mina ega tollane peaminister suuda sõlmida oma kolleegidega [meenutuseks: Dexia juhtumiga olid seotud ka liikmesriigid Prantsusmaa ja Luksemburg] ja Dexia juhtkonnaga kokkulepet, kui samaaegselt ei tehta otsuseid Ethiasse ja Arco kohta. [—] Seega võtsime kohustuse ühistute liikmete suhtes [—] Miks toimus asi kolmes järgus ja pika aja jooksul? Sest kõigepealt oli vaja vormistada poliitilise kokkuleppe kohta dokument.“ („... en 2008, des membres du gouvernement sont intervenus en Conseil restreint afin de demander à l'État d'intervenir pour Ethias et pour ARCO. Compte tenu de la situation de crise dans laquelle on était, le gouvernement s'est engagé le 10 octobre 2008 et le 21 janvier 2009 à protéger la part de capital des coopérateurs personnes physiques dans des sociétés coopératives... Dans une décision politique, j'ai donc bien compris à un moment donné que je ne pourrais pas — et le premier ministre aussi à l'époque — boucler l'accord avec nos collègues [pour mémoire: la France et le Luxembourg étaient les autres États membres concernés dans le dossier Dexia] et avec la direction de Dexia — si en même temps, il n'y avait pas des décisions prises sur Ethias et sur ARCO. [...] Donc, pour les coopérateurs des coopératives, nous avons pris cet engagement... Alors pourquoi en trois étapes et pourquoi avec pas mal de temps? Parce qu'il a d'abord fallu faire en sorte que cet accord politique puisse se traduire dans un texte.“)

⁽⁷⁾ Tollane minister teatas seejärel ajakirjas „Trends“ (15. mai 2014, lk 20) järgmist (riputatud üles ka tema veebisaidil: „2008. aasta septembri lõpus, s.o Dexia esimese kriisiolukorra ajal, palusime Holding Communalil, Arcol ja Ethiasel osaleda kapitali suurendamises, milleks neil paraku puudusid vahendid. Arco ja Ethiasse esindajad vajasid tagatist, vastasel korral oleksid nad oma hoiused äriühingust välja võtnud. See oleks tähendanud Arco pankrotti. Tagatisel on suur seos sel ajal valitsenud olukorraga. Arco, Ethias ja Holding Communal olid sunnitud osalema Dexia kapitali suurendamises, sest muid lahendusi ei leitud. See oli aastal 2008 [—]. Viiest erakonnast koosnev föderaalne seadusandja võttis nimetatud ajal vastu otsuse valitsuse tagatise andmise kohta. Tänu sellele ei võtnud Arco hoiustajad oma raha välja. Nende arutluskäik oli selline, et nad on kohustatud pakkuma järjepidevat abi, kuid kui midagi halvasti läheb, on olemas varuväljapääs.“ („Eind september 2008, bij de eerste Dexia-crisis, werd aan de Gemeentelijke Holding, Arco en Ethias gevraagd om deel te nemen aan een kapitaalverhoging waarvoor ze het geld niet hadden. De achterban van onder andere Arco en Ethias had waarborgen nodig, anders zouden ze hun spaargeld weghalen. Dat had het faillissement van Arco betekend. Die waarborg heeft dus veel te maken met de context van dat moment. Arco, Ethias en de Gemeentelijke Holding waren verplicht om mee te gaan in de kapitaalverhoging van Dexia, omdat er geen andere oplossing was. Dat was 2008. ... Op dat moment kende de federale wetgever — met vijf partijen — een overheidswaarborg toe. Het resultaat was dat de Arcospaarders hun geld lieten staan. Ze dachten: we moeten blijven steunen, en als het misloopt is er een vangnet.“)

— võtta kasutusele sarnane skeem muude finantstoodete tarbeks (eriti nn 21. kategooria elukindlustustoodetele⁽⁸⁾ ja rahandusühistute osakutele⁽⁹⁾).

- (10) 21. jaanuaril 2009 kinnitasid peaminister ja rahandusminister ühises pressiteates, et eelmine valitsus⁽¹⁰⁾ oli võtnud kohustuse võtta kasutusele ühistute tagatismehhanism⁽¹¹⁾. Samal päeval avaldas Arco Belgia valitsuse pressiteate oma veebisaidil. See-eest muud rahandusühistud hoidusid paralleelide tõmbamisest hoiuste ning ühistute osakute vahel, mille tagatismehhanism põhines⁽¹²⁾.

ii) Õigusloome protsess

- (11) 15. oktoobril 2008 kiideti Belgia parlamendis heaks seadus, millega anti Belgia valitsusele õigus võtta meetmeid finantsstabiilsuse edendamiseks⁽¹³⁾. 14. novembril 2008 avaldas Belgia kuningas dekreedid, millega suurendati krediitiasutuste hoiuste tagamise skeemiga tagatud summat 100 000 eurole ning võeti kasutusele samasugune tagatisskeem 21. kategooria elukindlustustoodete suhtes. 29. oktoobril 2008 oli finantsstabiilsuse komisjon eelnevalt andnud nimetatud kuninga dekreedid eelnõu kohta pooldava arvamuse⁽¹⁵⁾.
- (12) 14. aprillil 2009 muutis Belgia 15. oktoobri 2008. aasta seadust, millega võimaldati valitsusel võtta kuninga dekreediga kasutusele skeem, et kaitsta rahandusühistutes füüsilisest isikust partnerite sisse makstud kapitali. 10. oktoobri 2011. aasta kuninga dekreediga⁽¹⁷⁾ muutis Belgia 14. novembri 2008. aasta kuninga dekreeti. 10. oktoobri 2011. aasta kuninga dekreet sisaldab täiendavaid tehnilisi üksikasju ühistute tagatisskeemi kohta.
- (13) 7. oktoobril 2011 saatis Belgia keskpanga juht tollasele rahandusministrile kirja, milles väljendas oma arvamust 10. oktoobri 2011. aasta kuninga dekreedid (eelnõu) kohta. Tegemist on menetlusega, mis on ette nähtud Belgia keskpanga põhikirja käsitlevas seaduses⁽¹⁸⁾. Kirjas märgib keskpanga juht, et valitsusel on seaduslik õigus võtta vastu ühistute tagatisskeemi käsitlev kuninga dekreet „finantsturu äkilise kriisi või tõsise süsteemse kriisi tekkimise

⁽⁸⁾ 21. kategooria elukindlustustootete mõiste on määratletud kindlustusandjate üle kontrolli teostamise üldkorraldust käsitleva kuninga dekreedid I lisa punktis 21 ning käsitleb kindlustustooteteid, mis ei ole seotud investeerimisfondidega (erinevalt nn 23. kategooria elukindlustustoodetest). 21. kategooria tooted annavad tagatud investeerimistulu, mida on võimalik suurendada osalemisega kindlustusandja investeerimistulemis.

⁽⁹⁾ Pressiteade sisaldab järgmist lõiku. „Valitsus on otsustanud laiendada fondiga tagatud kaitset ka muudele sektori institutsioonidele (eelkõige tegevusloaga kindlustusandjatele või ühistutele), kes võivad taotleda kaitset pangahoiustega sarnastele toodetele, nagu näiteks teatavatele 21. kategooria toodetele. Mõni asutus on selle vastu juba huvi avaldanud.” („Le gouvernement a décidé d'étendre la protection donnée par ce fonds à autres institutions du secteur financier (notamment des compagnies d'assurances ou des coopératives agréées) qui en feraient la demande pour des produits assimilables à des dépôts bancaires comme par exemple certains produits faisant partie de la branche 21. Certains organismes ont déjà fait part de leur intérêt.”)

⁽¹⁰⁾ 18. detsembril 2008 astus valitsus tagasi ning 30. detsembril 2008 astus ametisse uus valitsus.

⁽¹¹⁾ Pressiteates kinnitas Belgia valitsus veel kord oma kohustust võtta kasutusele ühistute tagatisskeem: „valitsus kinnitab oma toetust eelmise valitsuse võetud kohustusele pakkuda tagatisskeemi tegevusloa saanud ühistute aktsionäridele.” („le gouvernement confirme l'engagement pris par le gouvernement précédent d'offrir un régime de garantie aux associés des sociétés coopératives agréées.”) Pressiteade sisaldas ka ühistute tagatisskeemi tehnilisi üksikasju.

⁽¹²⁾ 5. oktoobri 2010. aasta aktsiaülevaates selgitas ArgenCo järgmist (lk 4): „Aktsiat ei saa liigitada ei krediitiasutuse võlaväärtpaberina ega hoiusena. Seepärast ei kehti aktsiate suhtes hoiuste tagamise skeem.” Ka Lanbokas/Agricaisse edastas oma 15. mai 2009. aasta prospektis (lk 6) samalaadse sõnumi, selgitades, et ühistu osakute märkijad peavad arvestama hoiuste tagamise skeemi kehtetusega nende suhtes.

⁽¹³⁾ Moniteur belge, 17.10.2008, 2. väljaanne, F.2008 — 3690 [2008/03425].

⁽¹⁴⁾ Moniteur belge, 17.11.2008, 2. väljaanne, F.2008 — 4088 [2008/03450].

⁽¹⁵⁾ Finantsstabiilsuse komisjoni järelduse kohaselt on hoiuste tagamise skeemi laiendamine Belgia finantsstabiilsuse säilitamise huvides hädavajalik. Finantsstabiilsuse komisjon „leiab, et pakutud meetmed on tõepoolest Belgia finantsstabiilsuse säilitamise seisukohast hädavajalikud ning peaksid jõustuma võimalikult kiiresti.” („estime que les mesures proposées sont effectivement indispensables afin de préserver la stabilité du système financier belge et doivent pouvoir entrer en vigueur dans les plus brefs délais.”)

⁽¹⁶⁾ Moniteur belge, 21.4.2009, 1. väljaanne, F. 2009 1426 [2009/03147].

⁽¹⁷⁾ Moniteur belge, 12.10.2011, 2. väljaanne, F 2011 2682 [2011/205241].

⁽¹⁸⁾ Pärast ühistute tagatisskeemi kasutuselevõtmist tehti Belgia keskpanga põhikirja sätestavas seadusesse vastavad muudatused ning lisati artikkel 36/24 (http://www.nbb.be/doc/ts/Enterprise/juridisch/F/loi_organique.pdf).

ohu korral". Keskpanga juhi järelduse kohaselt tunduvad asjaolud nimetatud tingimustele vastavat ning ühistute tagatisskeem võimaldaks piirata sellise kriisi tagajärgi ⁽¹⁹⁾. Samas hoidub keskpanga juht ilmselgelt seisukoha võtmisest küsimuses, kas rahandusühistute füüsilisest isikust partnerite osakuid saab sisuliselt käsitleda hoius-tena ⁽²⁰⁾. Ühtlasi märgib ta, et meede võib osutada probleemseks selle kokkusobivuse pärast riigiabieskirjades ⁽²¹⁾ ning väljendab muret ühistute tagatisskeemi vabatahtlikkuse üle, mis võib tekitada kahjuliku valiku probleeme ⁽²²⁾.

- (14) 13. oktoobril 2011 esitasid Arco kolm ühistut (Arcofin, Arcopar ja Arcoplus) taotluse liitumiseks ühistute tagatisskeemiga. Belgia valitsus rahuldab taotluse 7. novembri 2011. aasta kuninga dekreediga ⁽²³⁾. Taotluse kohaselt maksis Arco ka sisse kokku 2,05 miljonit eurot ⁽²⁴⁾.
- (15) 8. detsembril 2011 toimunud Arcofini, Arcopari ja Arcoplusi üldkoosolekutel kinnitati nende juhtkondade ettepanek alustada äriühingute vabatahtlikku likvideerimist.

2.2. Hoiuste tagamise skeeme käsitlev direktiiv 94/19/EÜ

- (16) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 94/19/EÜ ⁽²⁵⁾ artiklis 3 kehtestatakse igale liikmesriigile järgmine kohustus:

„Iga liikmesriik tagab ühe või mitme hoiuste tagamise skeemi sisseeadmise ja ametliku tunnustamise oma territooriumil. Ükski [—] asjaomasel liikmesriigis tegevusloa saanud krediidiasutus ⁽²⁶⁾ ei või vastu võtta hoiuseid, ⁽²⁷⁾ kui ta ei kuulu mõnda sellisesse skeemi [—]”.

- (17) Belgia võttis direktiivi 94/19/EÜ oma õigusesse üle 1998. aastal ning kehtestas hoiuste tagamise skeemi, millega tagati hoiuste peatamise korral sama hoiustaja kõik hoiused. Belgia hoiuste tagamise skeem usaldati hoiuste tagamise fondile. 14. novembri 2008. aasta kuninga dekreediga asutas Belgia seejärel hoiuste kaitsmise erifondi, mis hõlmab Belgia hilisemad algatused ⁽²⁸⁾.

⁽¹⁹⁾ „Asjaolud tunduvad nimetatud tingimustele vastavat, kuna riigivõlakriisi, finantsturgude häired ja pankadevaheliste turgude probleemid on tekitanud meie majandusele olulise süsteemse kriisi ohu. Riigitagatis teatavate tegevusloa saanud ühistute aktsionäride osakutele võimaldaks kriisi tagajärgi piirata.” („Les circonstances actuelles nous semblent répondre à ces conditions, en ce que la crise des dettes souveraines, les perturbations actuelles sur les marchés financiers et le dysfonctionnement des marchés interbancaires font peser sur notre économie un risque grave de cette crise systémique. A cet effet, une garantie d'Etat couvrant les parts des coopérateurs de certaines sociétés coopératives agréées permettrait de limiter les effets de cette crise.”)

⁽²⁰⁾ „Seadusandja õigustab sätet teatavate ühistute liikmete osakute pangahoiustega võrdsustamise alusel. Et käesolev arvamus piirdub kuninga dekreedil esialgse eelnõuga, siis selles nimetatud võrdsustamist ei käsitleta.” („Le législateur justifie cette disposition sur la base d'une assimilation des parts de coopérateurs de certaines sociétés coopératives à des dépôts bancaires. Le présent avis étant limité à l'avant-projet d'Arrêté royal, il n'examine pas l'assimilation pratiquée par le législateur.”)

⁽²¹⁾ „Esmapilgul ei ole väga kindel, et õnnestub kindlalt veenda komisjoni kuninga dekreedil esialgses eelnõus käsitletud meetme kohaldatavuses kõigi võrreldavate turuosaliste suhtes ning seega selles, et meede ei kuulu riigiabieskirjade kohaldamisalasse.” („Prima facie, il ne nous semble pas évident de convaincre à coup sûr la Commission de ce que la mesure que l'avant-projet d'Arrêté royal vise à exécuter s'adresse bien à tous les acteurs comparables du marché et ne relève donc pas du champ d'application des règles sur les Aides d'Etat.”)

⁽²²⁾ „Meetme vabatahtlik olemus toob kaasa kahjuliku valiku ohu, mille puhul üksnes väga suure kahjumiriskiga ühistud panustavad tõhusalt hoiuste kaitsmise erifondi.” („Ce caractère facultatif donne lieu à un risque de sélection adverse par lequel seules les sociétés coopératives fortement exposées à des risques de perte contribueraient effectivement au Fonds Spécial de Protection.”)

⁽²³⁾ *Moniteur belge*, 18.11.2011, 2. väljaanne, F 2011 2974 [2011/03368].

⁽²⁴⁾ Arcopar maksis kokku 1 794 102 eurot, Arcofin 193 391 ja Arcoplus 63 265 eurot.

⁽²⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 94/19/EÜ, 30. mai 1994, hoiuste tagamise skeemide kohta (EÜT L 135, 31.5.1994, lk 5).

⁽²⁶⁾ Direktiivi 94/19/EÜ artikli 1 punkti 4 kohaselt on krediidiasutus ettevõtja, kelle tegevuseks on hoiuste või muude tagasimakstavate vahendite vastuvõtmine üldiselt ja laenu andmine oma huvides.

⁽²⁷⁾ Direktiivi 94/19/EÜ artikli 1 punkti 1 kohaselt on hoius igasugune kreditsaldo, mis tekib kontole jäänud vahenditest või tavalisest pangandustegevusest tulenevatest ajutistest olukordadest ja mille krediidiasutus peab kohaldatavate juriidiliste ja lepinguliste tingimuste kohaselt tagasi maksma, ning igasugune krediidiasutuse võlg, mida tõendab tema väljastatud sertifikaat.

⁽²⁸⁾ Hoiusevahemik 50 000–100 000 eurot ning kuni 100 000 euro suurune tagatis 21. kategooria elukindlustustoodetele ja rahandusühistute füüsilisest isikust partnerite osakutele.

- (18) Direktiivi 94/19/EÜ artikli 7 kohaselt tuli iga hoiustaja hoiused kokku tagada 20 000 euro ulatuses. 7. oktoobri 2008. aasta koosolekul nõustus majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu direktiivis 94/19/EÜ ette nähtud tagatise suurendama. Oma pressiteates teatas ta järgmist.

„Nõukogu leppis kokku, et kõik liikmesriigid tagavad esialgu vähemalt ühe aasta jooksul üksikisikute hoiused vähemalt 50 000 euro ulatuses, tunnustades, et paljud liikmesriigid on otsustanud seda miinimumi suurendada vähemalt 100 000 eurole. Nõukogu tervitab komisjoni kavatsust esitada kiiresti asjakohane ettepanek hoiuste tagamise süsteemide lähendamise soodustamiseks” (29).

- (19) Tagatise kohta on direktiivi 94/19/EÜ artiklis 2 sätestatud, et hoiuste tagamise skeemid ei paku kaitset krediitiasutuste omavahenditele (30).
- (20) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/14/EÜ (31) suurendati hoiuste tagamise skeemide tagatiskatet (esialgu vähemalt 50 000 eurole ja seejärel põhimõtteliselt vähemalt 100 000 eurole ja hiljemalt 31. detsembriks 2010).
- (21) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. märtsi 1997. aasta direktiivis 97/9/EÜ investeringute tagamise skeemide kohta (32) on nähtud ette investeringute tagamise süsteem juhuks, kui investeerimisettevõtte ei suuda investori vara tagastada. Investeringud tagatakse näiteks pettuse või hooletuse korral ettevõttes või selle süsteemides tekkinud vigade või probleemide korral. Investeringute tagamise süsteemidega ei kaeta siiski investeringuriske (näiteks kui investor on ostanud aktsiaid, mille väärtus langeb).

2.3. Belgia õigusraamistik ühistute kohta

- (22) Belgia äriseadustikus, (33) eeskätt selle artiklites 350–436, on määratud ühistuid käsitlev õigusraamistik. Selles on sätestatud, et ühistu valib oma põhikirjas tegevusvormiks osahinguga (osanike kahjum ei saa olla suurem nende osakapitalist) või piiramatul vastutusega äriühinguga (osanikud on isiklikult vastutavad äriühinguga sotsiaalmaksuvõlgade eest ning võivad seega kanda oma kapitaliinvesteeringust suuremat kahjumit).
- (23) Belgia äriseadustikus (eriti selle artiklites 362, 364, 366, 367 ja 374) lubatakse teatavaid piiranguid ühistute osakute võõrandatavuse osas. Ühistu osakuid võib vabalt võõrandada ühistu teistele osanikele, kuid ühistu põhikiri võib sisaldada nimetatud tehingut reguleerivaid tingimusi. Osakute võõrandamine kolmandatele isikutele on lubatud üksnes Belgia äriseadustiku artiklis 366 osutatud tingimustel ja määratletud isikutele.
- (24) Belgia äriseadustikus (artiklis 367) on ühtlasi nähtud ette, et ühistu osanikel on õigus ühistust lahkuda üksnes majandusaasta kuue esimese kuu jooksul. Nimetatud õiguse kasutamisel on Belgia äriseadustiku artiklis 374 nähtud lisaks ette, et osanikule kuulub väljamaksamisele tema osakute väärtus sellisena, nagu see on esitatud majandusaasta aruandes.
- (25) Kui Belgia äriseadustikus on kehtestatud ühistute üldraamistik, siis 8. jaanuari 1962. aasta kuninga dekreedis (34) on sätestatud tingimused tegevusloa saanud ühistutele (35). Täpsemalt ei ole tegevusloaga ühistul õigust keelduda

(29) http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/fr/ecofin/103227.pdf.

(30) Direktiivi 94/19/EÜ artiklis 2 on öeldud järgmist: Tagatisskeemid ei hüvita järgmist:

— kõik vahendid, mida määratletakse krediitiasutuste omavahendeid käsitleva nõukogu 17. aprilli 1989. aasta direktiivis 89/299/EMÜ artiklis 2 „omavahenditena”.

(31) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/14/EÜ, 11. märts 2009, millega muudetakse direktiivi 94/19/EÜ hoiuste tagamise skeemide kohta seoses hoiuste tagamise ulatuse ja hüvitamise tähtajaga (ELT L 68, 13.3.2009, lk 3).

(32) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/9/EÜ, 3. märts 1997, investeringute tagamise skeemide kohta (EÜT L 84, 26.3.1997, lk 22).

(33) *Moniteur belge*, 6.8.1999, 2. väljaanne, 99-2630 [99/09646].

(34) http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=fr&la=F&cn=1962010830&table_name=loi

(35) Ühistutele tegevusloa andmise menetluses on oluline osa 20. juulil 1955 asutatud organil Conseil national de la Coopération (rahvuslik ühistunõukogu).

spekulatiivsetel eesmärkidel uutest osanikest ega jätta kõrvale olemasolevaid; osakapitali kõik osad tagavad väärtusest olenemata ühesugused õigused; kõigil osanikel on iga-aastastel üldkoosolekutel samaväärne hää; juhtkonna ja järelevalveorgani määrab üldkoosolek; tegevuskasumit (pärast kõigi kulude mahaarvamist) on lubatud jaotada osanikele üksnes proportsionaalselt (*pro rata*) nende tehingutele äriühingus ning osakapitali eest makstud dividendid ei tohi olla kuninga dekreedis sätestatud teatavast protsendimäärast suuremad.

- (26) Belgia maksuseadustiku artiklis 21 on sätestatud, et tegevusloaga ühistute dividendide suhtes kehtib teatav maksuvaba miinimum ⁽³⁶⁾.

2.4. Meetme kirjeldus

- (27) Ühistute tagatisskeem hõlmab ühistute füüsilisest isikust partnerite sissemakstud kapitali (ja mitte võimalikku kapitalikasumit) maksimaalselt 100 000 euro ulatuses.
- (28) Vastupidiselt krediidasutuste hoiuste tagamise skeemile on ühistute tagatisskeemiga liitumine vabatahtlik.
- (29) Rahandusühistus, kes soovivad ühistute tagatisskeemis osaleda, peavad esitama vastava taotluse rahandusministrile. Ministrite nõukogul on seejärel taotluse kohta otsuse langetamiseks aega üks kuu ning vajaduse korral õigus kehtestada liitumiseks teatavaid tingimusi. Nimetatud tingimused võivad hõlmata järgmist:
- a) kohustus piirata edasised avalikud enampakkumised üksnes institutsiooniliste aktsionäride osalemisega;
 - b) kõigi institutsiooniliste osanike kohustus mitte võtta välja osakuuid ega ühistusse makstud summasid ega selle osanikustaatusest loobuda, v.a aktsiate võõrandamise korral;
 - c) osanikele makstavate intresside ülempiir 4,5 % aastas.
- (30) Tagatisskeemiga liitumise taotluse esitanud rahandusühistu peab jääma skeemi vähemalt üheks aastaks. Nimetatud tähtaja möödudes võib ühistu osaluse lõpetada, teatades sellest kolm kuud ette. Skeemi tehtud osamakseid ei ole õigus mingil kujul tagasi saada. Kui ühistu on tagatissüsteemist lahkunud, on tal võimalik sellega uuesti liituda kõige varem kolm aastat pärast lahkumist.
- (31) Meede hõlmab üksnes ühistute selliseid aktsiaid, mis on emiteeritud enne 10. oktoobri 2011. aasta kuninga dekreeidi jõustumist.
- (32) Ühistute tagatisskeem kehtib üksnes ühistute füüsilisest isikust partnerite ja mitte institutsiooniliste aktsionäride suhtes.
- (33) Hoiuste kaitsmise erifondi rahastatakse järgmiselt:
- i) aastane osamaks, mis moodustab 0,15 % tagatisega hõlmatud summast (maksavad kõik liikmed) ning
 - ii) ühekordne liitumistasu, mis moodustab 0,10 % tagatisega hõlmatud summast (maksavad ühistus).

⁽³⁶⁾ Maksuseadustiku samas artiklis tuuakse välja muud finantstooted, mille tulu on samuti osaliselt või täies ulatuses maksuvaba.

- (34) Lisaks võib rahandusühistutel olla kohustus tasuda hoiuste kaitsmise erifondi ka kapitalitulul põhinevat maksu, mis on seotud nende börsil noteeritud aktsiatega. Asjaomane maks võib moodustada kuni 10 % nimetatud aktsiate müügihinna (või kui kolme aasta jooksul pärast kaitsesüsteemi lõppemist ei ole müüki toimunud, siis asjaomase aktsia keskmise sulgemishinna (30 kalendripäeva vältel enne kolmeaastase ajavahemiku möödumist)) ning võrdlushinna vahel, mille kehtestab valitsus ajal, mil rahandusühistu liitub ühistute tagatisskeemiga.
- (35) Hoiuste kaitsmise erifond alustab väljamaksete tegemist juhul, kui rahandusühistu on pankrotistunud või kui finantsjärelevalveasutus on fondile teatanud, et rahandusühistu ei ole enam suuteline hüvitama lahkuvate osanike varasid.
- (36) Kui hoiuste kaitsmise erifondil puuduvad sekkumiseks piisavad vahendid, tagab vajalikud vahendid Caisse des Dépôts et consignations, mis on juriidilise staatusega avaliku sektori asutus. Vastavalt sellele, kas maksejõuetu asutus on kohustuslik osaleja või on tegemist rahandusühistuga, tuleb nimetatud ettemakse hiljem hüvitada järgmiselt:
- 50 % aastamaksust (kohustuslikud osalejad),
 - spetsiaalne aastamaks (rahandusühistud, nende osalemine on vabatahtlik).
- (37) Hoiuste kaitsmise erifond võtab sekkumise korral üle ühistu füüsilisest isikust partnerite õigused ning saab teiste osanikega võrdse staatuse. See on erinev krediidiastutuste hoiuste tagamise skeemist, mille puhul antakse fondile võrdne staatus asjaomase ettevõtte võlausaldajatega.

2.5. ARCO kirjeldus

- (38) Arco oli algselt Artesia Banking Corporation NV (edaspidi „Artesia“) aktsionär, kusjuures Artesia ise omas 100 % panga BACOB ja 82 % kindlustusandja DVV aktsiatest. Pärast Artesia ja Dexia ühinemist 2001. aastal sai Arcost Dexia suurim aktsionär, kelle osalus ulatus ligi 15 %-ni ⁽³⁷⁾.
- (39) Arco on tegevusloaga ühistutest Arcopar, Arcoplus ja Arcofin ⁽³⁸⁾ moodustatud kontserni nimi. Arcol oli rohkem kui 800 000 liiget, kellest 99 % olid eraisikud. Füüsilisest isikust partnerite kapital Arcoparis, Arcoplusis ja Arcofinis moodustas vastavalt 1,3 miljardit eurot, 46 miljonit eurot ja 140 miljonit eurot.
- (40) Arcopari, Arcoplusi ja Arcofini põhikirjades on sätestatud, et nimetatud kolm organit on osahingud ⁽³⁹⁾.
- (41) Lisaks sisaldavad nimetatud kolme ettevõtte põhikirjad sätteid lahkuda soovivate partnerite kohta.

⁽³⁷⁾ Allikas: „Entreprendre avec du capital coopératif — Le groupe ARCO 1935-2005“; Maarten Van Dijck, Kadoc, Lannoo, lk-d 176–177.

⁽³⁸⁾ Olgu öeldud, et vahetult pärast Dexia 2001. aasta tehingut loobus Arcofin ajutiselt oma tegevusloaga ühistu staatusest. Ülevaates „Entreprendre avec du capital coopératif“ on asjaomast ajavahemikku kirjeldatud järgmiselt: „Mõni kuu pärast Dexia tehingut muutis Arco kontserni ühistute põhikirju, et osanikud, kes olid seda juba enne Dexia tehingut, saaksid osa kontserni Dexia ja Arco äriühingute parematest kasumiväljavaadetest. [...] Uute põhikirjade kohaselt kuulus osanikele maksmiseks 80–90 % jooksva aasta kasumist. See võimaldas suurendada Arcofini dividende alates 2003. aasta märtsist 6 %-lt (neto) 8 %-le (bruto). Kuna selline tõus oli tegevusloaga ühistute suhtes kehtestatud seadusjärgsest maksimummäärast (6 %) kõrgem, loobus Arcofin rahvusliku ühistunõukogu Conseil national de la coopération tegevusloa saanud ühistu staatusest, mis tähendas dividendidelt kinnipeetava maksu erandi kehtetuks muutumist nende dividendide suhtes. Pärast maksu kinnipidamist oli enamiku aktsionäride dividenditulu siiski 6,8 % (neto). 2005. aasta märtsis tõsteti brutodividendi määr 8,5 %-le.“

⁽³⁹⁾ http://www.groeparco.be/website/groeparco/assets/files/arcopar/ARCOFIN_20100629_FR.pdf.

- (42) Arcopari põhikirja kohaselt võib ühistu näiteks piirata lahkumist juhul, kui ühe majandusaasta vältel soovitakse võtta välja üle 10 % kapitalist või soovib lahkuda üle 10 % osanikest⁽⁴⁰⁾. Arcoparist lahkuda sooviv osanik saab oma kapitali tagasi. Arcopari A-, B- ja C-kategooria osakute omanikel⁽⁴¹⁾ on ühtlasi õigus saada vahendeid boonusereservist⁽⁴²⁾.
- (43) Arcopari põhikirja artiklis 35 kirjeldatakse osanike õigusi likvideerimise korral. Põhimõtteliselt on selles sätestatud, et kui pärast võlgade ja sotsiaalmaksude tasumist on saldo positiivne, makstakse osanikele hüvitist⁽⁴³⁾.
- (44) Arco osakutesse investeerimise ohtusid on näiteks kirjeldatud Arcopari prospektis, mille Belgia pädevad asutused on kiitnud heaks 2008. aasta juunis ning avaldanud ajavahemikus 7. juulist 2008 kuni 30. septembrini 2008 toimunud kapitalituru tehingu raames. Asjaomases prospektis on selgelt välja toodud, et aastatel 2005/2006, 2006/2007 ja 2007/2008 moodustas Dexia kasum rohkem kui 69 % Arcopari puhaskasumist. Ülevaates viidati ka massilise osakute väljavõtmise riskile ning rõhutati, et osanikud võivad likvideerimise korral kõik kaotada. Samal ajal teatati äriühingu aastaaruannetes selgelt, et Arco oli suurendanud oma võlataset, võttes investeerimiseks laenu⁽⁴⁴⁾.

2.6. Menetluse algatamise põhjused

- (45) Menetluse algatamise otsuses sisalduvate komisjoni esialgsete järelduste kohaselt vastas teatatud meede neljale (kumulatiivsele) riigiabi kriteeriumile ning komisjon avaldas kahtlust, kas meetet saab pidada siseturuga kokkusobivaks.
- (46) Komisjoni arvamuse kohaselt oli meede seostatav Belgia riigiga, kuna seda rahastati hoiuste kaitsmise erifondist. Seoses sellega täheldas komisjon, et Belgia hoiuste kaitsmise erifondi sissemaksed ning fondi vahendite kasutamine olid sätestatud Belgia õigusaktides. Muu hulgas märkis komisjon, et Caisse des dépôts et consignations võis teha vajaduse korral erifondi kapitalimakseid. Komisjonil tekkis küsimus selle kohta, kuidas toimub nimetatud vahendite hüvitamine asutusele Caisse des dépôts et consignations, kuna ei olnud kindel, kas rahandusühistutel jätkub selleks piisavalt rahalisi vahendeid. Samuti avaldas komisjon kahtlust, et rahandusühistute vabatahtlik osalemine võib takistada hoiuste kaitsmise erifondi tõhusat refinantseerimist.

⁽⁴⁰⁾ Põhikirja kohaselt „[—]võib lahkumist keelata juhul, kui sama majandusaasta sees kaotab ettevõtte rohkem kui kümnendiku osanikest või kapitalist [—]” („...cette démission peut être refusée si à la suite de la démission, plus d'1/10 des actionnaires ou plus d'1/10 du capital placé devrait disparaître au cours du même exercice...”).

⁽⁴¹⁾ Tegemist on osakutega, mis on märgitud enne Dexiaga ühinemist.

⁽⁴²⁾ Oma veebisaidil (<http://www.groupearco.be/faq/be-fr/1/detail/item/823/navigationcats/587/navigationcats/587/parentcat/142/>) selgitab Arco boonusereservi mõistet järgmiselt: Boonusereservi mõiste lisati põhikirja 2004. aastal. Kui Arcopari majandustulemused seda võimaldavad, võib lisada kuni 2010. aastani (k.a) täiendava summa ettevõtte erireservi, mida nimetatakse boonusereserviks. Enne 2001. aasta 3. juulit ettevõttega liitunud osanikel, kellele kuuluvad seega A-, B- või C-kategooria osakud, on õigus saada ettevõttest lahkumisel proportsionaalne osa boonusereservist. Boonusereservist saadud summa lisatakse nende osakute nimiväärtusele. Näide: osanik X soovib välja võtta A-kategooria kapitali väärtuses 100 eurot. Kokku moodustab A-, B- ja C-kategooria kapital 10 000 eurot. Suhtarv on $100/10\ 000 = 1/100$, st üks sajale. Boonusereserv on 500 eurot. Suhtarvu kohaldamine: $1/100 \cdot 500\text{st} = 5$ eurot. Pärast osakute väljavõtmist saab X 100 eurot kapitali plus 5 eurot boonusereservist.

⁽⁴³⁾ Arcopari põhikirja artiklis 35 on sätestatud järgmine: „Välja arvatud juhul, kui üldkoosolek otsustab teisiti, kuuluvad äriühingu kõik varad realiseerimisele. Kui osakute sissemaksed ei ole toimunud samas ulatuses, taastavad likvideerijad tasakaalu, paludes lisavahendeid või tehese ettemakseid. Pärast võlgade ja sotsiaalmaksu tasumist hüvitatakse saldost esmalt ettevõtte kapitali tehtud sissemaksed. Igal juhul toimub likvideerimisjärgse saldo jagamine äriühingu eesmärke arvestades.” („Sauf si l'Assemblée générale en décide autrement, tous les actifs de la société sont réalisés. Au cas où les parts ne sont pas toutes libérées dans la même mesure, les liquidateurs restaurent l'équilibre, soit en demandant des versements supplémentaires, soit en effectuant des paiements préalables. Après paiement des dettes et des charges sociales, le solde servira d'abord au remboursement des sommes libérées sur les parts. En tout cas, le solde éventuel de la liquidation doit être affecté en tenant compte des objectifs de la société.”)

⁽⁴⁴⁾ Arcopari võlatase (võlad/kohustused kokku) oli 19,1 % (31. märtsil 2011), samas kui Arcoplusi ja Arcofini võlatase olid vastavalt 6,5 % (31. märtsil 2011) ja 25,9 % (31. detsembril 2010).

- (47) Komisjon järeldas, et rahandusühistuid võib käsitada ettevõtetenä ja et meede andis neile valikulise eelise. Seoses valikulise eelisega tundub, et ühistute tagatisskeem aitas ühistutel meelitada ligi uut või säilitada olemasolevat kapitali, veendes olemasolevaid osanikke rahandusühistust mitte lahkuma. Selline kaitse oli eriti mõjuv finantsiliselt ebakindlal perioodil, nagu aeg, mis jäi vahemikku 2008. aasta augustist kuni kuninga dekreediga vastuvõtmiseni, mil rahandusühistud olid tõhusalt kaitstud riskide vastu, mis tulenesid lahkumistega seotud olulistest väljamaksetest.
- (48) Ühtlasi täheldas komisjon, et kaitset laiendati ning et Belgia ei võtnud rahandusühistute lubamisel ühistute tagatisskeemi arvesse nende finantsolukorda. Arco puhul anti luba rahandusühistute ühinemiseks tagatisskeemiga, kuigi ühistud olid juba maksejõuetud ning kuulusid veidi aega hiljem likvideerimisele.
- (49) Samuti järeldas komisjon, et meetmega moonutati konkurentsi, sest rahandusühistud olid jaeinvesteeringutoodete turul konkurendid ning vaadeldavad rahandusühistud said valikulise eelise, mida teistel sarnasteid tooteid pakkuvatel turuosalistel ei olnud.
- (50) Muu hulgas leidis komisjon, et ühistute tagatisskeem mõjutas liidusisest kaubavahetust. Belgia turul tegutses arvukalt rahvusvahelisi investeeringutoodete pakkujaid, kel ei olnud võimalik saada juurdepääsu turuosale, mille rahandusühistud tänu meetmele säilitasid.
- (51) Komisjon avaldas kahtlust selle üle, kas rahandusühistuid saab pidada finantsasutuseks ning kas asjaomane tegur mõjutas 2008. aasta pangandusteatis kohaldatavust⁽⁴⁵⁾. Komisjoni järelduse kohaselt ei näi rahandusühistud olevat finantsasutused 2008. aasta pangandusteatis tähenduses ning seepärast tuleb abi vaadelda vahetult aluslepingu taustal.
- (52) Et olla aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel kokkusobiv siseturuga, peab meede olema vajalik, asjakohane ja proportsionaalne. Komisjonil oli kahtlusi seoses meetme vastavusega nimetatud kolmele kumulatiivsele kriteeriumile. Komisjon ei olnud veendunud, et rahandusühistute osanike kaitsmine oli vajalik tõsise häire ärahoidmiseks Belgia majanduses. Mis puutub võimalikku ülekanduvasse mõjusse, on komisjon märkinud, et Belgia oli juba võtnud mitu meetet (näiteks suurendanud hoiuste tagamise skeemi tagatist 100 000 eurole ja lubanud eri kujul riigiabi (kapitali suurendamine, likviidsussüstid, langenud väärtusega varade toetusmeetmed ja muud *ad hoc* meetmed) mitmele pangale). Seepärast ei näinud komisjon vajadust pakkuda lisaks kõigile nimetatud meetmetele kaitset rahandusühistute osanikele.
- (53) Komisjon avaldas kahtlust selle üle, kas rahandusühistute kaitsmine oli asjakohane. Ta märkis, et rahandusühistud ei ole finantsasutused ning oma suuruse tõttu ei tundu neil olevat süsteemset rolli. Ta kutsus Belgia esitama selgitust selle kohta, mil viisil oleks investeeringukahjum (mida kandsid ka näiteks eriotstarbeliste investeeringufondide investorid) avaldanud märkimisväärset halba ülekanduvat mõju Belgia majandusele.
- (54) Lõpuks avaldas komisjon kahtlust meetme proportsionaalsuse üle. Esmalt ei olnud komisjon veendunud, et rahandusühistud tegid tagatise vastu võrreldava hüvitismakse. Teiseks täheldas komisjon, et skeemiga liitumise vabatahtlikkus ning Belgia valik mitte kontrollida liitujate elujõulisust viitab sellele, et rahandusühistutel oli huvi skeemiga liituda alles pärast kindluse saamist, et tagatis realiseeritakse. See võis tuua kaasa olukordi, kus abisaajad võisid kasutada tagatist, kuid vältida suures osas selle eest maksmist. Lõpuks avaldas komisjon kahtlust, et ühistute tagatisskeem võis moonutada konkurentsi, sest konkureerivate ettevõtete aktsionärid ei olnud kaitstud. Kaitse hõlbustas aga rahandusühistute juurdepääsu kapitalile ja suurendas nende üldist turuosa jaeinvesteeringute turul.

⁽⁴⁵⁾ Komisjoni teatis — Riigiabi eeskirjade kohaldamine meetmete suhtes, mida on võetud seoses finantsasutustega praeguse ülemaailmse finantskriisi olukorras (ELT C 270, 25.10.2008, lk 8).

3. HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED MENETLUSE ALGATAMISE OTSUSE KOHTA

3.1. Arco märkused

- (55) Arco teatel võtsid Belgia pädevad asutused vastu otsuse ühistute tagatisskeemi kohta ja avaldasid teabe 10. oktoobril 2008 laiemal paketi raames (krediidiasutuste hoiuste tagamise skeemi tagatissumma suurendamine 100 000 eurole, tagatisskeemi laiendamine 21. kategooria elukindlustustoodetele ja rahandusühistute füüsilisest isikust partneritele). Arco väitel kohaldati 10. oktoobri 2008. aasta otsust järgmiste õigusaktide alusel: 21. kategooria tooted — 15. oktoobri 2008. aasta seadus ja 14. novembri 2008. aasta kuninga dekreet; rahandusühistute väljastatud aktsiatunnistused — 14. aprilli 2009. aasta seadus ja 10. oktoobri 2011. aasta kuninga dekreet.
- (56) Arco väitel ei kujuta ühistute tagatisskeem riigiabi, kuna see ei anna rahandusühistutele mingil moel valikulist eelist. Samuti märkis Arco, et komisjoni järelduse kohaselt ei sisaldanud 21. kategooria toodete tagamise skeem riigiabi tunnuseid, kuna see oli avatud kõigile kindlustusandjatele ega ole seega valikuline ⁽⁴⁶⁾. Muu hulgas juhib Arco tähelepanu asjaolule, et ühistute tagatisskeem on avatud kõigile rahandusühistutele ühesugustel tingimustel ega ole seega valikuline.
- (57) Belgia märkustega sarnaselt väitis Arco, et rahandusühistute osakute kõik aspektid tõendavad, et need vastavad kliendivajaduste seisukohast hoiustega samadele tingimustele ning et sellisena käsitleb neid seadusandja. Arco rõhutas, et Belgia kartis nn lumepalliefekti. Kui Belgia ei oleks ühistute tagatisskeemi kasutusele võtnud, oleks see vähendanud investorite usaldust ja võinud viia kõigi hoiuste massilise väljavõtmiseni.

3.2. Belgia märkused

- (58) Belgia väitel ei vasta ühistute tagatisskeem kõigile aluslepingu artikli 107 lõikes 1 osutatud kumulatiivsetele riigiabikriteeriumidele ega kujutanud seega riigiabi. Täpsemalt sedastas Belgia, et täidetud ei olnud kolm riigiabikriteeriumi. Kõigepealt kaitses Belgia seisukohta, et meede kujutas eraisikutele ja mitte äriühingutele antud abi. Hiljem väitis Belgia, et meetmega ei antud mingil moel valikulist eelist rahandusühistutele, ja seejärel kaitses seisukohta, et meetmega ei moonutatud konkurentsi.
- (59) Väidet, et meetmest ei saanud kasu äriühingud, selgitas Belgia, et tavaline krediidiasutuse hoiuste tagamise skeem ja sealhulgas selle laiendamine (st ühistute tagatisskeem) võeti kasutusele kooskõlas majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu otsustega ning muudetud direktiivi 94/19/EÜ ja direktiivi 97/9/EÜ alusel.
- (60) Belgia seisukoha järgi olid rahandusühistute füüsilisest isikust partnerite osakutel kõik hoiuste tunnused ning ka nende soetamine käib samamoodi. Esile tõsteti järgmisi aspekte:
- i) ühistute tagatisskeemis osalejad (füüsilised isikud) väärivad samasugust kaitset muude sektoris tegutsevate ja samadele kontrollitingimustele alluvate asutuste hoiustajatega;
 - ii) maksualastel põhjustel on nii rahandusühistute makstavad dividendid kui ka hoiuseintressid teatava summa ulatuses maksuvabad ⁽⁴⁷⁾;
 - iii) vastavalt rahandusühistu põhikirjale võivad rahandusühistu füüsilisest isikust partnerid märkida kapitali vaid teatava maksimaalsumma ulatuses;

⁽⁴⁶⁾ Komisjoni otsus juhtumi N256/09 kohta, Aide à la restructuration en faveur d'Ethias (ümberkorraldamisabi Ethiasele) (ELT C 252, 18.9.2010, lk 5). Otsuse põhjenduses 99 on öeldud, et komisjoni arvates on skeemi laiendamise korral Ethiasel kõigil turuosalistel sellele samadel tingimustel juurdepääs, ning et seda arvesse võttes leiab komisjon, et meetmega antav eelis ei ole valikuline ega kujuta seega riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

⁽⁴⁷⁾ Vt põhjendus 26 ja joonealune märkus 36.

- iv) rahandusühistute osanikel on õigus ühistust lahkuda üksnes majandusaasta kuue esimese kuu jooksul ning lahkuda sooviv osanik saab taotleda ühistust vaid oma osalusega proportsionaalset kapitalitulu. Belgia väitel ei kajasta ühistu osakute väärtus rahandusühistu alusvara väärtust, mistõttu ei konkureeri rahandusühistu osakud investeerimistoodetega üldiselt, vaid üksnes juba riigi tagatisega hõlmatud tootekategooriaga (s. o 21. kategooria hoiuste ja elukindlustustoodetega);
- v) rahandusühistute osakud on nimelised ja nende võõrandamine on piiratud seadusega ⁽⁴⁸⁾. Neid ei ole lubatud müüa vabalt kapitalitulu saamise eesmärgil. Rahandusühistute osanikel on õigus vaid tagasihoidlikule dividenditulule (maksuvabalt) ning hüvitisele, kui nad loobuvad olemast osanikud;
- vi) rahandusühistute osakuid ei saa käsitleda investeringuna börsil noteeritud äriühingusse või üksusesse;
- vii) rahandusühistute osakuid ei saa käsitada riskiinvesteringuna, sest rahandusühistute osanikel ei ole õigust taotleda kapitalitulu;
- viii) ühistute tagatisskeemi kaitse hõlmab üksnes füüsiliste isikute (ja mitte institutsiooniliste isikute) osakuid.
- (61) Valikulise eelise puudumise kohta märkis Belgia, et ühistute tagatisskeem hõlmab üksnes enne 10. oktoobrit 2011 emiteeritud rahandusühistute osakuid. Belgia väite kohaselt ei saanud rahandusühistud pärast nimetatud kuupäeva kasutada ühistute tagatisskeemi turule tulemiseks. Samuti täpsustati, et Arco ei ole alates 2008. aasta septembrist uusi osakuid emiteerinud.
- (62) Samuti eitas Belgia asjaolu, nagu oleks ühistute tagatisskeem aidanud rahandusühistel oma olemasolevat kapitali säilitada. Selle toetuseks teatas Belgia, et 10. oktoobri 2008. aasta pressiteade ei olnud muud kui strateegilise algatuse ettepanek, milles nimetati rahandusühistuid möödaminnes. Belgia väite kohaselt ei kujutanud 10. oktoobri 2008. aasta pressiteade üksikasjalikku kokkulepet, mis oleks avaldatud koordineeritult rahandusühistute samaaegsete pressiteadetega. Belgia eristab nimetatud pressiteadet Lloydsi juhtumis Suurbritannia ja Lloyd'i avaldatud pressiteadetest, ⁽⁴⁹⁾ millele komisjon viitas menetluse algatamise otsuses. Belgia järelduse kohaselt ei kujuta 10. oktoobri 2008. aasta pressiteade rahandusühistutele valikulist eelist andvat meedet. Mis puutub järgmisesse, 21. jaanuari 2009. aasta pressiteatesse, siis leidis Belgia, et pädevate asutuste pressiteate kiire avaldamine Arco veebisaidil oli täiesti normaalne, sest kõik rahandusühistud (sealhulgas Arco) jälgisid teemat sel ajal tähelepanelikult.
- (63) Belgia rõhutas asjaolu, et komisjon peaks võtma sama seisukoha, mis võeti Ethias juhtumis, ning järeldama, et ühistute tagatisskeem ei olnud valikuline. Belgia tõi ka välja, et Euroopa Kohus on juba tunnustanud ühistute kui selliste eristaatust kohtuasjas *Paint Graphos* ⁽⁵⁰⁾. Eelkõige viitas Belgia asjaomase kohtuotsuse punktile 61, millest nähtub selgelt, et võttes arvesse ühistute eriomaseid tunnuseid, ei saa nende olukorda põhimõtteliselt pidada õiguslikult ja faktiliselt sarnaseks äriühingute olukorraga.
- (64) Belgia esitas ka teavet pärast kriisi puhkemist Arcost lahkunud osanike kohta. Vabatahtlikule likvideerimisele eelnenud majandusaastatel oli kapitali hüvitamist taotlenud Arco partnerite hulk järgmine: 2007/2008 — 9 764, 2008/2009 — 21 150 ja 2010/2011 — 23 762.
- (65) Mis puutub meetme konkurentsi moonutavasse mõjusse, siis teatas Belgia, et komisjon oleks pidanud mõistlikul määral selgitama, millised finantstooted täpselt rahandusühistute osakutega konkureerisid, olgugi et Belgia tunnustab, et komisjon ei ole riigiabi menetluse raames kohustatud turgu üksikasjalikult kirjeldama. Sisuliselt väitis Belgia, et rahandusühistute füüsilisest isikust partneritele anti sama kaitse kõigi sarnastesse hoiustesse/säästutoodetesse investeerinud isikutega.

⁽⁴⁸⁾ Vt põhjendus 23.

⁽⁴⁹⁾ Juhtum N428/09, plan de restructuration du Lloyds Bank Group (kontserni Lloyds Bank ümberkorraldamiskava (ELT C 46, 24.2.2010, lk 2), põhjendus 124.

⁽⁵⁰⁾ Vt Euroopa Kohtu 8. septembri 2011. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-78/08 kuni C-80/08: *Paint Graphos jt* (EKL 2011, lk I-7611, punkt 61).

- (66) Samuti selgitas Belgia, et ühistute tagatisskeemi eesmärk on kooskõlas direktiivi 94/19/EÜ eesmärgiga kaitsta eraisikute hoiuseid, säilitada hoiustajate usaldus ja parandada finantsturgude stabiilsust. Belgia väite kohaselt hõlmavad ka muude liikmesriikide hoiuste tagamise skeemid mõnikord mitteklassikalisi hoiusetooteid ning komisjon peaks seda arvesse võtma ⁽⁵¹⁾.
- (67) Belgia rõhutas ka asjaolu, et kui komisjon peaks järelutama, et ühistute tagatisskeem kujutab riigiabi, tuleks abi käsitleda siseturuga kokkusobivana aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti b tähenduses. Ta leidis, et puudus vajadus määratleda, kas Arco on finantsasutus 2008. aasta pangandusteatise tähenduses. Belgia arvates seisneb põhiküsimus, millele komisjon peaks vastuse leidma, selles, kas ühistute tagatisskeem oli asjakohane ja vajalik meede tõsise majandushäire ärahoidmiseks.
- (68) Belgia kaitses seisukohta, mille kohaselt on meede vajalik, piirdub vajaliku miinimumiga ning on olemas koormusjaotusmehhanismid.
- (69) Esiteks kaitses Belgia seisukohta, et ühistute tagatisskeem oli asjakohane ja vajalik Belgia hoiustajate rahustamiseks.
- (70) Belgia tunnistas, et teoreetiliselt oli võimalik, et nende bilansis tagatud hoiuseid omavad asutused võisid saada tänu selliste tagatisskeemide olemasolule kaudse eelise, kuna skeemid aitasid hoida ära hoiuste pankadest väljavõtmise tormijooksu. Siiski selgitas ta, et hoiuste tagamise skeemid olid vajalikud panganduspaanika ja finantsturu kriisi ärahoidmiseks. Samuti väitis Belgia, et ühistute tagatisskeem oli vajalik üldsuse usalduse säilitamiseks Belgia finantssüsteemi vastu. Asjaolu, et ühistute osakutel on hoiusetoodete põhitunnused ning et enam kui pool ühistute rahalistest vahenditest investeeritakse pankadesse, suurendab nende ühisosa hoiustega ja tõendab olulisust Belgia pangandussüsteemi jaoks. Rahandusühistute kontrollimatud makseraskused oleksid avaldanud lumepalliefekti kõigile finantseerimisasutustele ja Belgia majandusele. Kui rahandusühistute osakutele ei oleks antud klassikaliste hoiustega samaväärset tagatist, oleks see toonud kaasa hoiuste tagamata jätmisega samasuguse riski. See oleks andnud tugeva hoobi üldsuse usaldusele kõigi Belgia hoiusetoodete vastu ja tekitanud süsteemse riski. Oma argumente kaitses Belgia asjaoluga, et rahandusühistute (füüsilisest isikust) partnerite arv oli Belgia rahvaarvuga võrreldes suur ⁽⁵²⁾.
- (71) Belgia avaldas ühtlasi elavat vastuseisu terminoloogia suhtes, mida komisjon kasutas uurimismenetluse algatamise otsuses. Eriti seati kahtluse alla terminid „capital instruments” (kapitaalinstrumentid) ja „risk capital” (riskikapital), mida kasutati vastavalt põhjenduses 62 ja joonealuses märkuses 35.
- (72) Ühistute tagatisskeemi vajalikkuse tõendamiseks esitas Belgia komisjonile ka finantsstabiilsuse komisjoni ja Belgia keskpanga juhi kirjad tollasele rahandusministrile, mis kandsid vastavalt kuupäeva 29. oktoober 2008 ⁽⁵³⁾ ja 7. oktoober 2011 ⁽⁵⁴⁾.
- (73) Mis puutub meetme kokkusobivusse riigiabieskirjadega, siis viitab Belgia ennekõike komisjoni otsusele Ethiase kohta. Belgia väite kohaselt andis komisjon loa võtta Ethiase kasuks meede ja eeskätt laiendada hoiuste tagamise skeemi 21. kategooria toodetele, pidades seda asjakohaseks ja vajalikuks Belgia majanduse tõsise häirimise ärahoidmiseks.
- (74) Teiseks kordas Belgia oma seisukohta, et meede oli proportsionaalne. Rahandusühistud jagavad koormust eelkõige oma rahaliste sissemaksete näol hoiuste kaitsmise erifondi. Belgia arvates oli tagatise hüvitistase mõistlik ja sarnanes muude kaitstud asutuste tagatisskeemide sissemaksetega. Belgia vaidlustas asjaolu, et ühistute tagatisskeemide vabatahtlik olemus võib muuta meetme ebaproportsionaalseks.

⁽⁵¹⁾ Näiteks viitab Belgia Iirimaa hoiuste tagamise skeemile, mis hõlmab ka 100 000 euro piirmäärast suuremaid hoiuseid; Taani hoiustajate ja investorite tagatistfondidele, millega tagatakse Belgia andmetel täielikult pensionihoiused, advokaatide klientide kontod ja kinnisvara ostmiseks mõeldud deposiitkontod kuni üheksa kuu jooksul pärast hoiuse avamist; samuti Küprose ühistute järelevalve- ja arendusasutusele, mis tagab hoiu-laenuühistute liikmete püsihoiused.

⁽⁵²⁾ Belgia selgitas, et Arcol oli 800 000 füüsilisest isikust partnerit, Ceral üle 400 000, Lanbokas/Agricaisse'il 150 000 ja ArgenCol ligi 70 000 partnerit.

⁽⁵³⁾ Vt ka põhjendus 11.

⁽⁵⁴⁾ Vt ka põhjendus 13.

- (75) Belgia lisas, et kui komisjon jõuab siiski järeldusele, et meede kujutab endast riigiabi, tuleks seda käsitada kui likvideerimisabi, mis on kokkusobiv riigiabieeskirjadega. Belgia meenutas, et 7. novembri 2011. aasta kuninga dekreedis on selgelt sätestatud, et ühistu likvideerimise korral kasutatakse hoiuste kaitsmise erifondivahendeid üksnes pärast seda, kui asjaomaste ettevõtete üldkoosolekul on tehtud lõplik likvideerimisotsus ja see heaks kiidetud.
- (76) Samuti kaitses Belgia seisukohta, et kuna füüsilised isikud ei ole ettevõtted, ei hõlmanud komisjoni korraldus peatada väljamaksed pärast Arco likvideerimist üksikisikutele hüvitise maksmist.
- (77) Lisaks esitas Belgia pärast ettenähtud tähtaega lisamärkusi oma 18. märtsi 2014. aasta kirjas komisjonile.
- (78) Belgia leidis, et komisjon ei saa keelustada tagatise andmist füüsilisest isikust partneritele. Seega ei saa komisjon sundida liikmesriiki ühistute tagatisskeemi alusel füüsilisest isikust partnerite kasuks tehtud makseid peatama ega tagasi nõudma.
- (79) Füüsilisest isikust partnerid ei ole ettevõtted aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, mistõttu ei avalda tagatise realiseerimine füüsilisest isikust partnerite kasuks mingit mõju Arcole ega Belgia riigi võimalustele nõuda sisse asjaomastele äriühingutele antud abi.

4. MEETME HINDAMINE

4.1. Abisaaja

- (80) Alustuseks tuletab komisjon meelde, et menetluse algatamise otsuse põhjenduses 18 sedastas ta, et ühistute tagatisskeemist said kasu rahandusühistud. Kuid olles põhjalikult uurinud meetme kulgemist selle ajalises järjestuses ja selle tunnuseid, leiab komisjon, et selle tegelik abisaaja oli üksnes Arco, nagu on kirjeldatud eelmises jaos.
- (81) Seepärast märgib komisjon, et Arco ja ühistute tagatisskeemi võimalike muude abikõlblike rahandusühistute vahel on suur erinevus.
- (82) Asjaolude kirjeldusest ⁽⁵⁵⁾ nähtub selgelt, et ühistute tagatisskeem oli algusest peale kujundatud spetsiaalselt Arco jaoks, keda tabasid raskused investeeringute tõttu Dexiasse. Lõpuks oli Arco ainus rahandusühistu, kes esitas taotluse meetmes osaleda.
- (83) Muude rahandusühistute kohta märgib komisjon, et ühistute tagatisskeemiga liitumine oli vabatahtlik, et ministrite nõukogul oli õigus otsustada kindla ühistu liitumise heakskiitmise või tagasilükkamise ning vajaduse korral liitumise tingimuste üle, et mitte ükski muu rahandusühistu tagatisskeemiga liitumist ei taotlenud ning et osa neist distantseerus sellest otsustavalt. Samuti täheldab komisjon, et mitte ühelgi muul rahandusühistul ei tekkinud niivõrd ulatuslikke investeeringutega seotud probleeme kui Arcol Dexiaga.
- (84) Sellest tulenevalt järeldab komisjon, et ainus majandustegevusega tegelev üksus, kes sai realselt kasu ühistute tagatisskeemist, oli Arco.

⁽⁵⁵⁾ Vt eeskätt tollase rahandusministri kõnet Dexia komisjoni ees (põhjendus 8) ja joonealune märkus nr 6. Samuti vt ametis oleva rahandusministri 2014. aasta mai avaldust ajakirjas *Trends*, mis on esitatud joonealuses märkuses nr 7.

4.2. Meetme väljakuulutamise ja elluviimine kujutavad ühte ja sama sekkumist

- (85) Komisjon märgib, et valitsus tegi otsuse meetme võtmise kohta ja avaldas selle 10. oktoobril 2008⁽⁵⁶⁾. Ilmselgelt võttis Belgia valitsus otsuse pakkuda ühistute tagatisskeemist tulenevaid eeliseid Arcole samal ajal, kui töötati välja Dexiaga seotud 2008. aasta meedet⁽⁵⁷⁾. Meetme kohta saab üksikasjalikumalt teavet 21. jaanuari 2009. aasta pressiteatest. Alles pärast seda algas valitsuse võetud kohustuse õiguslik jõustamine.
- (86) Komisjon märgib, et 10. oktoobri 2008. aasta ja 21. jaanuari 2009. aasta pressiteadetes kasutatud sõnastused „otsustas” ja „kohustus” viitavad ilma igasuguse kahtluseta võetud kohustusele ja annavad aluse õigustatult uskuda, et meedet asuti ellu viima.
- (87) Ühtlasi avaldati pressiteated ametlike kanalite kaudu: 10. oktoobri 2008. aasta pressiteate saatsid välja rahandusministri talitused ning 10. jaanuari 2009. aasta pressiteade saadeti välja peaministri ja rahandusministri nimel. Nimetatud pressiteadete korduvus tugevdas nendega edastatavat sõnumit.
- (88) Komisjoni arvamuse kohaselt oli juba 10. oktoobri 2008. aasta pressiteate avaldamise ajal selge, et ühistute tagatisskeem kujutab hoiuste tagamise skeemi laiendamist. 21. jaanuari 2009. aasta pressiteade sisaldas tehnilisi täpsustusi. Kohe pärast viimase teate avaldamist avaldas Arco selle oma veebisaidil, ilmselge eesmärgiga rahustada oma füüsilisest isikust partnereid. Muu hulgas täheldab komisjon meetme ajalisi sidususi, kuna alates selle esmasest avaldamisest 10. oktoobril 2008 kuni kuninga dekreediga väljakuulutamiseni meede oluliselt ei muutunud.
- (89) Euroopa Kohus kinnitas oma 19. märtsi 2013. aasta otsuses liidetud kohtuasjades C-399/10 P ja C-401/10 P,⁽⁵⁸⁾ et meetme väljakuulutamist ja selle tegelikku elluviimist võib käsitada ühe sekkumisena, kui seda õigustab nende ajaline järjekord, eesmärk ja ettevõtja olukord sekkumise hetkel. Lisaks seoses vaadeldava meetmaga võttis Belgia 10. oktoobril 2008 vastu otsuse (mille ta ka samal päeval avaldas) veel ühe meetme kohta, mis viidi ellu hiljem ja millel oli algele abisaajale suunatud samasugune eesmärk. Ka komisjon on oma otsustes käsitlenud meetme väljakuulutamist ja elluviimist ühe sekkumisena ning leiab, et see kujutas eelise andmist kohe selle avaldamise kuupäevast alates⁽⁵⁹⁾. Ning lõpetuseks liigitas 2014. aasta mais ametis olev rahandusminister meetme 2008. aastal võetud kohustuseks⁽⁶⁰⁾.
- (90) Lähtudes põhjendustes 85–89 esitatud teabest, teeb komisjon järelduse, et ühistute tagatisskeemist teatamist ja skeemi elluviimist tuleb käsitada ühe meetmena.

⁽⁵⁶⁾ See leidis kinnitust ka tollase rahandusministri kõnes Dexia komisjoni ees (põhjendus 8) ja joonealune märkus nr 6.

⁽⁵⁷⁾ „Samal ajal” („*En même temps*”) tollase rahandusministri avaldustes Dexia komisjoni ees, tsiteeritud joonealuses märkuses nr 6.

⁽⁵⁸⁾ Vt Euroopa Kohtu 19. märtsi 2013. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-399/10 P ja C-401/10 P: Bouygues SA ja Bouygues Télécom SA vs. Euroopa Komisjon jt (EKL 2013, veel avaldamata).

⁽⁵⁹⁾ Vt nt Euroopa Komisjoni 30. märtsil 2010 juhtumises NN11/10 (riigiabi kohta, mida Iirimaa andis ettevõtjale Irish Nationwide Building Society, ELT C 60, 25.2.2011, lk 6) tehtud otsuse põhjendus 48, milles on öeldud, et komisjon märgib muu hulgas, et abi anti tõepoolest 22. detsembril 2009, kui rahandusminister oli teatanud oma kavatsusest rekaptaliseerida INBS; Euroopa Komisjoni 10. augusti 2010. aasta juhtumises NN 35/10 Anglo Irish Banki kolmanda rekaptaliseerimise kohta (ELT C 290, 27.10.2010, lk 4) tehtud otsuse põhjendus 41, milles on öeldud, et komisjon märgib muu hulgas, et abi anti tõepoolest 30. juunil 2010, kui rahandusminister oli teatanud oma kavatsusest rekaptaliseerida Anglo; Euroopa Komisjoni 27. juuli 2012. aasta otsuse riigiabi nr SA.34824 kohta (Kreeka rahvuspanga rekaptaliseerimine Kreeka Finantsstabiilsuse Fondi poolt, ELT C 359, 21.11.2012, lk 18) põhjendused 49 ja 50, milles on öeldud, et 28. mail 2012 võetud ajutise rekaptaliseerimise vormis meede kujutab kohustuse võtmise kinnituses sisalduva kohustuse elluviimist ja tegemist on seega sama abi jätkumine. Sarnased mõttekäigud on esitatud muid Kreeka panku käsitlevates järgmistes juhtumites: riigiabi nr SA.34823 — Alpha panga rekaptaliseerimine Kreeka Finantsstabiilsuse Fondi kaudu (ELT C 357, 20.11.2012, lk 36); riigiabi nr SA.34825 — EFG Europanga rekaptaliseerimine Kreeka Finantsstabiilsuse Fondi kaudu (ELT C 359, 21.11.2012, lk 31); riigiabi nr SA.34826 — Pireuse panga rekaptaliseerimine Kreeka Finantsstabiilsuse Fondi kaudu (ELT C 359, 21.11.2012, lk 43).

⁽⁶⁰⁾ Vt joonealune märkus nr 7.

4.3. Abi olemasolu

- (91) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 on sätestatud järgmist: „Kui aluslepingutes ei ole sätestatud teisiti, on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.”
- (92) Nii Belgia kui ka Arco väitel peaks komisjon uurima asjaolu, kas Arco suhtes võetud meede kujutab riigiabi, oma muude otsuste, s.o Ethiase kohta vastu võetud otsuse alusel ⁽⁶¹⁾. Riigiabi mõiste on aga objektiivne ning määratletud aluslepingus. Riigiabina on käsitatav meede, mis vastab järgmisele neljale (kumulatiivsele) riigiabi kriteeriumile: see peab olema i) antud riigi poolt või riigi vahenditest; ii) andma abisaajale valikulise eelise; iii) moonutama (tõenäoliselt) konkurentsi ja iv) kahjustama liikmesriikidevahelist kaubandust.
- (93) Komisjon peab hindama meedet asjaomase nelja kriteeriumi alusel (vt põhjendused 94–110).

Riigi vahendid

- (94) Komisjon peab andma hinnangu selle kohta, kas ühistute tagatisskeemi rahastati riigi vahenditest ja kas see on seostatav riigiga.
- (95) Väljakujunenud kohtupraktikast nähtub, ⁽⁶²⁾ et aluslepingu artikli 107 lõige 1 hõlmab kõiki rahalisi vahendeid, mida avalik-õiguslikud asutused võivad reaalset ettevõtjate toetamiseks kasutada, ilma et oleks oluline, kas need vahendid kuuluvad või ei kuulu püsivalt riigi vahendite hulka, tingimusel, et need on pidevalt avaliku kontrolli all ja seega pädevatele riigiasutustele kättesaadavad.
- (96) Eelkõige on riigiabiga tegemist juhul, kui vahendid pärinevad riigi seadustega kehtestatud sissemaksetest, mida hallatakse ja jaotatakse nimetatud seaduste kohaselt, olenemata sellest, et haldamist teostavad muud kui riigiasutused. Vaadeldavat abi andnud üksuse või ettevõtte staatust ei käsitata otsustava tegurina riigiabi kirjeldamise kohaldamisel.
- (97) Ühistute tagatisskeemi korralduse kohta märgib komisjon, et osalejate osamaksud ja vahendite kasutamise viis on määratud Belgia seadustega. Seepärast käsitletakse erifondi tehtavaid sissemaksid riigiabina isegi juhul, kui need pärinevad eraallikatest.
- (98) Muu hulgas rahastab erifondi väljamakseid vajaduse korral avaliku sektori üksus — Caisse des dépôts et consignations. Igal juhul tekitab ühistute tagatisskeemi nimetatud aspekt piisavalt selge majandusliku riski liikmesriigi riigieelarvele, et järeldada, kas tegemist on riigi vahendite kasutamisega aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses ⁽⁶³⁾.
- (99) Mis puutub meetme seostamisse Belgia riigiga, siis on selge, et ühistute tagatisskeemi ei saa käsitada direktiivi 94/19/EÜ ülevõtmisena. Asjaomase direktiiviga on liikmesriikidelt nõutud üksnes krediitiasutuste hoiuste tagamise skeemi kasutuselevõtmist ning selle artiklis 2 on selgelt sätestatud, et hoiuste tagamise skeemidega ei hüvitata vahendeid, mis on määratletud omavahenditena. Kui liikmesriik otsustab kehtestada muid hüvitisskeeme, mis

⁽⁶¹⁾ Nagu on kirjeldatud põhjendustes 56 ja 63.

⁽⁶²⁾ Vt Euroopa Kohtu 19. detsembri 2013. aasta otsus kohtuasjas C-262/12: Vent de Colère (EKL 2013, veel avaldamata, punkt 21) ning 12. detsembri 1996. aasta otsus kohtuasjas T-358/94: Air France vs. komisjon (EKL 1996, II-2109, punktid 63–69).

⁽⁶³⁾ Vt Euroopa Kohtu 8. septembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-279/08 P: komisjon vs. Madalmaad (EKL 2011, lk I-7671, punkt 111).

tagavad muid finantstoteid, ei tulene asjaomane otsus liidu õigusest, vaid kujutab liikmesriigi enda algatust ⁽⁶⁴⁾. Ühtlasi märgib komisjon, et Belgia viitab küll investeringute tagamise skeemidele, kuid see võrdlus ei ole asjakohane põhjusel, et viidatud skeemide eesmärk ei ole katta investeringuriske. Nagu põhjenduses 21 on juba kirjeldatud, on asjaomaste skeemidega nähtud investoritele ette hüvitus juhuks, kui investeerimisettevõtte ei suuda investori vara tagastada näiteks pettuse või ettevõtte süsteemides tekkinud probleemide tõttu.

Valikuline eelis

- (100) Komisjoni järelduse kohaselt andis ühistute tagatisskeem Arcole eelise. Euroopa Kohus on nõustunud, et ettevõtetele võib anda eelise kapitalile suurema juurdepääsu vormis, kui liikmesriigis investorite kasuks võetud meede suurendab viimaste soovi paigutada oma raha sihipärastesse investeerimisprojektidesse ⁽⁶⁵⁾. Käesoleval juhul aitas meede Arco kontsernil säilitada olemasoleva kapitali, veendes ühistu osanikke mitte lahkuma — võttes arvesse Lehman Brothersi pankroti järgset erilist närvilisust turul, kujutas see eriti märkimisväärset eelist ⁽⁶⁶⁾. 21. jaanuaril 2009 avaldas Arco oma veebisaidil Belgia valitsuse pressiteate, mille eesmärk oli oma osanikke rahustada. See näitab selgelt, et võimalus rahustada investoreid kujutas endast Arco jaoks olulist eelist. Seoses sellega märgib komisjon, et Arcopari 2008. aasta suvel avaldatud prospektis ⁽⁶⁷⁾ juhiti tähelepanu ka riskile, mida rahandusühistust lahkuvad füüsilisest isikust partnerid võivad endaga kaasa tuua ⁽⁶⁸⁾ ⁽⁶⁹⁾.
- (101) Ka on meede selgelt valikuline. Esiteks kehtib see üksnes ühe rahandusühistu osanike ja mitte konkureerivate ettevõtete investeerimistoodete omanike suhtes. Ettevõtted, kes pakkusid konservatiivseid võlakirju, või rahaturufondid või kapitaligarantiiga investeerimisfondid ei saanud seega pakkuda oma klientidele sarnast tagatist. Belgia sõnul on rahandusühistute erasikutest osanike osakud sisuliselt samastatavad hoiustega ⁽⁷⁰⁾. Mitu Belgia esitatud asjaolu viitab aga ühistutele üldiselt ja mitte rahandusühistutele. Lisaks ei sisalda Belgia esitatud rahandusühistute osakute kirjeldus ühtegi viidet asjakohasele teabele, nagu riskid, millega on seotud nimetatud vahenditesse ⁽⁷¹⁾ investeerimine, mida hoiuste puhul ei ole.
- (102) Meetme valikuline olemus väljendub ka siis, kui võrdleme rahandusühistute kohtlemist muude tegevusloaga mitte-rahanduslike ühistute kohtlemisega. Belgia tugineb rahandusühistute füüsilisest isikust partnerite erikohtlemise õigustamiseks Paint Graphose kohtuotsusele. Paint Graphose puhul on tegemist eelotsusetaotlusega, mille esitas Itaalia kohtuasutus, kes soovis teada, kas tootja- ja tööühistute maksusoodustused on samastatavad riigiabi aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Otsuses järeldas kohus, et maksusoodustust tuleb hinnata riigiabi nelja kumulatiivse kriteeriumi valguses ning andis üksikasjalikumaid juhiseid eriti selle kohta, mil viisil tuleb hinnata valikulise eelise olemasolu maksusoodustuse puhul ⁽⁷²⁾. Kohus kinnitas, et vaja on teha kindlaks järgmine: i) kas maksusoodustus võib olla õigustatud maksusüsteemi eriliste tunnustega, ⁽⁷³⁾ ii) kas on olemas asjakohased kontrolli- ja järelevalvemenetlused, ⁽⁷⁴⁾ iii) kas maksusoodustus oli proportsionaalne ega ole läinud vajalikust kaugemale ⁽⁷⁵⁾.

⁽⁶⁴⁾ Vt Euroopa Kohtu 23. aprilli 2009. aasta otsus kohtuasjas C-460/07: Puffer (EKL 2009, lk I-3251, punktid 69–71) ning 5. aprilli 2006. aasta otsus kohtuasjas T-351/02: Deutsche Bahn vs. komisjon (EKL 2006, lk II-1047, punktid 99–104).

⁽⁶⁵⁾ Euroopa Kohtu 19. septembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-156/98: Saksamaa vs. komisjon, EKL I-6857, punktid 26 ja 27. Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-382/99: Madalmaad vs. komisjon, EKL 2002, lk I-5163, punktid 38 ja 60–66. Vt ka Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas T-445/05: Associazione italiana del risparmio gestito ja Fineco Asset Management vs. komisjon, EKL 2009, lk II-289, punkt 131.

⁽⁶⁶⁾ Vt Belgia praeguse rahandusministri intervjuu ajakirjas *Trends*, millele on osutatud joonealuses märkuses nr 7.

⁽⁶⁷⁾ http://www.groeparco.be/website/groeparco/assets/files/arcopar/ARCOPAR_20100629_FR.pdf.

⁽⁶⁸⁾ Vt põhjendus 44.

⁽⁶⁹⁾ Lisaks sai Arco meetmest kasu niivõrd, kui võrd tal oli võimalus kasutada ühistute tagatisskeemi uue kapitali ligimeelitamiseks, olgugi et komisjon tunnistab, et alates 10. oktoobrist 2008 Arco seda võimalust ei kasutanud. Ning vastupidi — isegi kui muud rahandusühistud, nagu ArgenCo ja Lanbokas/Agricaisse kogusid uut kapitali, vältisid nad teadlikult ühistute tagatisskeemi kasutamist, nagu kirjeldatud joonealuses märkuses nr 12.

⁽⁷⁰⁾ Vt põhjendust 60, milles Belgia kirjeldab rahandusühistute füüsilisest isikust partnerite osakuid.

⁽⁷¹⁾ Põhjenduses 44 on ühtlasi märgitud, et Arco osanikud investeerisid laenu abil varadesse, mis sisaldasid kõrget ja üksnes ühe ettevõttega seotud riski (Dexia).

⁽⁷²⁾ Vt kohtuotsuse punktid 48–76.

⁽⁷³⁾ Vt kohtuotsuse punktid 67–73.

⁽⁷⁴⁾ Vt kohtuotsuse punkt 74.

⁽⁷⁵⁾ Vt kohtuotsuse punktid 75 ja 76.

- (103) Komisjoni arvates ei ole Belgia argumentatsioon vastuvõetav, kuna antud eelise olemus on sisuliselt erinev kohtu uuritud eelisest Paint Graphose kohtuasjas. Belgia võetud meede sisaldab eelise andmist, mitte maksu- ega lõivuvabastust. Seepärast ei saa kolmeetapilist analüüsi, millest kohus lähtus maksusoodustuse või -vabastuse valikulisuse hindamisel, käesoleval juhul kasutada.
- (104) Kuid isegi kui Paint Graphose kohtuotsust saaks vaadeldava meetme puhul kasutada, on viimane oma eriomastest tunnustest lähtuvalt valikuline.
- (105) Esmalt märgib komisjon, et Paint Graphose juhtumist käsitletakse kõiki tootmis- ja töö ühistuid, mitte vaid ühte üsna piiratud allsektorit, nagu seda on rahandusühistute sektor. Kui „päris” ühistutele tuleks näha ette erikohtlemine (nagu väidab Belgia), siis peaks see kehtima kõigi tegevuslooga ühistute suhtes. Pelgast asjaolust, et meede piirdub rahandusühistutega, piisab meetme käsitamiseks valikulisena.
- (106) Teiseks märgib komisjon, et Belgia arvates olid justkui õigustatud rahandusühistute täiendavad eelised alates 10. oktoobrist 2008. Komisjon juhib tähelepanu asjaolule, et enne nimetatud kuupäeva kehtis tunnustatud ühistute suhtes sooduskohtlemine, mis tulenes nende eristaatusest ja mis seisnes maksuvabastuses⁽⁷⁶⁾. Komisjon ei võta käesolevas otsuses seisukohta selle kohta, kas maksusoodustus oli proportsionaalne või mitte, vaid leiab, et mitte miski ei õigusta seda, et äkki — 10. oktoobril 2008 — kehtestati rahandusühistute staatusega äriühingutele täiendav hüvitis või kaitse.
- (107) Viimaks kui komisjon analüüsiks olukorda Paint Graphose kohtuotsusest lähtuvalt, nagu seda soovib Belgia, siis leiab ta, et mitte miski ei õigusta 100 % tagatise andmist Arco (mis koosnes osahingutest) füüsilisest isikust partneritele (Paint Graphose kohtuotsuse i osa). Belgia äriühinguõiguse üldeeskirjade taustal oleksid Arco füüsilisest isikust partnerite osahingustaatust arvestades pidanud olema teadlikud asjaolust, et likvideerimise korral võivad nad kaotada kogu oma kapitali⁽⁷⁷⁾. Muu hulgas ei ole rahandusühistu füüsilisest isikust partnerite märgitud kapitali saajaprotsendiline kaitsmine proportsionaalne meede (Paint Graphose kohtuotsuse analüüsi iii osa) niivõrd, kui võrd tegemist oli osanike kaitsmisega kõigi ohtude eest. Sellega tekitati põhjendamatu eelise ettevõtetele, mille osanikud oldi⁽⁷⁸⁾.

Konkurentsimoonus ja liikmesriikide vahelise kaubanduse kahjustamine

- (108) Ühistute tagatisskeem annab rahandusühistutele eelise, mida jaeinvesteermistoodete pakkujatel ega mitterahandusühistutest tegevuslooga ühistutel ei olnud. Tänu sellele sai Arco oma turuosa kauem säilitada. Arco ei kannatanud kapitali väljavoolu käes — kui, siis hiljem ja väiksemas ulatuses, kui oleks toimunud meetme puudumisel. Seepärast võib väita, et teised ettevõtted, kes pidid saama konkurentsitingimustes hakkama oma jõududega ega saanud loota ühistute tagatisskeemi eelisele, jäid ilma kapitalist, mida oleks saanud investeerida. Seega moonutas ühistute tagatisskeem konkurentsi⁽⁷⁹⁾.
- (109) Kui liikmesriik annab mõnele ettevõttele abi, võib ettevõttesisene tegevus püsida või edasi areneda viisil, mis vähendab muude liikmesriikide ettevõtete võimalusi turule (tugevamalt) siseneda⁽⁸⁰⁾. Võttes arvesse investeerimistoodete rahvusvaheliste pakkujate rohkust Belgia turul, võib väita, et meede avaldas ilmselgelt mõju kogu liidu kaubandusele.

⁽⁷⁶⁾ Vt põhjendus 26.

⁽⁷⁷⁾ Vt Arcopari osakutega seotud riskitegurite kokkuvõte, mida kirjeldati Arcopari 2008. aasta suvel avaldatud ülevaates (põhjendus 44).

⁽⁷⁸⁾ Võttes arvesse, et põhjenduse 107 analüüsist piisab tõestamiseks, et ühistute tagatisskeem ei vasta Paint Graphose kohtuotsuses nimetatud kriteeriumidele, ei pea komisjon käesolevas otsuses kujundama seisukohta selle kohta, kas on olemas asjakohased kontrolli- ja järelevalvemenetlused, et takistada majandusüksustel valida ja muuta oma õiguslikku vormi ainsa eesmärgiga kasutada ära mingit liiki ettevõtetele ette nähtud teatavaid eeliseid (Paint Graphose kohtuotsuse analüüsi ii osa).

⁽⁷⁹⁾ Vt sarnaseks analüüsiks Euroopa Kohtu järeldused kohtuasjas C-156/98: Saksamaa Liitvabariik vs. Euroopa Ühenduste Komisjon (EKL I-6857, punktid 29–31).

⁽⁸⁰⁾ Vt 8. mai 2013. aasta otsus kohtuasjas Libert jt (EKL 2013, veel avaldamata, punktid 76–79).

Järeldus

- (110) Lähtuvalt põhjendustes 91–109 esitatud analüüsist järeldab komisjon, et riigi vahendeid hõlmav ühistute tagatisskeem kujutab valikulist eelist Arco jaoks, moonutab konkurentsi ja avaldab mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele. Seega on täidetud kõik riigiabi kriteeriumid. Kõik nimetatud tegurid olid olemas hiljemalt kuninga dekreeidi vastuvõtmise päeval 10. oktoobril 2011. Meetmega loodud eelis oli aga olemas alates meetme väljakuulutamisest 10. oktoobril 2008. Riigiabi kokkusobivuse analüüsimiseks ning vajaduse korral abi abisaajatelt tagasinõudmiseks tuleb võtta arvesse eelise kogusummat.

4.4. Abi kokkusobivus

- (111) Olles sätestanud, et ühistute tagatisskeem kujutab riigiabi aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, tuleb komisjonil kindlaks teha, kas abi võib pidada siseturuga kokkusobivaks.
- (112) Aluslepingu artikli 107 lõike 1 kohaselt on igasugune riigiabi siseturuga kokkusobimatu ning seega keelatud, v.a aluslepinguga ette nähtud erandid. Lõigetes 2 ja 3 määratletakse seejärel siseturuga kokkusobivad abiliigid.
- (113) Artikli 107 lõikes 2 on loetletud riigiabikategooriad, mille puhul kehtib keelupõhimõttest automaatne erand; ühistute tagatisskeem ei kuulu ühessegi loetletud kategooriasse.
- (114) Artikli 107 lõikes 3 on loetletud mitmed riigiabikategooriad, mida võib pidada siseturuga kokkusobivaks. Teoreetiliselt võiks olla kohaldatav selle punkt b või c.
- (115) Seoses artikli 107 lõike 3 punktiga c on komisjon vastavates suunistes selgitanud, mil viisil kavatakse asjaomase sätte erandit teatavate abikategooriate suhtes kohaldada. Samas märgib komisjon, et meede ei kuulu ühessegi suunistega hõlmatud abikategooriasse. Lisaks ei ole ei Belgia ega Arco esitanud ühtki viidet ühishuvi pakkuvale eesmärgile, mis võimaldaks asjaomasele sättele tugineda. Seega peaks komisjon uurima meetme võimalikku kokkusobivust üksnes aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel.
- (116) Aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti b kohta märgib komisjon, et Belgia rõhutas, et kui komisjon peaks järeldama, et ühistute tagatisskeem kujutab riigiabi, tuleks abi käsitada siseturuga kokkusobivana nimetatud sätte tähenduses. Viimane võimaldab pidada abi siseturuga kokkusobivaks, kui see on vajalik mõne liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks.
- (117) Samal ajal eeldab aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkt b liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamise küsimuse piiravat tõlgendamist. Häire peab mõjutama liikmesriigi majandust tervikuna, mitte üksnes teatavat piirkonda või piirkonna osa ⁽⁸¹⁾.
- (118) Finantskriisi esimese kulminatsioonihetke ajal 2008. aasta augustis otsustas komisjon 2008. aasta pangandusteatises, et aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti b võib võtta aluseks finantsasutuste probleemide lahendamiseks võetud meetmete hindamisel ⁽⁸²⁾.

⁽⁸¹⁾ Vt Euroopa Kohtu 15. detsembri 1999. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-132/96 ja T-143/96: Freistaat Sachsen, Volkswagen AG ja Volkswagen Sachen GmbH vs. komisjon (EKL 1999, lk II-3663, punkt 167).

⁽⁸²⁾ Samal ajal märkis komisjon 2008. aasta pangandusteatises punktis 11, et aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti b on keelatud laiendada sel ajal finantssektorist kaugemale.

- (119) Finantssektoriväliselt töötas komisjon ühtlasi aluslepingu artikli 107 lõike 3 punktide b toetudes välja ühenduse riigiabi meetmete ajutise raamistiku praeguses finants- ja majanduskriisis rahastamisele juurdepääsu toetamiseks⁽⁸³⁾. Nimetatud raamistik ei ole käesoleva meetme puhul paraku kohaldatav. Selles käsitletakse reaalmajandust, võimaldades liikmesriikidel võtta asjakohaseid meetmeid selliste ettevõtete juurdepääsu parandamiseks rahastamisele, kes soovivad investeerida finantskriisi ajal (see on ajal, kui pankadest rahastamine oli raskendatud). Arco probleemid ei ole seotud rahaliste vahendite saamisega pangandussektorist, vaid varadega (Dexia aktsiad), mille väärtust tuli hinnata väiksemaks. Lisaks ei kuulu ühistute tagatisskeem, millega tagatakse võlainstrument 100 % ulatuses, mitte ühessegi selle punktis 4.3 nimetatud abikategooriasse.
- (120) Et rahandusühistud ei ole finantsasutused 2008. aasta pangandusteatise tähenduses,⁽⁸⁴⁾ tuleb abi hinnata vahetult aluslepingu valguses. Aluslepingu artikli 107 lõikes 3 määratletud üldiste kokkusobivuskriteeriumide täitmiseks peab meede olema kooskõlas järgmiste tingimustega⁽⁸⁵⁾:
- a) *asjakohasus*: abi peab olema sihipärane, et saavutada tõhusalt püsiv eesmärk kõrvaldada liikmesriigi majanduses tõsine häire; sellega ei ole tegemist, kui meede ei ole häire kõrvaldamiseks asjakohane;
 - b) *vajalikkus*: meede peab nii suuruse kui ka vormi mõistes olema eesmärgi saavutamiseks vajalik. Seega peab abisumma piirduma eesmärgi saavutamiseks minimaalse vajaliku suurusega ning vorm peab olema häire kõrvaldamiseks sobivaim;
 - c) *proportsionaalsus*: meetme kasulik mõju peab piisaval määral hüvitama konkurentsimoontonutuse, et viimane piirduks meetme eesmärkide saavutamiseks minimaalselt vajalikuga.
- (121) Mis puutub meetme asjakohasusse, siis märgib komisjon, et rahandusühistute mõju majandusele tervikuna on täielikult erinev klassikaliste pankade omast, kes puutuvad kokku hoiuste väljavooluga. Olukorras, kus panga kõik hoiustajad otsustavad oma raha ühel ajal välja võtta, on pank sunnitud lühikese aja jooksul kogu oma mittelikviidse vara (kiirmüügi korras) võõrandama ning sellel oleksid väga tõsised tagajärjed reaalmajandusse laenamisele ning lumepalliefektina võib tekkida varade hindade vähenemine. Rahandusühistud aga reaalmajandusele laenamisega ei tegele. Samuti on neil õigus partnerite lahkumist põhikirja alusel piirata,⁽⁸⁶⁾ tänu millele on põhimõtteliselt võimalik vältida igasugust aktivate korrapärast võõrandamist. Viimati nimetatud tegur tõstab esile olulise erinevuse hoiuste ja osanike osakute vahel nende mõju seisukohast süsteemile.
- (122) Samuti on selge, et õiguslikust seisukohast on rahandusühistute partnerid osahingute osanikud. Nimetatud staatusest tulenevalt on rahandusühistute füüsilisest isikust partneritel õiguslikult sätestatud risk oma investeeringust osaliselt või täielikult ilma jääda. Seoses sellega juhib komisjon tähelepanu ka asjaolule, et Belgia keskpanga juht ei kinnitanud rahandusühistute osakute samastatavust krediidasutuse hoiustega⁽⁸⁷⁾.
- (123) Ühtlasi märgib komisjon, et üksuste pankroti või likvideerimise korral on rahandusühistute füüsilisest isikust partnerite⁽⁸⁸⁾ nn kaskaadstruktuur krediidasutuse hoiuseomanike omast väga erinev. Krediidasutused on reguleeritud üksused ning teatava kapitalihulga olemasolu jälgib vastav järelevalveasutus. Asjaomane kapital täidab pankroti või likvideerimise korral nn esimese puhvri ülesannet. Rahandusühistute osanikel ei ole ühtegi sellelaadset kaitse-süsteemi. Pankroti või likvideerimise korral on nemad esimesed ohvrid.
- (124) Lähtudes põhjendustes 121–123 esitatud põhjustest, teeb komisjon järelduse, et ühistute tagatisskeem kaitseb üksnes rahandusühistuid ja nende füüsilisest isikust partnereid tehtud investeeringute kaotamise eest. Tegemist ei ole aga asjakohase meetmega Belgia majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks.

⁽⁸³⁾ ELT C 83, 7.4.2009, lk 1.

⁽⁸⁴⁾ Finantseerimisasutuste tegevus on näiteks määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/48/EÜ (ELT L 177, 30.6.2006, lk 1) lisas.

⁽⁸⁵⁾ Vt Euroopa Kohtu 17. septembri 1980. aasta otsus kohtuasjas 730/79: Philip Morris vs. komisjon (EKL 1980, lk 2671).

⁽⁸⁶⁾ Vt põhjendus 41.

⁽⁸⁷⁾ Vt põhjendus 13.

⁽⁸⁸⁾ Ettevõtte pankroti korral kaotavad aktsionärid oma investeeringud vastavalt oma järjekorrale kohustuste struktuuris. Seda nimetataksegi kaskaadstruktuuriks.

- (125) Mis puutub meetme vajalikkusesse, siis meenutab komisjon, et Belgia oli juba võtnud olulisi meetmeid tõsise häire ärahoidmiseks oma majanduses. Kehtestatud oli juba muid meetmeid finantsstabiilsuse ja eriti pankade ja teiste finantseerimisasutuste stabiilsuse säilitamiseks, millesse rahandusühistud investeerisid. Belgia hoiuste tagamise skeem kaitstes hoiuseid kuni 100 000 euro ulatuses, samuti oli Belgia andnud abi Fortise, KBC, Dexia ja Ethiasse rekaptaliseerimiseks, teinud likviidsussüste, võtnud allahinnatud vara suhtes toetus- ja *ad hoc* meetmeid. Komisjon järeldab, et puudub vajadus kaitsta rahandusühistute, mis on lõppkokkuvõttes osahingud, teatavaid füüsilisest isikust partnereid.
- (126) Seoses Belgia keskpanga juhi kirjaga, millele Belgia tähelepanu juhtis, märgib komisjon, et see on saadetud 2011. aasta oktoobris ehk meetme väljakuulutamise oluliselt hiljem (10. oktoober 2008) ning selles ei ole öeldud, et meede oli vajalik tõsise häire ärahoidmiseks Belgia majanduses, vaid üksnes seda, et see võimaldaks piirata (süsteemse) kriisi halbu tagajärgi ⁽⁸⁹⁾. Finantsstabiilsuse komisjoni kirja kohta märgib komisjon, et selles käsitletakse üksnes hoiuste tagamise skeemi tagatiskatte suurendamist ja tagatisskeemi kasutuselevõtmist 21. kategooria kindlustustoodetele.
- (127) Meetme proportsionaalsuse kohta märgib komisjon, et meetme ülesehitus ei paku piisavat kaitset kahjuliku valiku eest ⁽⁹⁰⁾. Ühistute tagatisskeemi vabatahtlikkus kombineerituna elujõulisuse testi ilmselge puudumisega loob stiimuli, et liituda skeemiga niipea, kui ollakse veendunud tagatise realiseerimises. Asjaomase stsenaariumi puhul võib abisaaja kasutada tagatist, kuid vältida enamiku tagatistasude maksimisest kuni viimase hetkeni enne likvideerimist.
- (128) Samuti leiab komisjon, et ühistute tagatisskeem moonutab põhjendamatult turu normaalset toimimist. Meede võimaldas Arcol kaitsta oma turupositsiooni jaefinantstoodete pakkujana, mis mõjutas või oleks võinud mõjutada negatiivselt Arco konkurentide turuosasid ja kasumilikkust, sest nemad ei saanud ühistute tagatisskeemist kasu.
- (129) Kokkuvõttes ei saa pidada meedet siseturuga kokkusobivaks, sest see ei ole asjakohane, vajalik ega proportsionaalne aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti b tähenduses ega kuulu ühegi muu sätte alla, millega reguleeritakse riigiabi kokkusobivust siseturuga.

4.5. Abi arvutamine

- (130) Selleks et arvutada välja eelis, mis tuleb Arcol tagasi nõuda, võtab komisjon arvesse järgmiseid parameetreid ja asjaolusid ⁽⁹¹⁾:
- Arco põhikirjas kehtestatud maksimaalne kapitali väljavoolu summa, mis on piiratud 10 % kogukapitalist või 10 % osanike baasist ⁽⁹²⁾;
 - asjaolu, et ühistute tagatisskeem hõlmas üksnes füüsilisest isikust partnereid;
 - ühistute tagatisskeemi eriline ülesehitus — ühelt poolt vabatahtlikkus, mis jättis rahandusühistutele vabaduse selles osaleda või mitte, ning teiselt poolt avatus suure pankroti- või likvideerimisohuga rahandusühistutele (käesoleval juhul kinnitati üsna pea pärast Arcofini, Arcopari ja Arcoplusi vastuvõtmist skeemi, s.o 8. detsembril 2011 toimunud üldkoosolekul, nende juhtkonna ettepanek alustada äriühingute vabatahtlikku likvideerimist);

⁽⁸⁹⁾ Komisjon täheldab, et kirjas on kasutatud tinglikku kõneviisi („võimaldaks“), aga mitte lähitulevikku („võimaldab“), mis on kindlam.

⁽⁹⁰⁾ Vt ka Belgia keskpanga juhi kirjas esitatud märkused põhjenduses 13.

⁽⁹¹⁾ Lihtsuse huvides töötas komisjon välja nn ühe perioodi mudeli, mille puhul eeldatakse, et füüsilisest isikust partnerid saavad lahkuda vaid sel perioodil. Tegemist on konservatiivse hüpoteesiga.

⁽⁹²⁾ Põhikirja kohaselt „võib lahkumist keelata juhul, kui sama majandusaasta sees kaotab ettevõtte rohkem kui kümnendiku osanikest või kapitalist [—].“ („cette démission peut être refusée si à la suite de la démission, plus d'1/10 des actionnaires ou plus d'1/10 du capital placé devrait disparaître au cours du même exercice ...“)

- asjaolu, et ammu enne seda, kui Arco läks vabatahtlikule likvideerimisele, oli ta tõsistes finantsraskustes, kuna, nagu on märgitud põhjendustes 38, 44 ja 82, oli ta investeerinud väga suures ulatuses Dexia aktsiasse. Dexia oli aga pank, mida 2008. aasta sügisel olid sunnitud pankrotist päästma Belgia, Prantsusmaa ja Luksemburgi riigid ning igasugune Dexia aktsiate väärtuse oluline langus kahjustas Arco rahalist positsiooni, eeskätt seeläbi, et viimane oli rahastanud oma osalemist Dexia päästmisel Dexia võlgade osalise ülevõtmise kaudu;
- asjaolu, et 2011. aastal oli Arco maksnud liitumistasu ja tasunud aastase tagatistasu.
- (131) Arco saadud eelis seisnes kaitses kapitali väljavoolu eest, mida ta ei oleks suutnud vastasel korral teisiti peatada, kui kohaldades oma põhikirja sätteid, mis piiravad kapitali väljaviimist 10 % ja osanike lahkumist 10 % ⁽⁹³⁾. Kapitali väljavool või osanike lahkumine sellises ulatuses oleks olnud võimalik, kui Arco oleks sattunud ülemäärasesse võlgnevusse või alustanud likvideerimis- või pankrotimenetlust, olgu siis objektiivsetel põhjustel või subjektiivsetel põhjustel, nagu teatavatel muudel hoiuste massilise väljavõtmise juhtudel ⁽⁹⁴⁾. See oleks võinud juhtuda niipea, kui osanike arvates ei oleks enam tegemist olnud usaldusväärsete investeeringutega, näiteks Arco liigsete finantsraskuste või Dexia turuväärtuse tõttu.
- (132) Arco saadud eelise väljaarvutamisel kasutab komisjon konservatiivset lähenemist, ⁽⁹⁵⁾ võttes arvesse võimalikku kapitali väljavoolu vaid ühel ja mitte mitmel perioodil aastas. Tulemus peaks kajastama ühistute tagatisskeemi minimaalset mõju, ehkki tegelikkuses võis tagatis hoida ära mitut kapitali väljavoolulainet või lahkumist kuni lubatud maksimummäärani. Arco põhikirjas on lubatud keelata kapitali väljavool, kui on juba välja võetud 10 % kapitalist või lahkunud 10 % osanikest. Abisumma väljaarvutamisel eeldab komisjon, et Arco oleks teinud tõhusaima valiku ehk valiku, mis oleks võimaldanud säilitada võimalikult palju kapitali. Osanike lahkumise puhul võtab komisjon aluseks kõige väiksema füüsilisest isikust partnerite arvu eelise andmise ajal (algusega 10. oktoobrist 2008), mis on omakorda konservatiivne hüpotees, ning arvutab iga osaniku keskmise kapitali vastaval aastal. Kapitali väljavoolu puhul võtab komisjon samuti aluseks aasta, mil kapitali tase oli madalaim.
- (133) Samuti võtab komisjon arvesse asjaolu, et meetmega antud eelis vähenes osaliselt seepärast, et kolmest õiguslikust üksusest (Arcopar, Arcofin ja Arcoplus) koosnev Arco pidi maksma ühekordse liitumistasu ja aastase tagatistasu, olenemata asjaolust, et need tehti alles 2011. aasta sügisel vahetult enne Arco vabatahtlikku likvideerimist.
- (134) Seega võrdub meetmega antud eelis järgmiste arvutuste põhjal saadud väiksema summaga: a) 10 % selle aasta kapitalist, mil kapitali tase oli kõige väiksem ajavahemikus 10. oktoobrist 2008 kuni 8. detsembrini 2011, millest arvestatakse maha tasude kogusumma; b) 10 % kõige väiksemast osanike arvust ajavahemikus 10. oktoobrist 2008 kuni 8. detsembrini 2011, mis korrutatakse iga osaniku keskmise kapitaliga samal aastal, miinus makstud tasude kogusumma.
- (135) Kuna investorite kapitali väljavõtmise tõenäosus absoluutarvudes kasvab ajaga, muudab see saadud eelise eest intressi arvutamise raskemaks. Et tagada Arco saadud eelise täielik kõrvaldamine ning liikmesriikide võimalus kasutada operatiivset meetodit sissenõudmise suhtes kohaldatava intressimäära arvutamiseks, ⁽⁹⁶⁾ leiab komisjon, et eelis oli tervikuna kättesaadav vähemalt alates 8. detsembrist 2011 ning palub seega arvestada sissenõutavatel summadelt intresse alates 8. detsembrist 2011 kuni nende tegeliku tagasisaamiseni.
- (136) Abi arvutamise kontrollimiseks palub komisjon Belgial esitada nimekiri Arcopari, Arcofini ja Arcoplusi vastavate osanike arvu kohta (registreerituna iga aasta lõpus) ajavahemikus 10. oktoobrist 2008 kuni 8. detsembrini 2011.

⁽⁹³⁾ Komisjoni arvates oleksid füüsilisest isikust partnerid võtnud Arcost välja suuremal määral kapitali, isegi kui teised osanikud ei oleks kapitali välja võtnud. Komisjon arvestas on arvutustes siiski 10 % määraga, et piirduda konservatiivsete prognoosidega.

⁽⁹⁴⁾ Võrdluseks hiljutise finantskriisi tõttu toimunud massilise raha väljavooluga ühest pangast vt juhtum Northern Rock (ELT C 149, 1.7.2009, lk 16).

⁽⁹⁵⁾ Ilmselt eelist alahinnates.

⁽⁹⁶⁾ Vt Euroopa Kohtu 28. juuli 2011. aasta otsus kohtuasjas C-403/10 P: Mediaset vs. komisjon, (EKL 2011, lk I-117*, kokkuvõte, punktid 126 ja 127, ning selles osutatud kohtuotsused).

- (137) Lisamärkustes, mille Belgia pädevad asutused esitasid rohkem kui poolteist aastat pärast menetluse algatamise otsuste kohta märkuste esitamise tähtpäeva, ei esitata uusi sisulisi tegureid. Nendes rõhutatakse, et komisjon ei saa keelata füüsilisest isikust partneritele antud tagatise realiseerimist. Nende sõnul ei saa komisjon sundida liikmesriiki ühistute tagatisskeemi alusel tehtud makseid peatama ega füüsilisest isikust partneritele tehtud makseid tagasi nõudma.
- (138) Oma märkuste toetamiseks väidavad Belgia pädevad asutused, et füüsilisest isikust partnerid ei ole ettevõtted aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, mistõttu ei avalda tagatise realiseerimine füüsilisest isikust partnerite kasuks mingit mõju Arcole ega Belgia riigi võimalustele abi tagasi nõuda.
- (139) Vastuseks märgib komisjon, et käesoleva otsuse alusel sissenõudmisele kuuluvate summade näol on tegemist Arcole antud abiga.
- (140) Komisjon toob välja, et riigi kohustamiseks abi tühistada piisab pelgalt asjaolust, et riigi antud abi ei ole kokkusobiv siseturuga aluslepingu artikli 108 lõike 2 tähenduses ⁽⁹⁷⁾. Seega ei saa Belgia pädevad asutused väita, et keeld realiseerida tagatist, mida käsitatakse siseturuga kokkusobimatuna, on vastuolus liidu õigusega.
- (141) Seega pidid nad järgima menetluse algatamise otsuses sätestatud kohustust peatada vaadeldava meetme igasugune elluviimine, st kõik väljamaksed.
- (142) Seepärast on ühtlasi õigustatud, et Belgia peaks jätkuvalt hoiduma mis tahes väljamaksete tegemisest selle meetme alusel.

Järeldus

- (143) Komisjon leiab, et ühistute tagatisskeem kujutab endast riigiabi äriühingutele Arcopar, Arcofin ja Arcoplus, mida Belgia on andnud ebaseaduslikult ning ELi toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3 rikkudes. Seega tuleb Belgial tühistada õigusakt, millel ühistute tagatisskeem põhineb (eeskätt 14. aprilli 2009. aasta seadus ja 10. oktoobri 2011. aasta kuninga dekreet) ning nõuda Arcoparile, Arcofinile ja Arcoplusile antud eelis tagasi,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Tagatisskeem, mille Belgia kehtestas ebaseaduslikult ARCO rahandusühistute, eeskätt Arcofini, Arcoplusi ja Arcopari kasuks, rikkudes ELi toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3, ei ole siseturuga kokkusobiv.

Artikkel 2

1. Belgial tuleb artiklis 1 nimetatud kokkusobimatu abi abisaajatelt sisse nõuda. Abisumma on järgmiste arvutuste põhjal saadud väiksem summa:

- 10 % selle aasta kapitalist, mil kapitali tase oli kõige madalam ajavahemikus 10. oktoobrist 2008 kuni 8. detsembrini 2011, millest arvestatakse maha juba makstud tasude kogusumma, või
- 10 % kõige väiksemast osanike arvust ajavahemikus 10. oktoobrist 2008 kuni 8. detsembrini 2011, mis korrutatakse igale osanikule kuuluva keskmise kapitaliga samal aastal, miinus juba makstud tasude kogusumma.

2. Tagasinõutavatelt summadelt arvestatakse intresse alates 8. detsembrist 2011 kuni nende tegeliku tagasisaamiseni.

⁽⁹⁷⁾ Vt Euroopa Kohtu 11. novembri 2011. aasta otsus kohtuasjas T-384/08: Elliniki Nafpigokataskevastiki jt vs. komisjon (EKL II, lk 380, punkt 133).

3. Intresse arvutatakse liitintressina vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004 ⁽⁹⁸⁾ V peatükile.
4. Alates käesolevast otsusest teatamise kuupäevast hoidub Belgia jätkuvalt tegemast väljamakseid artiklis 1 osutatud abimeetme alusel.

Artikkel 3

1. Belgia lõpetab artiklis 1 osutatud abimeetme elluviimise määral, mil see on kokkusobimatu siseturuga.
2. Artiklis 1 osutatud abi tuleb tagasi nõuda viivitamata ja tõhusalt.
3. Belgia tagab käesoleva otsuse täitmise nelja kuu jooksul alates selle teatavaks tegemisest.

Artikkel 4

1. Kahe kuu jooksul alates käesoleva otsuse teatavaks tegemisest esitab Belgia komisjonile järgmise teabe:
 - a) käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatud meetmete üksikasjalik kirjeldus;
 - b) dokumendid, mis tõendavad, et abisaajatele on antud korraldus abi tagasi maksta.
2. Belgia teavitab komisjoni käesoleva otsuse täitmiseks võetud riigisiseste meetmete rakendamisest, kuni artiklis 1 osutatud abi on lõplikult tagastatud. Belgia edastab komisjoni taotlusel viivitamata teabe käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatud meetmete kohta. Ta esitab ka üksikasjalikud andmed abisaajatelt juba tagasi saadud abisummade ja intresside kohta.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud Belgia Kuningriigile.

Brüssel, 3. juuli 2014

Komisjoni nimel
asepresident
Joaquín ALMUNIA

⁽⁹⁸⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 794/2004, 21. aprill 2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (ELT L 140, 30.4.2004, lk 1).

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS,**26. september 2014,****millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused puitmassi, paberi ja papi tootmiseks***(teatavaks tehtud numbri C(2014) 6750 all)***(EMPs kohaldatav tekst)***(2014/687/EL)*

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiivi 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll), ⁽¹⁾ eriti selle artikli 13 lõiget 5,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiivi 2010/75/EL artikli 13 lõike 1 kohaselt korraldab komisjon sama direktiivi artikli 3 punktis 11 määratletud parimat võimalikku tehnikat (PVT) käsitlevate viitedokumentide koostamise soodustamiseks komisjoni ning liikmesriikide, asjaomaste tööstusharude ja keskkonnakaitset edendavate valitsusväliste organisatsioonide vahelise teabevahetuse.
- (2) Vastavalt direktiivi 2010/75/EL artikli 13 lõikele 2 käsitletakse teabevahetuses käitiste ja tehnoloogia heitealast tõhusust (vajaduse korral lühiajaliste ja pikaajaliste keskmistena) ning nendega seotud võrdlustingimusi, toorainete laadi ja kasutamist, veekasutust, energiakulu ja jäätmeteket, ning kasutatavat tehnoloogiat, sellega seotud seiret, terviklikku keskkonnamõju, majanduslikku ja tehnilist teostatavust ning arengut, parimat võimalikku tehnikat ja kujunemisjärgus tehnoloogiat, mis määratletakse pärast sama direktiivi artikli 13 lõike 2 punktides a ja b esitatud asjaolude kaalumist.
- (3) Direktiivi 2010/75/EL artikli 3 punktis 12 määratletud PVT-järeldused on PVT-viitedokumentide põhielement, milles esitatakse järeldused parima võimaliku tehnika kohta, selle kirjeldus ning teave selle rakendatavuse hindamiseks ning parima võimaliku tehnikaga saavutatud heitetasemete, sellega seotud seire, sellega seotud tarbimistase ja vajaduse korral asjaomase tegevuskoha suhtes võetavate parandusmeetmete kohta.
- (4) Vastavalt direktiivi 2010/75/EL artikli 14 lõikele 3 viidatakse sama direktiivi II peatükis käsitletud käitiste jaoks loa tingimuste kehtestamisel PVT-järeldustele.
- (5) Direktiivi 2010/75/EL artikli 15 lõike 3 kohaselt sätestab pädev asutus heite piirväärtused, mis tagavad, et tavapära- rasteel käitamistingimustel ei ületa heide parima võimaliku tehnika puhul saavutatavaid heitetasemeid, mis on sätestatud direktiivi 2010/75/EL artikli 13 lõikes 5 osutatud PVT-järeldusi käsitlevas otsuses.
- (6) Direktiivi 2010/75/EL artikli 15 lõikes 4 lubatakse artikli 15 lõikes 3 esitatud nõude suhtes erandeid teha üksnes juhul, kui parima võimaliku tehnikaga seotud heitetasemete saavutamise seotud kulud ületavad keskkonnavalast kasu asjaomase käitise geograafilise asukoha, kohalike keskkonnatingimuste või tehniliste näitajate tõttu.
- (7) Vastavalt direktiivi 2010/75/EL artikli 16 lõikele 1 põhinevad direktiivi artikli 14 lõike 1 punktis c osutatud seire- nõuded PVT-järelduste kohastel seiret käsitlevatel järeldustel.
- (8) Vastavalt direktiivi 2010/75/EL artikli 21 lõikele 3 vaatab pädev asutus nelja aasta jooksul alates PVT-järeldusi käsitlevate otsuste avaldamisest läbi ja vajaduse korral ajakohastab kõik loa tingimused ning tagab, et käitis vastab kõnealuse loa tingimustele.

⁽¹⁾ ETL L 334, 17.12.2010, lk 17.

- (9) Komisjoni 16. mai 2011. aasta otsusega, millega luuakse foorum teabevahetuseks vastavalt direktiivi 2010/75/EL (tööstusheidete kohta) artiklile 13, ⁽¹⁾ loodi foorum, mis koosneb liikmesriikide, asjaomaste tööstusharude ja keskkonnakaitset edendavate valitsusväliste organisatsioonide esindajatest.
- (10) Vastavalt direktiivi 2010/75/EL artikli 13 lõikele 4 sai komisjon 20. septembril 2013 kätte nimetatud foorumi arvamuse paberimassi, paberi ja papi tootmist käsitleva PVT-viitedokumendi kavandatava sisu kohta ning tegi selle avalikult kättesaadavaks ⁽²⁾.
- (11) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas direktiivi 2010/75/EL artikli 75 lõike 1 alusel loodud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

PVT-järeldused paberimassi, paberi ja papi tootmise jaoks on esitatud käesoleva otsuse lisas.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 26. september 2014

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Janez POTOČNIK

⁽¹⁾ ELT C 146, 17.5.2011, lk 3.

⁽²⁾ <https://circabc.europa.eu/w/browse/6516b21a-7f84-4532-b0e1-52d411bd0309>

LISA

PARIMA VÕIMALIKU TEHNIKA ALASED JÄRELDUSED PUITMASSI, PABERI JA PAPI TOOTMISEKS

KOHALDAMISALA	79
ÜLDISED KAALUTLUSED	80
PARIMA VÕIMALIKU TEHNIKAGA SEOTUD HEITETASEMED	80
VETTEHEITE KESKMISTAMISE AJAVAHEMIKUD	80
ÕHKUHEITE VÕRDLUSTINGIMUSED	80
ÕHKUHEITE KESKMISTAMISE AJAVAHEMIKUD	81
MÕISTED	81
1.1. Üldised PVT-järeldused tselluloosi- ja paberitööstuse jaoks	84
1.1.1. Keskkonnajuhtimissüsteem	84
1.1.2. Materjalide haldamine ning hea töökorraldus	85
1.1.3. Vee- ja heitveekäitlus	86
1.1.4. Energiatarbimine ja -tõhusus	87
1.1.5. Haisuheide	88
1.1.6. Oluliste protsessi parameetrite ning õhku- ja vetteheite seire	89
1.1.7. Jäätmekäitlus	91
1.1.8. Heide vette	92
1.1.9. Müratase	93
1.1.10. Tegevuse lõpetamine	94
1.2. PVT sulfaatkeeduprotsessi jaoks	94
1.2.1. Heitvesi ja heide vette	94
1.2.2. Heide õhku	96
1.2.3. Jäätmeteke	102
1.2.4. Energiatarbimine ja -tõhusus	103
1.3. PVT-järeldused sulfitkeeduprotsessi jaoks	104
1.3.1. Heitvesi ja heide vette	104
1.3.2. Heide õhku	106
1.3.3. Energiatarbimine ja -tõhusus	108
1.4. PVT-järeldused puitmassi ja keemilise puitmassi tootmise kohta	109
1.4.1. Heitvesi ja heide vette	109
1.4.2. Energiatarbimine ja -tõhusus	110
1.5. PVT-järeldused vanapaberi töötlemise kohta	111
1.5.1. Materjalihaldus	111

1.5.2.	Heitvesi ja heide vette	112
1.5.3.	Energiatarbimine ja -tõhusus	114
1.6.	PVT-järelused paberivalmistamise ja sellega seotud protsesside kohta	114
1.6.1.	Heitvesi ja heide vette	114
1.6.2.	Heide õhku	117
1.6.3.	Jäätmeteke	117
1.6.4.	Energiatarbimine ja -tõhusus	117
1.7.	Meetodite kirjeldus	118
1.7.1.	Meetodid õhkuheite ärahoidmiseks ja kontrolli alla võtmiseks	118
1.7.2.	Meetodid, millega vähendatakse uue vee ja heitvee voogu ning heitvee saastekoormust	121
1.7.3.	Jäätmetekke vältimise ja jäätmekäitluse meetodite kirjeldus	126

KOHALDAMISALA

PVT-järelustes käsitletakse tegevusalasid, mis on täpsustatud direktiivi 2010/75/EL I lisa punkti 6.1 alapunktides a ja b, st järgmiste materjalide integreeritud ja integreerimata tootmist tööstuskäitistes:

- a) puitmassi tootmine puidust või muust kiulisest materjalist;
- b) paberi või papi tootmine tootmisvõimsusega üle 20 tonni ööpäevas.

Eelkõige käsitletakse PVT-järelustes järgmisi protsesse ja tegevusvaldkondi:

- i) keemiline puitmassi tootmine:
 - a) Krafti (sulfaat-)keet,
 - b) sulfitkeet;
- ii) puitmassi ja keemilise puitmassi tootmine;
- iii) makulatuuri ringlussevõtt kas trükivärvi eemaldamisega või ilma;
- iv) paberi tootmine ja sellega seotud protsessid;
- v) kõik utilisaatorkatlad ja lubjapõletusahjud, mida kasutatakse tselluloosi- ja paberivabrikutes.

PVT-järelustes ei ole käsitletud järgmisi tegevusvaldkondi:

- i) tselluloosimassi tootmine muust kiulisest taimsest toorainest kui puit (nt üheaastataimedest);
- ii) paiksed sisepõlemismootorid;
- iii) muud põletusseadmed auru ja energia tootmiseks kui utilisaatorkatlad;
- iv) sisemiste põletitega kuivatid paberimasinate ja pinnakatteseadmete jaoks.

Lisaks on PVT-järelustes käsitletud tegevusvaldkondadega seotud järgmised olulised viitedokumendid.

Viitedokument	Tegevus
Tööstuslikud jahutussüsteemid (ICS)	Tööstuslikud jahutussüsteemid, nt tornjahutid, plaatsoojusvahetid
Majanduslik mõju ja terviklik keskkonnamõju (ECM)	Meetodite majanduslik mõju ja terviklik keskkonnamõju

Viitedokument	Tegevus
Ladustamisel tekkiv heide (EFS)	Heide tankidest, torujuhtmetest ja ladustatud kemikaalidest
Energiatõhusus (ENE)	Üldine energiatõhusus
Suured põletusseadmed (LCP)	Auru ja elektri tootmine põletuskatlagas paberimassi- ja paberitööstustes
Monitooringu üldpõhimõtted (MON)	Heite seire
Jäätmete põletamine (WI)	Jäätmete kohapeal põletamine ja koospõletamine
Jäätmekäitlustööstus (WT)	Jäätmete ettevalmistamine kütusena kasutamiseks

ÜLDISED KAALUTLUSED

PVT-järeldest esitatud meetodite loetelud ja kirjeldused ei ole normatiivsed ega ammendavad. On lubatud kasutada muid meetodeid, mis tagavad vähemalt samaväärse keskkonnakaitse taseme.

Kui ei ole öeldud teisiti, on PVT-järelused üldkohaldatavad.

PARIMA VÕIMALIKU TEHNIKAGA SEOTUD HEITETASEMED

Kui parima võimaliku tehnikaga seotud heitetasemed (PVT-kohased heitetasemed) on sama keskmistamisajavahemiku kohta esitatud erinevates ühikutes (nt kontsentratsioonina ja erikoormuse väärtustena (heide netotoodangu tonni kohta)), tuleb PVT-kohase heitetaseme väljendamise eri viise pidada samaväärseteks alternatiivideks.

Integreeritud ja mitut toodet tootvate tselluloosi- ja paberivabrikute üksikute protsesside (tselluloosikeetmine, paberi tootmine) ja/või kombineeritud toodete jaoks määratletud PVT-kohased heitetasemed tuleks kombineerida segamisreegli abil, arvestades iga protsessi suhtelist osa heites.

VETTEHEITE KESKMISTAMISE AJAVAHEMIKUD

Kui ei ole öeldud teisiti, on PVT-kohaste heitetasemete puhul vetteheite keskmistamise ajavahemikud määratletud järgmiselt.

Päeva keskmine	Keskmine 24 tunni jooksul kogutud liitproovis, mille kogumisel arvestatakse voolukiirust ⁽¹⁾ või piisavalt stabiilse voolukiiruse puhul aega ⁽¹⁾
Aasta keskmine	Aasta jooksul leitud päeva keskvärtuste keskmine, mille leidmisel on andmed kaalutud päevase toodanguga ja mis väljendatakse heitainete massina saadud toodangu või töödeldud materjalide massiühiku kohta

⁽¹⁾ Erijuhtudel võib tekkida vajadus kasutada erinevat proovivõtumeetodit (nt ühekordne proovivõtt).

ÕHKUHEITE VÕRDLUSTINGIMUSED

PVT-kohased heitetasemed väljendatakse õhkuheite korral standardtingimustel: kuiv gaas, temperatuur 273,15 K, rõhk 101,3 kPa. Kui PVT-kohane heitetase väljendatakse kontsentratsioonina, näidatakse O₂ võrdluskontsentratsioon (mahuprotsendina).

Teisendus hapniku võrdluskontsentratsioonile

Järgnevalt on esitatud valem heite kontsentratsiooni arvutamiseks hapnikusalduse võrdlustasemel.

$$E_R = \frac{21 - O_R}{21 - O_M} \times E_M$$

kus

E_R (mg/Nm³): heite kontsentratsioon, mis vastab hapnikusalduse võrdlustasemele O_R

O_R (mahuprotsent):
hapnikusalduse võrdlustase

E_M (mg/Nm³): heite mõõdetud kontsentratsioon, mis vastab mõõdetud hapnikusaldusele O_M

O_M (mahuprotsent):
mõõdetud hapnikusaldus.

ÕHKUHEITE KESKMISTAMISE AJAVAHEMIKUD

Kui ei ole öeldud teisiti, on PVT-kohaste heitetasemete puhul õhkuheite keskmistamise ajavahemikud määratletud järgmiselt.

Päeva keskmine	24 tunni keskmine, mis leitakse pideva mõõtmisega saadud usaldusväärsete tunni keskmiste keskmistamisega
Proovivõtuperioodi keskväärts	Kolme järjestikuse, vähemalt 30 minutit kestva mõõtmise keskmine väärtus
Aasta keskmine	Pideva mõõtmise puhul: usaldusväärsete tunni keskmiste keskmine. Perioodilise mõõtmise puhul: kõikide aasta jooksul mõõdetud proovivõtuajavahemike keskmiste keskmine.

MÕISTED

PVT-järeldest kasutatakse järgmisi mõisteid:

Kasutatud mõiste	Määratlus
Uus seade	Pärast PVT-järeldeste avaldamist käitis esmakordselt kasutusloa saanud seade või vana seadme asemel käitise olemasolevale alusele paigaldatud seade.
Olemasolev seade	Seade, mis ei ole uus seade.
Oluline uuendamine	Oluline muudatus seadme või heitevähendussüsteemi projektis või tehnoloogias, mis hõlmab protsessiüksuse ja selle seadmete suuremaid muudatusi ja asendamist.
Uus tolmuheite vähendamise süsteem	Tolmuheite vähendamise süsteem, mida käitatakse esmakordselt tootmiskohas pärast PVT-järeldeste avaldamist.
Olemasolev tolmuheite vähendamise süsteem	Tolmuheite vähendamise süsteem, mis ei ole uus tolmuheite vähendamise süsteem.
Mittekondenseeritavad haisuga gaasid	Mittekondenseeritavad haisuga gaasid, mille all peetakse silmas sulfaatkeedu puhul vabanevaid gaase.
Kontsentreeritud mittekondenseeritavad haisuga gaasid	Kontsentreeritud mittekondenseeritavad haisuga gaasid (või „tugeva haisuga gaasid“): kõik taandatud väävli (TRS) sisaldavad gaasid keetmisprotsessist, aurustamisest ja kondensaatide läbipuhumisest.

Kasutatud mõiste	Määratlus
Tugeva haisuga gaasid	Kontsentreeritud mittekondenseeritavad haisuga gaasid
Nõrga haisuga gaasid	Lahjendatud mittekondenseeritavad haisuga gaasid: kõik taandatud väävlit sisaldavad (TRS) gaasid, mis ei ole tugeva haisuga gaasid (nt gaasid, mis tulevad tsisternidest, laastu-punkritest, lubimudafiltritest, kuivatusmasinatest).
Nõrga haisuga jääkgaasid	Nõrga haisuga gaasid, mis eralduvad mujalt kui utilisaatorkatla, lubjapõletusahju või TRS-põleti kaudu.
Pidev mõõtmine	Tootmiskohas püsipaigaldusega automaatmõõtmisüsteemiga (AMS) tehtavad mõõtmised.
Perioodilised mõõtmised	Mõõdetava näitaja (teatava mõõdetava koguse) määramine teatavate ajavahemike tagant käsitsi- või automaatmeetoditega.
Hajusheide	Heide, mis tuleneb lenduvate ainete või tolmu otsesest kokkupuutest keskkonnaga normaalses tööolukorras (ei hõlma tahtlikku keskkonda juhtimist).
Integreeritud tootmine	Paberimassi, paberi ja papi tootmine samas tootmiskohas. Tselluloosimassi tavaliselt ei kuivatata enne paberi või papi tootmist.
Integreerimata tootmine	Kas a) tselluloosimassi tootmine müügiks vabrikus, milles ei ole paberimasinaid, või b) paberi ja papi tootmine mujal toodetud (turult ostetud) tselluloosimassist.
Netotoodang	<ul style="list-style-type: none"> i) Paberivabrik: pakkimata müügikõlblik toodang pärast viimast pikilõikamis-kerimis-seadet, st enne konvertimist. ii) Eraldi katmiseadme puhul: toodang pärast katmist. iii) Pehmepaberivabrik: müügikõlblik toodang pärast pehmepaberimasinat, enne kõiki kerimisprotsesse ja välja arvatud rullide südamikud. iv) Turustatava tselluloosi vabrik: toodang pärast pakendamist (ADt (õhukuiva tselluloosi tonnides)). v) Integreeritud paberivabrik: netopaberimassi toodang — toodang pärast pakendamist (ADt) ning paberimass, mis on saadetud paberivabrikusse (paberimass on arvestatud 90 % kuivusega, st õhukuivana). Netopaberitoodang: sama kui alapunktis i.
Eripaberivabrik	Paberivabrik, milles toodetakse mitmesuguseid paberi ja papi sorte eriotstarbeks (töös-tuslik või mittetööstuslik), mida iseloomustavad erilised omadused, suhteliselt väike lõpp-kasutajaturg või niširakendused, mis on sageli spetsiaalselt ette nähtud konkreetse kliendi või lõppkasutajate rühma jaoks. Eripaberi sortide näited on sigaretipaber, filterpaber, metalliseeritud paber, termopaber, isekopeeruv paber, isekleepuvad etiketid, valukattega paber, kipsplaadi katepaber ja eripaberid vahatamiseks, isoleerimiseks, katuse katmiseks, asfalteerimiseks ja muudeks erirakendusteks või -tööstusteks. Kõik need paberisordid ei kuulu standardsete paberikategooriate hulka.
Lehtpuut	Rühm puiduliike, sealhulgas nt haava, pöõgi, kase ja eukalüpti puut. Lehtpuidu (lehtpuu-puidu, kõvapuidu) vastand on pehmepuit (okaspuit).
Pehmepuit	Okaspuude, sealhulgas näiteks kuuse ja männi puut. Pehmepuidu (okaspuidu, okaspuu-puidu) vastand on kõvapuit (lehtpuut).
Leelistamine	Protsess lubjatsükliks, milles hüdrosiid (valge leelis) regenereeritakse reaktsiooni $\text{Ca(OH)}_2 + \text{CO}_3^{2-} \rightarrow \text{CaCO}_3 (\text{s}) + 2\text{OH}^-$ abil.

LÜHENDID

Kasutatud mõiste	Määratlus
ADt	Air Dry tonne, õhukuiv tonn, 90 % ulatuses kuivatatud tselluloosimassi puhul kasutatav ühik.
AOX	Adsorbeeritavad halogeenitud orgaanilised ühendid, mida mõõdetakse meetodiga EN ISO: 9562 (standardmeetod määramiseks heitvees).
BHT	Biokeemiline hapnikutarve. Lahustunud hapniku kogus, mis on mikroorganismidele vajalik orgaanilise aine lagundamiseks heitvees.
CMP	Keemilis-mehaaniline puitmass (<i>chemimechanical pulp</i>).
CTMP	Keemiliselt töödeldud termomehaaniline puitmass (<i>chemithermomechanical pulp</i>).
KHT	Keemiline hapnikutarve; keemiliselt oksüdeeritavate orgaaniliste ainete kogus heitvees (tavaliselt peetakse silmas analüüsi dikromaadiga oksüdeerimise meetodi abil).
DS	Tahket kuivainet, massiprotsentides.
DTPA	Diethylene triamine pentaacetic acid, dietüleenetriamiinpentaäädikhape (kompleksi-/kelaadimoodustaja, mida kasutatakse vesinikperoksiidiga pleegitamisel).
ECF	Elemental Chlorine Free, ei sisalda elementaarset kloori.
EDTA	Ethylene diamine tetraacetic acid, etüleendiamiintetraäädikhape (kompleksi-/kelaadimoodustaja).
H ₂ S	Vesiniksulfiid
LWC	Light weight coated paper, kerge kaetud paber.
NO _x	Lämmastikoksiidi (NO) ja lämmastikdioksiidi (NO ₂) summa, väljendatud NO ₂ -na.
NSSC	Neutral sulphite semi chemical, neutraalsulfit-pooltselluloos.
RCF	Recycled fibres, ringlussevõetud kiud.
SO ₂	Väeveldioksiid.
TCF	Totally Chlorine Free, täielikult kloorivaba.
Üldlämmastik (Tot-N)	Üldlämmastik väljendatakse N-na, hõlmab orgaanilist lämmastikku, ammoniaaklämmastikku (NH ₄ ⁺ -N, vaba ammoniaak ja ammooniumsoolad), nitritlämmastikku (NO ₂ ⁻ -N, nitritid) ja nitraatlämmastikku (NO ₃ ⁻ -N, nitraadid).
Üldfosfor (Tot-P)	Üldfosfor väljendatakse P-na, hõlmab lahustunud fosforit ja lahustumatut fosforit, mis satub heitvette sademena või mikroobide koostises.
TMP	Termomehaaniline puitmass (<i>thermomechanical pulp</i>).
TOC	Orgaanilise süsiniku üldsisaldus.

Kasutatud mõiste	Määratlus
TRS	<i>Total reduced sulphur</i> , taandatud väävli üldsisaldus. Paberimassi valmistamisel tekkivate järgmiste haisvate taandatud väävliühendite summa: vesiniksulfiid, metüülmerkaptaan, dimetüülsulfiid ja dimetüüldisulfiid, väljendatud väävlina.
TSS	<i>Total suspended solids</i> , hõljuvainete üldsisaldus (heitvees). Hõljuvained koosnevad väikestest kiufragmentidest, täiteainetest, peenosakestest, settimata biomassist (mikroorganismide kogumikud) ja muudest väikestest osakestest.
VOC	<i>Volatile organic compounds</i> , lenduvad orgaanilised ühendid, nagu on määratletud direktiivi 2010/75/EL artikli 3 punktis 45.

1.1. ÜLDISED PVT-JÄRELDUSED TSELLULOOSI- JA PABERITÖÖSTUSE JAOKS

Lisaks selles osas nimetatud üldistele PVT-järeldustele kohaldatakse ka osades 1.2–1.6 osutatud konkreetsete protsesside PVT-järeldusi.

1.1.1. Keskkonnajuhtimissüsteem

PVT 1. Tselluloosi, paberi ja papi tootmiseks kasutatavate seadmete/käitiste üldise keskkonnatoime parandamiseks tuleb rakendada tootmise PVT-järeldusi ja keskkonnajuhtimissüsteemi, mis vastab kõigile järgmistele tunnustele:

- a) juhtkonna, s.h tippjuhtkonna pühendumus;
- b) sellise keskkonnapoliitika määramine, milles muu hulgas nähakse ette käitise pidev täiustamine juhtkonna poolt;
- c) vajaliku korra, eesmärkide ja sihttasemete planeerimine ja kehtestamine koos finantsplaneerimise ja investeeringutega;
- d) korra rakendamine, pöörates erilist tähelepanu järgmistele aspektidele:
 - i) struktuur ja vastutus,
 - ii) väljaõpe, teadlikkus ja pädevus,
 - iii) kommunikatsioon,
 - iv) töötajate kaasamine,
 - v) dokumenteerimine,
 - vi) tõhus protsessijuhtimine,
 - vii) hoolduskavad,
 - viii) valmisolek hädaolukorraks ning hädaolukorras tegutsemise,
 - ix) vastavus keskkonnavalastele õigusaktidele;
- e) täitmise kontrollimine ja parandusmeetmed, pöörates erilist tähelepanu järgmistele aspektidele:
 - i) seire ja mõõtmine (vt ka viitedokument „Monitooringu üldpõhimõtted”),
 - ii) parandus- ja ennetusmeetmed,
 - iii) dokumenteerimine,
 - iv) sõltumatu (võimaluse korral) sise- ja väliskontroll, et teha kindlaks, kas keskkonnajuhtimissüsteem toimib kavatsuste kohaselt ja kas seda rakendatakse ning järgitakse vastavalt nõuetele;

- f) keskkonnajuhtimissüsteemi ja selle jätkuva sobivuse, piisavuse ja tõhususe hindamine tippjuhtkonna poolt;
- g) puhtama tehnoloogia arengu jälgimine;
- h) uue seadme projekteerimise ajal seadme tulevase demonteerimise ning kogu selle tööaja jooksul aset leidva keskkonnamõjuga arvestamine;
- i) korrapäraste sektorisiseste võrdlusanalüüside tegemine.

Kohaldamine

Keskkonnajuhtimissüsteemi kohaldamisala (nt üksikasjalikkuse tase) ja laad (nt standarditud või standardimata) on üldiselt seotud käitise laadi, suuruse ja keerukusega ning võimalike keskkonnamõjudega.

1.1.2. Materjalide haldamine ning hea töökorraldus

PVT 2. PVT on rakendada hea töökorralduse põhimõtteid, et vähendada tootmisprotsessi keskkonnamõju, kasutades kombineeritult meetodeid, mis on esitatud järgnevalt.

	Meetod
a	Hoolikalt valida ja kontrollida kemikaale ja lisaaineid.
b	Sisendite-väljundite analüüs ja kemikaalikulu arvestuse pidamine, sealhulgas koguste ja toksikoloogiliste omaduste arvestamine.
c	Kemikaalide kasutamise piiramine miinimumkoguseni, mis on vajalik lõpptoodete vastavuse tagamiseks kvaliteedikirjeldustele.
d	Vältida kahjulike ainete (nt nonüülfenool-etoksülaate sisaldavate dispersioonide, puhastusvahendite ja pindaktiivsete ainete) kasutamist ja asendada need vähem kahjulike alternatiividega.
e	Vähendada ainete lekkimist pinnasesse, õhust sadestumist ja nõuetele mittevastavat tooraine, toodete või jääkide ladustamist.
f	Kehtestada lekkekонтроlli kava ja meetmed, millega välditakse vedelike laialivoolamist võimalikest lekkeallikatest, et hoida ära pinnase ja põhjavee saastamine.
g	Torustike ja ladustussüsteemide nõuetekohane projekteerimine, et hoida kõik pinnad puhtad ja vähendada vajadust pesemise ja puhastamise järele.

PVT 3. Selleks et vähendada raskesti biolagundatavate orgaaniliste kelaadimoodustajate, nagu EDTA ja DTPA vabanemist peroksiidiga pleegitamise puhul, on PVT kasutada kombineeritult meetodeid, mis on esitatud järgnevalt.

	Meetod	Kohaldamine
a	Keskkonda sattunud kelaadimoodustajate koguse korrapärane mõõtmine.	Ei ole kohaldatav vabrikute puhul, milles kelaadimoodustajaid ei kasutata.
b	Protsessi optimeerimine, et vähendada raskesti biolagundatavate kelaadimoodustajate kasutamist ja keskkonda sattumist.	Ei ole kohaldatav vabrikute puhul, milles 70 % või rohkem EDTA/DTPA-st kõrvaldatakse vabriku heitveepuhastusseadmes või -protsessis.
c	Kasutada eelistatult biolagundatavaid või kõrvaldatavaid kelaadimoodustajaid, vähendada järkjärgult biolagundamatute toodete kasutamist.	Kohaldatavus sõltub asjakohaste aseainete kättesaadavusest (biolagunevad ühendid, millega saab tagada paberimassi heledusnõuetele vastavuse).

1.1.3. Vee- ja heitveekäitlus

PVT 4. Puiduhoidlas ja puidu ettevalmistamisel tekkivate heitveekoguste ja saastekoormuse vähendamiseks on PVT kasutada kombineeritult järgmisi meetodeid.

	Meetod	Kohaldamine
a	Kuivkoorimine (vt kirjeldus punkt 1.7.2.1)	Kohaldatavus on piiratud, kui täielikult kloorivaba pleegitamise puhul nõutakse kõrget puhtus- ja heledusastet.
b	Puidu selline käitlemine, millega välditakse puukoore ja puidu saastumist liiva ja kividega.	Üldkasutatav
c	Puitmaterjali ja eriti laastude hoiukohas aluspinnakatmine sillutisega.	Suure hoiukoha puhul võib meetodit olla raske kasutada.
d	Võtta puitmaterjali hoiukohas piserdusvee vool kontrolli alla, viia vee äravool mööda maapinda miinimumini.	Üldkasutatav
e	Koguda puitmaterjali hoiukoha saastunud äravooluvesi ja eraldada hõljuvained enne bioloogilist tötlust.	Meetodi kohaldatavust võib piirata äravooluvee saastumise määr (saasteainete madal kontsentratsioon) ja/või heitvee puhastusseadmete võimsus (suur maht).

Kuivkoorimise **PVT-kohane heitveemäär** on 0,5–2,5 m³/ADt.

PVT 5. Selleks et vähendada uue vee kasutust ja heitvee teket, on PVT kasutada paberimassi ja paberi tootmisel suletud veeringesüsteemi, kuivõrd see on tehniliselt teostatav, milleks kasutatakse kombineeritult järgmisi meetodeid.

	Meetod	Kohaldamine
a	Veekasutuse seire ja optimeerimine	Üldkasutatav
b	Vee ringlussevõtu võimaluste hindamine	
c	Veeringe sulgemise määra ja võimalike puuduste vahel õige tasakaalu leidmine; täiendava varustuse lisamine vajaduse korral	
d	Vaakuumpumpade vähem saastunud vee eraldamine ja korduskasutamine	
e	Puhta jahutusvee eraldamine saastunud tootmisveest ja korduskasutamine	
f	Tootmisvee taaskasutus uue vee asendajana (vee retsirkulatsioon ja eri veeahelate muutmine suletud ringvooludeks)	Kohaldatav uutele käitistele ja oluliselt ajakohastatud vanadele käitistele. Meetodi kohaldatavust võivad piirata veekvaliteedi ja/või tootekvaliteedi nõuded või tehnilised piirangud (nt sadestumine või koorikute kasv veesüsteemides) või haisu tugevnemine.
g	Tootmisvee (osade) töötlemine veeahelas vee kvaliteedi parandamiseks, et oleks võimalik vett ringlusse võtta või taas kasutada.	Üldkasutatav

PVT-kohased aasta keskmised heitveevood heitvee väljajuhtimispunktis pärast heitveepuhastust on järgmised:

Sektor	PVT-kohane heitveevoog
Sulfaatkeedutselluloos, pleegitamisega	25–50 m ³ /ADt
Sulfaatkeedutselluloos, pleegitamiseteta	15–40 m ³ /ADt
Sulfittselluloos paberi tootmiseks, pleegitamisega	25–50 m ³ /ADt
Magnefittselluloos	45–70 m ³ /ADt
Lahustuv tselluloos	40–60 m ³ /ADt
Neutraalsulfit-pooltselluloos	11–20 m ³ /ADt
Puitmass	9–16 m ³ /t
Keemiline puitmass ja termilis-keemiline puitmass	9–16 m ³ /ADt
Ringlussevõetud kiudu kasutav paberivabrik, kus trükivärvi ei eemaldata	1,5–10 m ³ /t (vahemiku ülemises otsas on peamiselt volditava karbipapi tootmine)
Ringlussevõetud kiudu kasutav paberivabrik, kus trükivärv eemaldatakse	8–15 m ³ /t
Ringlussevõetud kiudu kasutav pehmepaberivabrik, kus trükivärv eemaldatakse	10–25 m ³ /t
Eraldi töötav paberivabrik	3,5–20 m ³ /t

1.1.4. Energiatarbimine ja -tõhusus

PVT 6. Kütuse- ja energiakulu vähendamiseks tselluloosi- ja paberivabrikutes on PVT kasutada meetodit a ja kombineerida seda muude järgmiste meetoditega.

	Meetod	Kasutatavus
a	Kasutada energijuhtimissüsteemi, millel on kõik järgmised omadused: i) vabriku üldise energiatarbimise ja -tootmise hindamine; ii) Energia tagasisaamise võimaluste kindlakstegemine, kvantitatiivne mõõtmine ja optimeerimine; iii) Energiatarbimise optimeeritud olukorra jälgimine ja säilitamine.	Üldkasutatav
b	Saada energia tagasi paberimassi ja paberi tootmise selliste jäätmete ja jääkide põletamisega, mis on suure orgaaniliste ainete sisalduse ja kütteväärtusega, võttes arvesse PVT-d 12.	Kohaldatav üksnes siis, kui paberimassi ja paberi tootmise selliseid jäätmeid ja jääke, mis on suure orgaaniliste ainete sisalduse ja kütteväärtusega, ei ole võimalik võtta ringlusse.

	Meetod	Kasutatavus
c	Tootmisprotsessi auru- ja elektrivajadus tuleb võimalikult suures ulatuses katta soojus- ja elektrienergia koostootmisega.	Kohaldatav kõigi uute vabrikute ja enamiku ajakohastatud energiatootmisjaamade puhul. Olemasolevate vabrikute puhul võib kohaldatavust piirata asendiplaan ja vaba ruumi puudumine.
d	Liigset soojust tuleb kasutada biomassi ja muda kuivatamiseks, katlatoitevee ja protsessivee soojendamiseks, hoonete kütmiseks jne.	Selle meetodi kohaldatavus võib olla piiratud juhtudel, kui soojusallikad ja soojuse kasutamist võimaldavad kohad on üksteisest kaugel.
e	Kasutada termokompressoreid	Kohaldatav nii uuele kui ka olemasolevale seadmele kõigi kvaliteediklasside paberi tootmisel ja katmisseadmete, kui keskmise rõhu aur on kättesaadav.
f	Soojustada auru ja kondensaadi toruliitmikud	Üldkasutatav
g	Energiaühuste süsteemide kasutamine veetustamiseks	
h	Kasutada suure tõhususega elektrimootoreid, pumпасid ja segajaid.	
i	Kasutada pumpade, ventilaatorite ja kompressorite puhul sagedusmuundureid.	
j	Via auru rõhk vastavusse tegelikult vajalikule rõhule.	

Kirjeldus

Meetod c.Soojus- ja elektri- ja/või mehaanilise energia samaaegne tootmine ühes protsessis, mida nimetatakse soojuse ja elektri koostootmisjaamaks. Tselluloosi- ja paberitööstuse koostootmisjaamades kasutatakse tavaliselt auruturbiine ja/või gaasiturbiine. Majanduslik elujõulisus (saavutatav kokkuhoid ja tasuvusaeg) sõltub peamiselt elektri ja kütuste hinnast.

1.1.5. Haisuheide

Sulfaat- ja sulfitkeetu kasutatavate tselluloosivabrikute väävlisisaldusega haisuga heitgaaside kohta on PVT esitatud punktides 1.2.2 ja 1.3.2.

PVT 7. Heitveesüsteemist vabaneva haisu vähendamiseks ja vältimiseks on PVT kasutada kombineeritult järgmisi meetodeid.

	Meetodid
I. Kohaldatavad suletud veesüsteemidega seotud haisude puhul	
a	Projekteerida paberivabrikutes toimuvad protsessid, kiudainevarude ja vee hoiustamise mahutid, torud ja kambrid nii, et vältida pikki säilitusaegu, surnud tsoone või alasid, kus segunemine veesüsteemides ja nendega seotud üksustes on halb, et vältida kontrollimatut orgaanilise ja bioloogilise materjali sadestumist ja lagunemist.
b	Kasutada biotsiide, dispergeerivaid aineid või oksüdeerivaid aineid (nt katalüütilist desinfitseerimist vesinikperoksiidiga) haisutekke ja lagunemise bakterite kasvu kontrolli all hoidmiseks.

Meetodid	
c	Seada sisse süsteemisisesed puhastusprotsessid (nn neerud), et vähendada orgaanilise aine kontsentratsiooni ning seega võimalikke haisuprobleeme ringveesüsteemis.

II. Kasutatavad haisude puhul, mis on seotud heitveepuhastuse ja muda käitlemisega, et vältida tingimusi, milles heitvesi või muda muutuvad anaeroobseks

a	Rakendada suletud juhitava õhustusega kanalisatsioonüsteeme, kasutada mõnel juhul kemikaale, et vähendada vesiniksulfiidi tekkimist kanalisatsioonüsteemis ja oksüdeerida seda.
b	Vältida liigset õhustamist tasakaalustamisbasseinides, kuid tagada piisav segamine.
c	Tagada piisav aeratsiooni võimsus ja head segamisomadused aeratsioonimahutites; jälgida korrapäraselt aeratsioonüsteemi.
d	Tagada teisese seliti korralik toimimine muda kogumisel ja tagasivoolumuda korralik pumpamine.
e	Piirata muda peetumise aega mudahoidlas, saates muda pidevalt veetustamisüksustesse.
f	Vältida heitvee hoidmist ülevoolu kogumise basseinis pikema aja jooksul, kui on vajalik; hoida kogumisebassein tühi.
g	Mudakuivatite kasutamise korral puhastada muda soojuskuivati õhutusgaase skraberiga ja/või biofiltrimisega (näiteks kompostfiltrid).
h	Vältida õhu tornjahutite kasutamist töötlemata heitvee jahutamiseks, kasutada plaatsoojusvahetit.

1.1.6. Oluliste protsessi parameetrite ning õhku- ja vetteheite seire

PVT 8. PVT on pidevalt jälgida protsessi tähtsamaid parameetreid vastavalt järgmisele tabelile.

I. Õhkuheite seisukohast oluliste protsessiparameetrite seire

Parameeter	Seiresagedus
Rõhk, temperatuur, hapniku, vingugaasi ja veeauru sisaldus põlemisprotsesside suitsugaasides	Pidev

II. Vetteheite seisukohast oluliste protsessiparameetrite seire

Parameeter	Seiresagedus
Vee voolukiirus, temperatuur ja pH	Pidev
Fosfori ja lämmastiku sisaldus biomassis, muda mahuindeks, ammoniaagi ja ortofosfaadi liig heitvees ja biomassi kontrollimine mikroskoobi abil	Perioodiline
Anaeroobsel heitveepuhastusel toodetud biogaasi voolu kiirus ja CH ₄ sisaldus	Pidev
Anaeroobsel heitveepuhastusel toodetud biogaasi H ₂ S ja CO ₂ sisaldus	Perioodiline

PVT 9. PVT on korraldada õhkuheite seire ja allpool näidatud parameetrite mõõtmised allpool esitatud sagedusega ja vastavalt Euroopa (EN) normidele. EN-normide puudumise korral on PVT kohaldada selliseid ISO, liikmesriigi või muid rahvusvahelisi norme, millega tagatakse samaväärse teadusliku kvaliteediga andmete saamine.

	Parameeter	Seiresagedus	Heiteallikas	Seire seoses millega
a	NO _x ja SO ₂	Pidev	Utilisaatorkatel	PVT 21 PVT 22 PVT 36 PVT 37
		Perioodiline või pidev	Lubjaahi	PVT 24 PVT 26
		Perioodiline või pidev	Spetsiaalne TRS-põleti	PVT 28 PVT 29
b	Tolm	Perioodiline või pidev	Utilisaatorkatel (sulfaatkeet) ja lubjapõletusahi	PVT 23 PVT 27
		Perioodiline	Utilisaatorkatel (sulfitkeet)	PVT 37
c	TRS (sealhulgas H ₂ S)	Pidev	Utilisaatorkatel	PVT 21
		Perioodiline või pidev	Lubjaahi ja spetsiaalne TRS-põleti	PVT 24 PVT 25 PVT 28
		Perioodiline	Hajusheide eri allikatest (nt kiuliin, mahutid, laastupunkrid jne) ja nõrga haisuga jääkgaasid	PVT 11 PVT 20
d	NH ₃	Perioodiline	Utilisaatorkatel, mis on varustatud selektiivse mittekatalüütilise taandajaga	PVT 36

PVT 10. PVT on korraldada vetteheite seire vastavalt allpool esitatud nõuetele ja sagedusele ning vastavalt Euroopa (EN) standarditele. ENi normide puudumise korral on PVT kohaldada selliseid ISO, liikmesriigi või muid rahvusvahelisi standardeid, mis tagavad samaväärse teadusliku tasemega andmete saamise.

	Parameeter	Seiresagedus	Seire seoses millega
a	Keemiline hapnikutarve (KHT) või orgaanilise süsiniku kogusisaldus (1)	Iga päev (2) (3)	PVT 19 PVT 33 PVT 40 PVT 45 PVT 50
b	BHT ₅ või BHT ₇	Iga nädal (kord nädalas)	
c	Hõljuvaine kokku	Iga päev (2) (3)	
d	Üldlämmastik	Iga nädal (kord nädalas) (2)	
e	Üldfosfor	Iga nädal (kord nädalas) (2)	
f	EDTA, DTPA (4)	Iga kuu (kord kuus)	

	Parameeter	Seiresagedus	Seire seoses millega
g	Adsorbeeritavad orgaanikaga seotud halogeenid (AOX) (vastavalt standardile EN ISO 9562:2004) ⁽⁵⁾	Iga kuu (kord kuus)	PVT 19: sulfaatkeet, pleegitamisega
		Üks kord kahe kuu jooksul	PVT 33: välja arvatud täielikult kloorivaba ja neutraalsulfit-pooltselluloosi tehnoloogiat kasutavad paberivabrikud PVT 40: välja arvatud keemiliselt töödeldud termomehaanilist paberimassi ja kemomehaanilist paberimassi tootvad paberivabrikud PVT 45 PVT 50
h	Asjakohased metallid (nt Zn, Cu, Cd, Pb, Ni)	Kord aastas	

- (¹) Majanduslikel ja keskkonnahoiu põhjustel asendatakse KHT määramine üha sagedamini orgaanilise süsiniku üldsisalduse määramisega. Kui orgaaniline süsinik on protsessi tähtsa parameetrina juba mõõdetud, ei ole KHT-d vaja mõõta; siiski tuleks leida nende kahe näitaja korrelatsioon konkreetse heiteallika ja heitveepuhastusastme puhul.
- (²) Võib kasutada ka kiirmääramismeetodeid. Kiirmeetodite tulemusi tuleks korrapäraselt kontrollida (nt iga kuu), võrreldes neid EN-standardmeetodite tulemustega või kui EN-standardid puuduvad, kohaldades ISO, liikmesriigi või muid rahvusvahelisi standardeid, mis tagavad saadavate andmete samaväärse teadusliku taseme.
- (³) Paberivabrikute puhul, mida käitatakse vähem kui seitse päeva nädalas, võib KHT ja hõljuvaine seire sagedus olla väiksem, et hõlmata vabriku tööpäevad, või proovivõtuaega võib pikendada 48 või 72 tunni.
- (⁴) Kohaldatakse siis, kui protsessis kasutatakse EDTA ja DTPAd (kelaativad ained).
- (⁵) Ei kohaldata käitistele, kus on tõendatud, et adsorbeeritavaid orgaanikaga seotud halogeene (AOX) ei teki ja neid ei lisata keemiliste lisaainete ega toorainega.

PVT 11. PVT on korrapäraselt jälgida ja hinnata summaarset taandatud väevliühendite hajusheidet kõikidest asjakohastest allikatest.

Kirjeldus

Summaarse taandatud väevliühendite hajusheidet hindamiseks võib perioodiliselt otse mõõta ja hinnata hajusheidet mitmesugustest allikatest (nt kiuliin, mahutid, laastupunkrid jne).

1.1.7. Jäätmekäitlus

PVT 12. Kõrvaldamisele suunatavate jäätmekoguste vähendamiseks on PVT rakendada jäätmete hindamist (sh teha jäätmeinventuure) ja juhtimissüsteemi, et hõlbustada jäätmete taaskasutamist, selle võimatuse korral ringlussevõttu või muid taaskasutusviise, sealhulgas allpool nimetatud meetodite kombineerimist.

	Meetodid	Kirjeldus	Kasutatavus
a	Eri jäätmefraktsioonide eraldi kogumine ja liigitamine (sealhulgas kogutakse eraldi ohtlikud jäätmed)	Vt punkt 1.7.3	Üldkasutatav
b	Sobivate jäätmefraktsioonide ühendamine, et saada paremini kasutatavad segud.		Üldkasutatav
c	Protsessijääkide eeltöötus enne korduvkasutust või ringlussevõttu		Üldkasutatav
d	Materjali taaskasutus ja protsessijääkide ringlussevõtt tootmiskohas		Üldkasutatav
e	Energia tagasisaamine suure orgaanilise aine sisaldusega jääkidest kas tootmiskohas või mujal		Kasutatavus väljaspool tootmiskohta sõltub muu kasutaja kättesaadavusest.

	Meetodid	Kirjeldus	Kasutatavus
f	Materjali kasutussevõtt väljaspool tootmiskohta		Sõltub muu kasutaja kättesaadavusest
g	Jäätmete eeltöötlemine enne kõrvaldamist		Üldkasutatav

1.1.8. Heide vette

Täiendav teave tselluloosi- ja paberivabrikute heitvee puhastamise kohta ja PVT-kohased heitetasemed on esitatud punktides 1.2 kuni 1.6.

PVT 13. Vastuvõtvasse veekogusse sattuvate toitainete (lämmastiku ja fosfori) koguste vähendamiseks on PVT asendada suure lämmastiku- ja fosforisisaldusega keemilised lisandid sellistega, mille lämmastiku ja fosfori sisaldus on väike.

Kasutatavus

Kohaldatav, kui keemilistes lisandites olev lämmastik ei ole bioloogiliselt kättesaadav (st neid ei saa kasutada bioloogilisel töölusel toitainena) või kui tegemist on toitainete liiaga.

PVT 14. Vastuvõtvasse veekogusse sattuvate saasteainekoguste vähendamiseks on PVT kasutada kõiki järgmisi meetodeid.

	Meetodid	Kirjeldus
a	Esmane (füüsikalise-keemiline) töötlemine	Vt punkt 1.7.2.2
b	Teisene (bioloogiline) töötlemine ⁽¹⁾	

⁽¹⁾ Ei ole kohaldatav seadmele, kus heitvee bioloogiline koormus pärast esmast töötlust on väga väike, nt mõnede eritooteid tootvate paberivabrikute puhul.

PVT 15. Kui on vaja täiendavalt kõrvaldada orgaanilisi aineid, lämmastikku või fosforit, on PVT kasutada kolmanda astme puhastust, nagu on kirjeldatud punktis 1.7.2.2.

PVT 16. Vastuvõtvasse veekogusse heitvee bioloogilise puhastuse seadmest sattuvate saasteainekoguste vähendamiseks on PVT kasutada kõiki järgmisi meetodeid.

	Meetodid
a	Bioloogilise puhastuse seadme nõuetekohane konstruktsioon ja käitamine
b	Aktiivse biomassi korrapärane kontrollimine
c	Toitainetega (lämmastik ja fosfor) varustatuse kohandamine, et see vastaks aktiivse biomassi tegelikele vajadustele

1.1.9. Müratase

PVT 17. Tselluloosi- ja paberivabrikute mürataseme vähendamiseks on PVT kasutada kombineeritult järgmisi meetodeid.

	Meetodid	Kirjeldus	Kasutatavus
a	Müra vähendamise kava	Müra vähendamise kava hõlmab müraallikate ja müra poolt ohustatud alade kindlakstegemist, arvutusi ja mürataseme mõõtmist, et järjestada müraallikad vastavalt müratasemele ja teha kindlaks kõige kulutõhusam meetodite kombinatsioon, meetodite rakendamine ja seire.	Üldkohaldatav
b	Seadmete, üksuste ja hoonete asukoha strateegiline planeerimine	Müra saab vähendada, kui suurendatakse vahemaad müraallikate ja häiritud inimeste vahel ning kasutatakse hooneid müraekraanina.	Üldkasutatav uue seadme puhul. Olemasoleva seadme puhul võib tootmisüksuste ümberpaigutamist piirata ruumipuudus või ülemäärased kulutused.
c	Käitamis- ja juhtimismeetodid mürarikkaid seadmeid sisaldavates hoonetes.	See hõlmab järgmist: — parandada kontrolli ja hooldust, et vältida seadmete rikkeid; — sulgeda hoonete ukсед ja aknad; — lasta seadmeid käitada kogunud töötajatel; — vältida mürarohket tegevust öösel; — näha ette hooldustööde käigus mürataseme kontrollimine.	
d	Mürarohke seadme ümbritsemine korpusega	Mürarohke seadme, näiteks puidukäitlisseadme, hüdraulikaseadme ja kompressori paigutamine eraldatud struktuuridesse, näiteks ehitisse või mürasummutusega ümbrisesse, mille sise- ja välisvoorderdis on mürasummutavast materjalist.	Üldkohaldatav
e	Vähem müra tekitavate seadmete ja varustuse ning helisummutajate kasutamine seadmete ja torustike puhul.		
f	Vibratsiooni isoleerimine	Masinate vibratsiooni isoleerimine ja müraallikate ning võimalike resoneerivate osade paigutamine eraldi.	
g	Hoonete helikindluse suurendamine	See võib muu hulgas hõlmata järgmist: — helineelavad materjalid seintel ja laes; — helisummutavad ukсед; — kahekordsete klaasidega aknad	

	Meetodid	Kirjeldus	Kasutatavus
h	Müra vähendamine	Müra levikut saab vähendada, kui seada tõkked müraallikate ja vastuvõtjate vahele. Asjakohasteks tõketeks võivad olla kaitseseinad, tammid ja hooned. Sobivate müravähendusmeetodite hulka kuulub summutite või müravähendajate kasutamine mürarohke seadme, näiteks auru väljalaske- või kuivati õhuavade juures.	Üldkasutatav uue seadme puhul. Olemasoleva seadme puhul võib müratõkete paigaldamist piirata ruumipuudus.
i		Suuremate puidutöötlemismasinate kasutamine, et vähendada puidutöötlemisel tõstmis- ja veoage ning müra, mida tekitavad palgivirnale või etteandmislauale kukkuvad palgid.	Üldkohaldatav
j		Parandatud töömeetodid, nt palkide kukutamine väiksemalt kõrguselt palgivirnale või etteandmislauale; kohene tagasiside töötajatele müra- taseme kohta.	

1.1.10. Tegevuse lõpetamine

PVT 18. Saasteohu vältimiseks tehase töö lõpetamisel on PVT kasutada üldisi meetodeid, mis on järgmised.

	Meetodid
a	Tagada, et juba projekteerimisel välditakse maa-aluseid mahuteid ja torustikke, või tagada, et nende asukoht on hästi teada ja dokumenteeritud.
b	Kehtestada juhised seadmete, anumate ja torustike tühjendamiseks.
c	Tootmiskoha sulgemisel tuleb tagada puhas sulgemine, st tootmiskoht on vaja puhtaks teha ja taastada esialgne olek. Teostatavuse korral tuleb kaitsta mulla funktsioone.
d	Kasutada seirekava, eelkõige põhjavee seiret, et avastada võimalikku tulevast mõju tootmiskohas või naaberpiirkondades.
e	Töötada välja tootmiskoha sulgemise ja tegevuse lõpetamise süsteem ja seda riskianalüüsi põhjal pidevalt ajakohastada; süsteem peaks hõlmama sulgemise läbipaistvat korraldust ja võtma arvesse asjakohaseid kohalikke konkreetseid tingimusi.

1.2. PVT SULFAATKEEDUPROTSESSI JAOKS

Integreeritud sulfaatkeedutselluloosi- ja paberivabrikus kohaldatakse lisaks selles punktis esitatud PVT-järeldestele konkreetse protsessi PVT-järeldusi paberitootmise kohta, mis on esitatud punktis 1.6.

1.2.1. Heitvesi ja heide vette

PVT 19. Vastuvõtvasse veekogusse sattuvate saasteainekoguste vähendamiseks on PVT kasutada täielikult kloorivaba või moodsat elementaarse kloori vaba pleegitamist (vt kirjeldus punktis 1.7.2.1) ja sobivat meetodite kombinatsiooni, mida on kirjeldatud punktides PVT 13, PVT 14, PVT 15 ja PVT 16, ning järgmisi meetodeid.

	Meetodid	Kirjeldus	Kasutatavus
a	Muudetud keet enne pleegitamist	Vt punkt 1.7.2.1	Üldkasutatav
b	Hapnikupõhine vabastamine ligniinist enne pleegitamist		
c	Pruuni tselluloosi sortimine suletud ahelas ja tõhus pruuni tselluloosi pesemine		
d	Osaline protsessivee ringlussevõtt pleegitamisest		Vee ringlussevõttu võib piirata paakumine pleegitamise ajal
e	Tõhus ülevoolamise seire ja ülevoolude kokkukogumine sobiva süsteemiga		Üldkasutatav
f	Tagada musta leelise piisav aurustamisvõimsus ja utilisaatorkatla võimsus, et tulla toime tippkoormuse ajal.		Üldkasutatav
g	Saastunud (haisuga) kondensaatide väljapuhumine ja kondensaatide taaskasutamine protsessis		

PVT-kohased heitetasemed

Vt tabel 1 ja tabel 2. Need PVT-kohased heitetasemed ei ole kohaldatavad lahustuva tselluloosi tootmisele sulfaatmeetodiga.

Sulfaattselluloosivabriku heitveevoogude PVT-kohased võrdlusnäitajad on esitatud punktis PVT 5.

Tabel 1

PVT-kohased heitetasemed heitvee otselaskel pleegitatud sulfaattselluloosi vabrikust suublasse

Parameeter	Aasta keskmine kg/ADt ⁽¹⁾
Keemiline hapnikutarve (KHT)	7–20
Hõljuvaine kokku	0,3–1,5
Üldlämmastik	0,05–0,25 ⁽²⁾
Üldfosfor	0,01–0,03 ⁽²⁾ Eukalüpt: 0,02–0,11 kg/ADt ⁽³⁾
Adsorbeeritavad orgaanikaga seotud halogeenid (AOX) ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾	0–0,2

⁽¹⁾ PVT-kohane heitetase tähistab integreeritud tehase puhul turustatava tselluloosi ja tselluloosi tootmisega seotud heidet (paberivalmistamise heidet see ei hõlma).

⁽²⁾ Kompaktse bioloogilise veepuhastusseadme puhul võivad heitetasemed olla veidi kõrgemad.

⁽³⁾ Vahemiku ülemine osa kehtib tselluloosivabrikutele, kus tooraineks on eukalüpt, mis pärineb pinnase suure fosforisisaldusega piirkonnast (nt Ibeeria eukalüpt).

⁽⁴⁾ Kohaldatakse tselluloosivabrikutele, milles kasutatakse kloorisisaldusega pleegituskemikaale.

⁽⁵⁾ Tselluloosivabrikute puhul, milles toodetakse tugevat, jäika ja puhast tselluloosi (näiteks vedelike pakkimise papi või kerge kaetud paberi (LWC) valmistamiseks), võib adsorbeeritavate orgaanikaga seotud halogeenide (AOX) heide olla kuni 0,25 kg/ADt.

Tabel 2

PVT-kohased heitetasemed heitvee otselaskel pleegitamata sulfaattselluloosi vabrikust suublasse

Parameeter	Aasta keskmine kg/ADt ⁽¹⁾
Keemiline hapnikutarve (KHT)	2,5–8
Hõljuvaine kokku	0,3–1,0
Üldlämmastik	0,1–0,2 ⁽²⁾
Üldfosfor	0,01–0,02 ⁽²⁾

⁽¹⁾ PVT-kohane heitetase tähistab integreeritud tehase puhul turustatava tselluloosi ja tselluloosi tootmisega seotud heidet (paberivalmistamise heidet see ei hõlma).

⁽²⁾ Kompaktse bioloogilise veepuhustusseadme puhul võivad heitetasemed olla veidi kõrgemad.

Töödeldud heitvee BHT kontsentratsioon on eeldatavalt väike (ligikaudu 25 mg/l 24-tunnise liitproovi puhul).

1.2.2. Heide õhku**1.2.2.1. Tugeva ja nõrga haisuga gaaside heite vähendamine**

PVT 20. Selleks et vähendada tugeva ja nõrga haisuga gaasidest tingitud haisude ja taandatud väävliühendite heidet, on gaaside hajasuheite ärahoidmiseks PVT püüda kinni tootmisel tekkivad väävlisisaldusega gaasid, sealhulgas väävlühendisaldusega ventilatsiooniõhk, kasutades kõiki järgmisi meetodeid.

	Meetodid	Kirjeldus
a	Tugeva ja nõrga haisuga gaaside kogumise süsteemid, mis hõlmavad järgmist: — katted, tõmbevarjed, ventilatsioonikanalid ja piisava võimsusega tõmbesüsteem; — pidevalt töötav lekketuvastussüsteem; — ohutusmeetmed ja -varustus.	
b	Tugeva ja nõrga haisuga mittekondenseeruvate gaaside põletamine	Põletamine võib toimuda: — utilisaatorkatlas, — lubjaahjus ⁽¹⁾ , — spetsiaalse taandatud väävlit sisaldavate gaaside põleti abil, mis on varustatud märgskraberiga SO _x kõrvaldamiseks või — katlaseadmes ⁽²⁾ . Tugeva haisuga gaaside pideva põletamise võimaldamiseks paigaldatakse varusüsteemid. Utilisaatorkatla varuseadmeks võib olla lubjapõletusahj; täiendavateks varuseadmeteks võivad olla tõrvikpõleti ja abiaurukatel.
c	Põletussüsteemide puudumise ajad ja selle tulemusel tekkinud heited registreeritakse ⁽³⁾ .	

⁽¹⁾ Lubjapõletusahju SO_x heide suureneb oluliselt, kui ahju suunatakse mittekondenseeritavaid gaase ja ei kasutata leeliseliskraberit.

⁽²⁾ Kasutatakse nõrga haisuga gaaside töötlemiseks.

⁽³⁾ Kasutatakse tugeva haisuga gaaside töötlemiseks.

Kasutatavus

Üldiselt kohaldatav uute vabrikute ja enamiku ajakohastatud energiatootmisjaamade puhul. Vajalike seadmete paigaldamine olemasolevates käitistes võib olla keeruline olemasolevate seadmete paigutuse ja piiratud ruumi tõttu. Põletamise kohaldatavust võivad piirata ohutuskaalutlused ning sel juhul saab kasutada märgpuhastust.

Taandatud väävlit sisaldavate gaaside (TRS) PVT-kohane sisaldus nõrga haisuga jääkgaasides on 0,05–0,2 kg väävlit ühe tonni õhkuiva (ADt) paberimassi kohta.

1.2.2.2. Utilisaatorkatla heite vähendamine

SO₂ ja TRSi heide

PVT 21. Tselluloosi- ja paberivabrikute SO₂ jataandatud väävlit sisaldava heite vähendamiseks on PVT kasutada järgmiste meetodite kombinatsiooni.

	Meetodid	Kirjeldus
a	Suurendada tahke kuivaine (<i>Dry Solids</i> , DS) sisaldust mustas leelises	Musta leelist võib enne põletamist aurustamise teel kontsentreerida
b	Optimeeritud põletamine	Põlemistingimusi saab parandada, nt õhu ja kütuse korraliku segamisega, ahju koormuse reguleerimisega jne.
c	Märgpuhastus (skraber)	Vt punkt 1.7.1.3

PVT-kohased heitetasemed

Vt tabel 3.

Tabel 3

Utilisaatorkatla SO₂ ja taandatud väävlühendeid sisaldava heite PVT-kohased tasemed

Parameeter		Päeva keskmine ⁽¹⁾ ⁽²⁾ mg/Nm ³ 6 % O ₂ puhul	Aasta keskmine ⁽¹⁾ mg/Nm ³ 6 % O ₂ puhul	Aasta keskmine ⁽¹⁾ kg S/ADt
SO ₂	DS < 75 %	10–70	5–50	–
	DS 75–83 % ⁽³⁾	10–50	5–25	–
Taandatud väävli üldsisaldus (<i>total reduced sulphur</i> , TRS)		1–10 ⁽⁴⁾	1–5	–
Gaasiline väävel (TRS-S + SO ₂ -S)	DS < 75 %	–	–	0,03–0,17
	DS 75–83 % ⁽³⁾	–	–	0,03–0,13

⁽¹⁾ Tahke kuivaine (DS) sisalduse suurendamine mustas leelises vähendab SO₂ heidet ja suurendab NO_x heidet. Seetõttu võib vähese SO₂-heittega utilisaatorkatel olla suure NO_x-heittega ja vastupidi.

⁽²⁾ PVT-kohased heitetasemed ei hõlma perioode, kus utilisaatorkatelt käitatakse tavalisest palju madalama kuivainesisalduse juures, kuna musta leelise kontsentreerimise seade on pandud seisma või peatatud hooldustöödeks.

⁽³⁾ Kui utilisaatorkatlagi põletatakse musta leelist, mille kuivainesisaldus on üle 83 %, tuleb SO₂ ja gaasilise väävli heidet kontrollida iga kord eraldi.

⁽⁴⁾ Vahemik on kohaldatav, kui tugeva haisuga gaase ei põletata.

DS (*Dry Solids*) — tahke kuivaine sisaldus mustas leelises.

NO_x heide

PVT 22. Utilisaatorkatla NO_x-heite vähendamiseks on PVT kasutada optimeeritud põletussüsteemi, millel on kõik järgmised tunnused.

	Meetodid
a	Põlemisprotsessi reguleerimine arvutiga
b	Kütuse ja õhu korralik segamine
c	Astmelised õhu etteande süsteemid, nt eri õhuregistrite ja õhu sisselaskeavade kasutamisega

Kasutatavus

Meetod c on kohaldatav uue utilisaatorkatla puhul või pärast utilisaatorkatla ulatuslikku renoveerimist, kuna see meetod eeldab õhu etteandesüsteemide ja ahju suurt ümbertegemist.

PVT-kohased heitetasemed

Vt tabel 4.

Tabel 4

Utilisaatorkatla NO_x-heite PVT-kohased tasemed

Parameeter		Aasta keskmine ⁽¹⁾ mg/Nm ³ 6 % O ₂ puhul	Aasta keskmine ⁽¹⁾ kg NO _x /ADt
NO _x	Pehmepuit	120–200 ⁽²⁾	DS < 75 % 0,8–1,4 DS 75–83 % ⁽³⁾ 1,0–1,6
	Lehtpuit	120–200 ⁽²⁾	DS < 75 % 0,8–1,4 DS 75–83 % ⁽³⁾ 1,0–1,7

⁽¹⁾ Tahke kuivaine (DS) sisalduse suurendamine mustas leelises vähendab SO₂ heidet ja suurendab NO_x heidet. Seetõttu võib vähesel SO₂-heitega utilisaatorkatel olla suure NO_x-heitega ja vastupidi.

⁽²⁾ Tegelik NO_x-heide sõltub utilisaatorkatla kuivainesisaldusest ja musta leelise lämmastikusisaldusest, põletamisele kuuluvate mittekondenseeritavate haisuga gaaside kogusest ja kombinatsioonist ning muudest lämmastikusisaldusega voogudest (nt tselluloosivanni õhutusgaasid, metanooli ja biomuda eraldamine kondensaadist). Mida suurem on kuivainesisaldus, musta leelise lämmastikusisaldus, põletamisele kuuluvate mittekondenseeritavate haisuga gaaside ja muude lämmastikusisaldusega voogude kogus, seda lähemal on heide PVT-kohase vahemiku ülemisele otsale.

⁽³⁾ Kui utilisaatorkatla põletatakse musta leelist, mille kuivainesisaldus on üle 83 %, tuleb NO_x heidet kontrollida iga kord eraldi.

DS (*Dry Solids*) — tahke kuivaine sisaldus mustas leelises.

Tolmuheide

PVT 23. Utilisaatorkatla tolmuheite vähendamiseks on PVT kasutada elektrifiltrit (*electrostatic precipitator*, ESP) või ESP ja märgpuhastuse kombinatsiooni.

Kirjeldus

Vt punkt 1.7.1.1

PVT-kohased heitetasemed

Vt tabel 5.

Tabel 5

Utilisaatorkatla tolmuheite PVT-kohased tasemed

Parameeter	Tolmuheite vähendamise süsteem	Aasta keskmine mg/Nm ³ 6 % O ₂ puhul	Aasta keskmine kg tolmu/ADt
Tolm	Uus või oluliselt renoveeritud	10–25	0,02–0,20
	Olemasolev	10–40 ⁽¹⁾	0,02–0,3 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ 1 Olemasoleva, elektrifiltriiga varustatud utilisaatorkatla puhul, mis on jõudmas oma tööea lõpule, võib heide aja jooksul suureneeda kuni 50 mg/Nm³-ni (vastab väärtusele 0,4 kg/ADt).

1.2.2.3. Lubjapõletusahju heite vähendamine

SO₂ heide

PVT 24. Lubjapõletusahju SO₂-heite vähendamiseks on PVT kasutada ühte järgmistest meetoditest või nende kombinatsiooni.

	Meetodid	Kirjeldus
a	Kütuse valimine/madala väävlisisaldusega kütus	Vt punkt 1.7.1.3
b	Piirata väävlisisaldusega tugeva haisuga gaaside põletamist lubjaahjus	
c	Kontrollida Na ₂ S sisaldust etteantavas lubimudas	
d	Leeliseline skraber	

PVT-kohased heitetasemed

Vt tabel 6.

Tabel 6

Lubjaahju SO₂ ja väävli heite PVT-kohased tasemed

Parameeter ⁽¹⁾	Aasta keskmine mg SO ₂ /Nm ³ 6 % O ₂ puhul	Aasta keskmine kg S/ADt
SO ₂ , kui tugeva haisuga gaase lubjaahjus ei põletata	5–70	–

Parameeter ⁽¹⁾	Aasta keskmine mg SO ₂ /Nm ³ 6 % O ₂ puhul	Aasta keskmine kg S/ADt
SO ₂ , kui lubjaahjus põletatakse tugeva haisuga gaase	55–120	–
Gaasiline väävel (TRS-S + SO ₂ -S), kui tugeva haisuga gaase lubjaahjus ei põletata	–	0,005–0,07
Gaasiline väävel (TRS-S + SO ₂ -S), kui lubjaahjus põletatakse tugeva haisuga gaase	–	0,055–0,12

⁽¹⁾ „Tugeva haisuga gaasid“ hõlmavad ka metanooli ja tärpentini.

Taandatud väävli sisaldavate gaaside (TRS) heide

PVT 25. Lubjapõletusahju taandatud väävli sisaldavate gaaside heite vähendamiseks on PVT kasutada ühte järgmistest meetoditest või nende kombinatsiooni.

	Meetodid	Kirjeldus
a	Hapniku liia kontrollimine	Vt punkt 1.7.1.3
b	Kontrollida Na ₂ S sisaldust etteantavas lubimudas	
c	Elektrifiltri ja leelise skrabi kombinatsioon	Vt punkt 1.7.1.1

PVT-kohased heitetasemed

Vt tabel 7.

Tabel 7

Lubjaahju taandatud väävli sisaldavate gaaside (TRS) heite PVT-kohased tasemed

Parameeter	Aasta keskmine mg S/Nm ³ 6 % O ₂ puhul
Taandatud väävli üldsisaldus (<i>total reduced sulphur</i> , TRS)	< 1–10 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Tugeva haisuga gaaside (hõlmavad ka metanooli ja tärpentini) põletamisel lubjaahjus võib heitetase ulatuda kuni 40 mg/Nm³.

NO_x-heide

PVT 26. Lubjapõletusahju NO_x-heite vähendamiseks on PVT kasutada järgmiste meetodite kombinatsiooni.

	Meetodid	Kirjeldus
a	Optimeeritud põletamine ja põletamise kontroll	Vt punkt 1.7.1.2
b	Kütuse ja õhu korralik segamine	
c	Vähese NO _x -heitega põleti	
d	Kütuse valimine ja kütuse madal lämmastikusisaldus	

PVT-kohased heitetasemed

Vt tabel 8.

Tabel 8

Lubjaahju NO_x-heite PVT-kohased tasemed

Parameeter		Aasta keskmine mg/Nm ³ 6 % O ₂ puhul	Aasta keskmine kg NO _x /ADt
NO _x	Vedelkütused	100–200 ⁽¹⁾	0,1–0,2 ⁽¹⁾
	Gaasilised kütused	100–350 ⁽²⁾	0,1–0,3 ⁽²⁾

⁽¹⁾ Taimsest materjalist, sealhulgas tselluloosikeedu kõrvalsaadustena tekkinud vedelkütuste (nt tärpentin, metanool, tallõli) kasutamisel võib heite tase ulatuda kuni 350 mg/Nm³ (sellele vastab 0,35 kg NO_x/ADt).

⁽²⁾ Taimsest materjalist, sealhulgas tselluloosikeedu kõrvalsaadustena saadud gaasiliste kütuste kasutamisel (nt mittekondenseeritavad gaasid) võib heite tase ulatuda kuni 450 mg/Nm³ (sellele vastab 0,45 kg NO_x/ADt).

Tolmuheide

PVT 27. Lubjaahju tolmuheite vähendamiseks on PVT kasutada elektrifiltrit (*electrostatic precipitator*, ESP) või ESP ja märgpuhastuse kombinatsiooni.

Kirjeldus

Vt punkt 1.7.1.1.

PVT-kohased heitetasemed

Vt tabel 9.

Tabel 9

Lubjaahju tolmuheite PVT-kohased tasemed

Parameeter	Tolmuheite vähendamise süsteem	Aasta keskmine mg/Nm ³ 6 % O ₂ puhul	Aasta keskmine kg tolmu/ADt
Tolm	Uus või oluliselt renoveeritud	10–25	0,005–0,02
	Olemasolev	10–30 ⁽¹⁾	0,005–0,03 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Olemasoleva, elektrifiltriga varustatud lubjaahju puhul, mis on jõudmas oma tööea lõpule, võib heide aja jooksul suurenedada kuni 50 mg/Nm³-ni (vastab väärtusele 0,05 kg/ADt).

1.2.2.4. Tugeva haisuga gaaside (taandatud väävlit sisaldavate gaaside, TRS) põleti heite vähendamine

PVT 28. Tugeva haisuga gaaside ehk TRSi põleti SO₂-heite vähendamiseks on PVT kasutada leeliselisest SO₂-skraberit.

PVT-kohased heitetasemed

Vt tabel 10.

Tabel 10

Tugeva haisuga gaaside põletamisel spetsiaalse TRS-põletiga PVT-kohased SO₂ ja taandatud väävlit sisaldavate gaaside (TRS) heitetasemed

Parameeter	Aasta keskmine mg/Nm ³ 9 % O ₂ puhul	Aasta keskmine kg S/ADt
SO ₂	20–120	–
TRS	1–5	
Gaasiline väävel (TRS-S + SO ₂ -S)	–	0,002–0,05 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ See PVT-kohane heitetase põhineb gaasivoolu tugevusel 100–200 Nm³/ADt.

PVT 29. Tugeva haisuga gaaside (taandatud väävlit sisaldavate ehk TRS-gaaside) põleti NO_x-heite vähendamiseks on PVT kasutada üht allpool osutatud meetodit või nende kombinatsiooni.

	Meetodid	Kirjeldus	Kasutatavus
a	Põleti või põletamise optimeerimine	Vt punkt 1.7.1.2	Üldkasutatav
b	Astmeviisiline põletamine	Vt punkt 1.7.1.2	Üldiselt kohaldatav uue ja oluliselt renoveeritud vabriku/seadme puhul. Olemasoleva vabriku puhul on kohaldatav ainult siis, kui ruum võimaldab seadmete lisamist.

PVT-kohased heitetasemed

Vt tabel 11.

Tabel 11

Tugeva haisuga gaaside põletamisel spetsiaalse TRS-põletiga PVT-kohased NO_x heitetasemed

Parameeter	Aasta keskmine mg/Nm ³ 9 % O ₂ puhul	Aasta keskmine kg NO _x /ADt
NO _x	50–400 ⁽¹⁾	0,01–0,1 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Kui olemasolevas vabrikus/seadmes ei ole üleminek astmeviisilisele põletamisele teostatav, võib heitetase olla kuni 1 000 mg/Nm³ (sellele vastab väärtus 0,2 kg/ADt).

1.2.3. Jäätmeteke

PVT 30. Selleks et vältida jäätmeteket ja minimeerida tahkete jäätmete hulka, on PVT võtta musta leelise utiliisaatorkatla elektrifiltri tolmu protsessis taas ringlusse.

Kasutatavus

Tolmu ringlussevõttu võib piirata see, et tolm sisaldab ka mujalt kui protsessist pärit koostisosi.

1.2.4. Energiatarbimine ja -tõhusus

PVT 31. Soojusenergia (auru) kulu vähendamiseks, kasutatavate energiakandjate eeliste maksimeerimiseks ja elektrienergia tarbimise vähendamiseks on PVT kasutada koos järgmisi meetodeid.

	Meetodid
a	Koore kõrge kuivainesisaldus, kasutatakse tõhusaid presse või kuivatamist
b	Suure kasuteguriga aurukatlad, nt madala suitsugaaside temperatuuriga katlad
c	Tõhusad teisesed küttesüsteemid
d	Veesüsteemide, sealhulgas pleegitamisseadme veesüsteemi sulgemine
e	Tselluloosi kõrge kontsentratsioon (keskmise või kõrge konsistentsi meetod)
f	Suure tõhususega aurustusseade
g	Tselluloosivannide soojuse taaskasutusse võtmine, näiteks ventilatsiooniõhu skraberite kaudu
h	Madaltemperatuursete heitveevogude soojuse ja muude jäätmete taaskasutusse võtmine energiaallikana, et kütta hooneid, soojendada katlatoitevett ja protsessivett.
i	Teisese soojuse ja kondensaadi asjakohane kasutamine
j	Protsesside seire ja juhtimine arenenud juhtimissüsteemidega
k	Optimeerida integreeritud soojusvaheti võrgustik
l	Utilisaatorkatla suitsugaasi soojuse kasutussevõtt elektrifiltri ja ventilaatori vahel
m	Tagada sõelumise ja puhastamisega võimalikult ühtlane tselluloosimass
n	Mitmesuguste suurte mootorite kiirusekontrolli kasutamine
o	Tõhusate vaakumpumpade kasutamine
p	Valida õige suurusega torud, pumbad, ventilaatorid
q	Kasutada mahutite optimeeritud tasemeid

PVT 32. Elektritootmise tõhususe suurendamiseks on PVT kasutada järgmiste meetodite kombinatsiooni.

	Meetodid
a	Musta leelise suur kuivainesisaldus (suurendab kuumaveekatla, auru tootmise ja sellega elektritootmise tõhusust)
b	Kasutada utilisaatorkatelt kõrge rõhu ja temperatuuri juures; uues utilisaatorkatlas on rõhk vähemalt 100 baari ja temperatuur 510 °C

	Meetodid
c	Hoida auru rõhk vasturõhuturbiini väljalaskeava juures nii madalal, kui see on tehniliselt teostatav
d	Kondenseerimisturbiin elektrienergia tootmiseks liigse auruga
e	Turbiinide suur kasutegur
f	Etteantava protsessivee eelkuumutamine keemistemperatuuri lähedase temperatuurini
g	Katlaseadmesse suunatava põletusõhu ja kütuse eelkuumutamine

1.3. PVT-JÄRELDUSED SULFITKEEDUPROTSESSI JAOKS

Integreeritud sulfitkeedutselluloosi- ja paberivabrikus kohaldatakse konkreetse protsessi PVT-järeldusi paberi-tootmise kohta, mis on esitatud punktis 1.6, lisaks selles punktis esitatud PVT meetoditele.

1.3.1. Heitvesi ja heide vette

PVT 33. Kogu vabrikust vastuvõtvasse veekogusse sattuvate saasteainekoguste vähendamiseks on PVT kasutada sobivat kombinatsiooni meetoditest, mida on kirjeldatud PVT 13, PVT 14, PVT 15 ja PVT 16 juures ning järgmisi meetodeid.

	Meetodid	Kirjeldus	Kasutatavus
a	Laiendatud muudetud keet enne pleegitamist	Vt punkt 1.7.2.1	Meetodi kohaldatavus võib olla piiratud tselluloosi kõrge kvaliteedi nõuetega (kui on vajalik suur tugevus).
b	Hapnikupõhine vabastamine ligniinist enne pleegitamist		
c	Pruuni tselluloosi sortimine suletud ahelas ja tõhus pruuni tselluloosi pesemine		Üldkohaldatav
d	Kuuma leelisekstraktsiooni heitvee aurustamine ja kontsentraatide põletamine soodakatlal		Kohaldatavus on piiratud lahustuva tselluloosi vabrikute puhul, milles kasutatakse mitmeastmelist heitvee biopuhastust, kui see tagab üldise soodsama keskkonnaolukorra.
e	Pleegitamine ilma kloorita		Turustatava tselluloosi vabrikute puhul, milles toodetakse erevalget tselluloosi või tselluloosi keemiatööstuse vajaduste jaoks, on selle kohaldatavus piiratud.
f	Suletud ahelas pleegitamine		Kohaldatav ainult vabrikutes, milles keeduks ja pleegitamisel pH reguleerimiseks kasutakse üht ja sama alust.
g	MgO-põhine eelpleegitamine ja pesuvedelik suunatakse eelpleegitusest pruuni tselluloosi pesemisele (ringlussevõtt)		Meetodi kohaldatavust võivad piirata mitu tegurit, näiteks toodete kvaliteedinõuded (nt ühetaolisus, puhtus ja eresus), kapa-arv pärast keetu, kätise võimalused kasutada hüdraulikat, mahutite, aurustite ja utilisaatorkatelde mahud ja võimsused, samuti pesemis-seadmete puhastamise võimalused.

	Meetodid	Kirjeldus	Kasutatavus
h	pH reguleerimine lahja leelisega enne aurustusseadet või aurustusseadmes		Üldkohaldatav magneesiumipõhiste seadmete puhul. Utilisaatorkatlal ja tuharingluses peab olema kasutamata võimsust.
i	Aurusti kondensaatide anaeroobne töötlemine		Üldkohaldatav
j	Aurusti kondensaatide läbipuhumine ja SO ₂ kogumine		Kohaldatav, kui on vaja kaitsta anaeroobset heitvee puhastamist.
k	Tõhus ülevoolamise seire ja ülevoolude kokkukogumine, samuti koos kemikaalide ja energia taaskasutusse võtmise süsteemiga		Üldkohaldatav

PVT-kohased heitetasemed

Vt tabelid 12 ja 13. Neid PVT-kohaseid heitetasemeid ei kohaldata lahustuva tselluloosi vabrikutele ja eritselluloosi tootmisele keemiatööstuse rakendusteks.

Sulfittselluloosivabriku heitveevoogude PVT-kohased võrdlusnäitajad on esitatud PVT 5 juures.

Tabel 12

PVT-kohased heitetasemed heitvee otselaskel suublasse tselluloosivabrikust, milles toodetakse pleegitatud sulfittselluloosi ja paberitootmiseks sobivat magnefittselluloosi

Parameeter	Pleegitatud sulfittselluloos paberi tootmiseks ⁽¹⁾	Magnefittselluloos paberi tootmiseks ⁽¹⁾
	Aasta keskmine kg/ADt ⁽²⁾	Aasta keskmine kg/ADt
Keemiline hapnikutarve (KHT)	10–30 ⁽³⁾	20–35
Hõljuvaine kokku	0,4–1,5	0,5–2,0
Üldlämmastik	0,15–0,3	0,1–0,25
Üldfosfor	0,01–0,05 ⁽³⁾	0,01–0,07
	Aasta keskmine mg/l	
Adsorbeeritavad orgaanikaga seotud halogeenid (AOX)	0,5–1,5 ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾	

⁽¹⁾ PVT-kohane heitetase tähistab integreeritud tehase puhul turustatava tselluloosi ja tselluloosi tootmisega seotud heidet (paberivalmistamise heidet see ei hõlma).

⁽²⁾ PVT-kohaseid heitetasemeid ei kohaldata looduslikku rasvakindlat tselluloosi tootvale vabrikule.

⁽³⁾ KHT ja üldfosfori PVT-kohaseid heitetasemeid ei kohaldata eukalüptist valmistatavale turustatavale tselluloosile.

⁽⁴⁾ Sulfitkeedu abil turustatava tselluloosi tootmisel võib toote nõuetekohaste omaduste saavutamiseks kasutada pehmet pleegitamist ClO₂-ga, mille tulemusel tekib adsorbeeritavate orgaanikaga seotud halogeenide heidet.

⁽⁵⁾ Ei kohaldata täielikult kloorivabale tselluloosivabrikule.

Tabel 13

PVT-kohased heitetasemed heitvee otselaskel suublasse sulfittselluloosi vabrikust, milles toodetakse neutraalsulfit-poolselluloosi

Parameeter	Aasta keskmine kg/ADt ⁽¹⁾
Keemiline hapnikutarve (KHT)	3,2–11
Hõljuvaine kokku	0,5–1,3
Üldlämmastik	0,1–0,2 ⁽²⁾
Üldfosfor	0,01–0,02

(¹) PVT-kohane heitetase tähistab integreeritud tehase puhul turustatava tselluloosi ja tselluloosi tootmisega seotud heidet (paberivalmistamise heidet see ei hõlma).

(²) Protsessile omaste kõrgemate heitetasemetete tõttu ei kohaldata PVT-kohaseid üldlämmastiku heitetasemeid ammooniumipõhisele neutraalsulfit-poolselluloosi tootmisele.

Töödeldud heitvee BHT kontsentratsioon on eeldatavalt väike (ligikaudu 25 mg/l 24-tunnise liitproovi puhul).

1.3.2. Heide õhku

PVT 34. SO₂ heite vähendamiseks ja ärahoidmiseks on PVT koguda kõik SO₂ suhtes kontsentreeritud gaasivood happelahuse valmistamiselt, keedunõudest ja läbipuhumismahutitest ning eraldada väävlisisaldusega komponendid.

PVT 35. Taandatud väävlit sisaldavate nõrga haisuga gaaside hajusheite vähendamiseks ja ärahoidmiseks on PVT koguda kõik pesemiselt, söelumiselt ja aurustitest tulevad gaasid ja kohaldada neile ühte järgmistest meetoditest.

	Meetodid	Kirjeldus	Kasutatavus
a	Põletamine utilisaatorkatlas	Vt punkt 1.7.1.3	Ei kohaldata sulfittselluloosivabrikutele, milles kasutatakse kaltsiumipõhist keetu. Sellistes vabrikutes ei ole utilisaatorkatlaid.
b	Märgpuhastus (skraber)	Vt punkt 1.7.1.3	Üldkasutatav

PVT 36. Utilisaatorkatla NO_x-heite vähendamiseks on PVT kasutada optimeeritud põletussüsteemi kombineeritult ühe või mitme järgmise meetodiga.

	Meetodid	Kirjeldus	Kasutatavus
a	Optimeerida utilisaatorkatel põletustingimuste juhtimisega	Vt punkt 1.7.1.2	Üldkasutatav
b	Kasutatud vedeliku etapiviisiline sissepritse		Kohaldatav uutele suurtele utilisaatorkateltele ja oluliselt renoveeritud utilisaatorkateltele.

	Meetodid	Kirjeldus	Kasutatavus
c	Selektiivne mittekatalüütiline taandamine		Olemasoleva utilisaatorkatla moderniseerimist võivad piirata mastaabi muutmise raskused ja sellega seotud kõrgemad puhastus- ja hooldusnõuded. Ammooniumipõhiste tselluloosivabrikute puhul ei ole selle rakendamisest teateid, kuid heitgaaside eritingimusi arvestades ei anna selektiivne mittekatalüütiline taandamine seal eeldatavasti tulemusi. Naatriumpõhistes tselluloosivabrikutes seda ei kasutata plahvatusohu tõttu.

PVT-kohased heitetasemed

Vt tabel 14.

Tabel 14

Utilisaatorkatla NO_x- ja NH₃-heitetase PVT-kohased tasemed

Parameeter	Päeva keskmine mg/Nm ³ 5 % O ₂ puhul	Aasta keskmine mg/Nm ³ 5 % O ₂ puhul
NO _x	100–350 ⁽¹⁾	100–270 ⁽¹⁾
NH ₃ (ammoniaagi läbipääsemise selektiivse mittekatalüütilise taandamise puhul)		< 5

⁽¹⁾ Ammooniumipõhistes vabrikutes võib NO_x heitetase olla kõrgem: kuni 580 mg/Nm³ päeva keskmisena ja kuni 450 mg/Nm³ aasta keskmisena.

PVT 37. Utilisaatorkatla tolmu- ja SO₂-heitetase vähendamiseks on PVT kasutada üht järgmistest meetoditest ja piirata skraberite „happelist käitamis” miinimumini, et tagada nende nõuetekohane toimimine.

	Meetodid	Kirjeldus
a	Elektrifilter või multitsüklonid koos mitmeastmeliste Venturi-skraberitega	Vt punkt 1.7.1.3
b	Elektrifilter või multitsüklonid koos mitmeastmeliste topeltsissepritsega allavoolu-skraberitega	

PVT-kohased heitetasemed

Vt tabel 15.

Tabel 15

Utilisaatorkatla tolmu- ja SO₂-heitetase PVT-kohased tasemed

Parameeter	Proovivõtmisperioodi keskvaartus mg/Nm ³ 5 % O ₂ puhul
Tolm	5–20 ⁽¹⁾ ⁽²⁾

Parameeter	Proovivõtmisperioodi keskvärtus mg/Nm ³ 5 % O ₂ puhul	
	Päeva keskmine mg/Nm ³ 5 % O ₂ puhul	Aasta keskmine mg/Nm ³ 5 % O ₂ puhul
SO ₂	100–300 ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾	50–250 ⁽³⁾ ⁽⁴⁾

(¹) Utilisaatorkatla puhul tselluloosivabrikus, mille toormest rohkem kui 25 % moodustab (kaaliumirikas) lehtpuu, võib tolmu heitetase olla kõrgem, kuni 30 mg/Nm³.

(²) PVT-kohast tolmu heitetaset ei kohaldata ammooniumipõhistele tselluloosivabrikutele.

(³) Protsessile omaste kõrgemate heitetasemete tõttu ei kohaldata PVT-kohaseid SO₂ heitetasemeid utilisaatorkatlale, mis töötab pidevalt happelistes tingimustes, st milles kasutatakse sulfit-vedelikku märgpuhastuse skraberis pesemisvedelikuna, mis on osa sulfiti taaskasutusse võtmise protsessist.

(⁴) Olemasolevate mitmeastmeliste Venturi-skraberite puhul võib esineda kõrgemat SO₂ heitetaset kuni 400 mg/Nm³ päeva keskmise väärtusena ja kuni 350 mg/Nm³ aasta keskmise väärtusena.

(⁵) Ei kohaldata „happelisele käitamisele”, st ajavahemikele, kus toimub skraberi ennetav loputamine ja tekkinud sademete (koorikute) kõrvaldamine. Sellistel ajavahemikel võib heitetase olla 300–500 mg SO₂/Nm³ (5 % O₂-sisalduse puhul) ühe skraberi puhastamisel ja kuni 1 200 mg SO₂/Nm³ (poole tunni keskvärtused 5 % O₂-sisalduse puhul) lõpp-pesuseadme puhastamisel.

PVT-kohane keskkonnatoime tase on happelise käitamise kestus umbes 240 tundi aastas skraberite puhul ja vähem kui 24 tundi kuus viimase monosulfit-skraberi puhul.

1.3.3. Energiatarbimine ja -tõhusus

PVT 38. Soojusenergia (auru) kulu vähendamiseks, kasutatavate energiakandjate eeliste maksimeerimiseks ja elektrienergia tarbimise vähendamiseks on PVT kasutada koos järgmisi meetodeid.

	Meetodid
a	Koore kõrge kuivainesisaldus, kasutatakse tõhusaid presse või kuivatamist
b	Suure kasuteguriga aurukatlad, nt madala heitgaaside temperatuuriga katlad
c	Tõhus teisene küttesüsteem
d	Veesüsteemide, sealhulgas pleegitamiseseadme veesüsteemi sulgemine
e	Tselluloosi kõrge kontsentratsioon (keskmise või kõrge konsistentsi meetod)
f	Madaltemperatuursete heitveevogude soojuse ja muude jäätmete taaskasutusse võtmine energiaallikana, et kütta hooneid, soojendada katlatoitevett ja protsessivett
g	Teisese soojuse ja kondensaadi asjakohane kasutamine
h	Protsesside seire ja juhtimine arenenud juhtimissüsteemidega
i	Optimeerida integreeritud soojusvaheti võrgustik
j	Tagada sõelumise ja puhastamisega võimalikult ühtlane tselluloosimass
k	Kasutada mahutite optimeeritud tasemeid

PVT 39. Elektritootmise tõhususe suurendamiseks on PVT kasutada järgmiste meetodite kombinatsiooni.

	Meetodid
a	Kasutada utilisaatorkatelt kõrge rõhu ja temperatuuri juures
b	Hoida auru rõhk vasturõhuturbiini väljalaskeava juures nii madalal, kui see on tehniliselt teostatav
c	Kondenseerimisturbiin elektrienergia tootmiseks liigse auruga
d	Turbiinide suur kasutegur
e	Etteantava protsessivee eelkuumutamine keemistemperatuuri lähedase temperatuurini
f	Katlaseadmesse suunatava põletusõhu ja kütuse eelkuumutamine

1.4. PVT-JÄRELDUSED PUITMASSI JA KEEMILISE PUITMASSI TOOTMISE KOHTA

Selle punkti PVT-järeldusi kohaldatakse kõigile puitmassi, paberi ja papi tootmise integreeritud vabrikutele, puitmassi tootmise vabrikutele, keemiliselt töödeldud termomehhaanilise paberimassi ja kemomehhaanilise paberimassi tootmise vabrikutele. **PVT 49, PVT 51, PVT 52c ja PVT 53** kehtivad ka paberitootmisele integreeritud puitmassi, paberi ja papi tootmise vabrikutes, lisaks selles punktis esitatud PVT-järeldustele.

1.4.1. Heitvesi ja heide vette

PVT 40. Uue vee kasutamise, heitveevoa ja saastekoormuse vähendamiseks on PVT kasutada sobivat kombinatsiooni meetoditest, mida on kirjeldatud PVT 13, PVT 14, PVT 15 ja PVT 16 juures, ning järgmisi meetodeid.

	Meetodid	Kirjeldus	Kasutatavus
a	Protsessivee suunamine vastuvoolu ja veesüsteemide eraldamine	Vt punkt 1.7.2.1	Üldkasutatav
b	Kõrge ühtlusega pleegitamine		
c	Pesemisstaadium enne (mehaanilise) okaspuitmassi rafineerimist laastueeltöötusega.		
d	Peroksiidpleegitusel leelisenä NaOH asemel $\text{Ca}(\text{OH})_2$ või $\text{Mg}(\text{OH})_2$ kasutamine		Kui on vaja saavutada eriti kõrget heledustaset, võib kohaldatavus olla piiratud.
e	Kiu ja täiteaine ning valge vee (sõelavesi) taaskasutamine (paberi valmistamine)		Üldkasutatav
f	Paakide ja kambrite optimaalne projekteerimine ja ehitamine (paberi valmistamine).		

PVT-kohased heitetasemed

Vt tabel 16. PVT-kohased heitetasemed kehtivad ka mehaanilise puitmassi vabrikutele. Mehaanilist, keemilis-mehaanilist ja keemiliselt töödeldud termomehaanilist puitmassi tootva integreeritud vabriku heitveevoo võrdlusnäitajad on esitatud PVT 5 juures.

Tabel 16

PVT-kohased heitetasemed heitvee otselaskel suublasse paberi ja papi tootmisel integreeritud vabrikus, milles kasutatakse kohapeal toodetud puitmassi

Parameeter	Aasta keskmine kg/t
Keemiline hapnikutarve (KHT)	0,9–4,5 ⁽¹⁾
Hõljuvaine kokku	0,06–0,45
Üldlämmastik	0,03–0,1 ⁽²⁾
Üldfosfor	0,001–0,01

⁽¹⁾ Tugevasti pleegitatud puitmassi (lõpliku paberi kiust 70–100 %) korral võib heitetase olla kuni 8 kg/t.

⁽²⁾ Kui biolagundatavaid või eemaldatavaid kelaadimoodustajaid ei saa puitmassi kvaliteedinõuete (nt kõrgete valgusnõuete) tõttu kasutada, võib üldlämmastiku heide olla suurem kui see PVT-kohane heitetase ja seda tuleks hinnata iga üksikjuhtumi puhul eraldi.

Tabel 17

PVT-kohased heitetasemed heitvee otselaskel suublasse keemilis-mehaanilise ja keemiliselt töödeldud termomehaanilise puitmassi vabriku puhul

Parameeter	Aasta keskmine kg/ADt
Keemiline hapnikutarve (KHT)	12–20
Hõljuvaine kokku	0,5–0,9
Üldlämmastik	0,15–0,18 ⁽¹⁾
Üldfosfor	0,001–0,01

⁽¹⁾ Kui biolagundatavaid või eemaldatavaid kelaadimoodustajaid ei saa puitmassi kvaliteedinõuete (nt kõrgete valgusnõuete) tõttu kasutada, võib üldlämmastiku heide olla suurem kui see PVT-kohane heitetase ja seda tuleks hinnata iga üksikjuhtumi puhul eraldi.

Töödeldud heitvee BHT kontsentratsioon on eeldatavalt väike (ligikaudu 25 mg/l 24-tunnise liitproovi puhul).

1.4.2. Energiatarbimine ja -tõhusus

PVT 41. Soojus- ja elektrienergia kulu vähendamiseks on PVT kasutada kombineeritult järgmisi meetodeid.

	Meetodid	Kasutatavus
a	Energiatõhusad rafineerimisseadmed	Kohaldatav, kui protsessiseadmeid asendatakse, ehitatakse ümber või ajakohastatakse.

	Meetodid	Kasutatavus
b	Termomehaanilise puitmassi või keemiliselt töödeldud termomehaanilise puitmassi rafineerimisseadmetest sekundaarse soojuse taaskasutamine ning kogutud auru taaskasutamine paberi või puitmassi kuivatamiseks.	Üldkasutatav
c	Kiukadude minimeerimine tõhusa praakimis-rafineerimissüsteemi (teisese rafineerimisseadme) kasutamisega.	
d	Energiasäästlike seadmete kasutuselevõtmine, sealhulgas automatiseeritud protsessijuhtimissüsteemi kasutamine käsitsijuhtimissüsteemi asemel.	
e	Uue vee kulu vähendamine heitvee protsessisisese töötlemise ja ringlussevõtu süsteemidega.	
f	Vähendada auru otsest kasutamist protsessi hoolika integratsiooniga, nt <i>pinch</i> -analüüsiga.	

1.5. PVT-JÄRELDUSED VANAPABERI TÖÖTLEMISE KOHTA

Selle punkti PVT-järeldusi kohaldatakse kõigi integreeritud vabrikute suhtes, milles vanapaberist valmistatakse paberit ja paberimassi. Integreeritud vabrikute kohta, milles vanapaberist valmistatakse paberimassi, paberit ja pappi, kehtivad lisaks selles punktis esitatud PVT-järeldustele ka **PVT 49, PVT 51, PVT 52c ja PVT 53**.

1.5.1. Materjalihaldus

PVT 42. Pinnase ja põhjavee saastamise või sellise ohu, samuti vanapaberi ladustamisalalt tuulega laialikandumise ja tolmuheite vähendamiseks on PVT kasutada eraldi või koos järgmisi meetodeid.

	Meetod	Kasutatavus
a	Vanapaberi ladustamisala peab olema kõva pinnakattega.	Üldkasutatav
b	Vanapaberi ladustamisalalt äravoolav saastunud vesi kogutakse ja puhastatakse paberivabriku heitveepuhastusjaamas (saastamata vihmavee nt katustelt saab keskkonda juhtida eraldi).	Meetodi kohaldatavust võib piirata äravooluvee saastumise määr (saasteainete madal kontsentratsioon) ja/või heitvee puhastusseadmete võimsus (suur maht).
c	Vanapaberi ladustamisala ümbritsetakse taradega, et piirata tuulega laialikandmist.	Üldkasutatav
d	Ladustamisala puhastatakse korrapäraselt, pühitakse sellega ühendatud teid ja tühjendatakse uurdeid, et vähendada tolmu laialikandmist. See vähendab paberiprahi ja kiudude tuulega laialikandmist, paberi purustamist alal liikuvate sõidukitega, mis võib tekitada täiendavat tolmuheidet, eriti kuival ajal.	Üldkasutatav
e	Pallitud või lahtise materjali ladustamine katuse all kaitsmiseks ilmastiku mõju eest (niiskus, mikrobioloogilised lagunemisprotsessid jne)	Meetodi kohaldatavust võib piirata ala suurus.

1.5.2. Heitvesi ja heide vette

PVT 43. Uue vee kasutamise, heitveevoogu ja saastekoormuse vähendamiseks on PVT kasutada sobivat kombinatsiooni meetoditest, mida on kirjeldatud järgnevalt.

	Meetod	Kirjeldus
a	Veesüsteemide eraldamine üksteisest	Vt punkt 1.7.2.1
b	Protsessivee suunamine vastuvoolu ja vee ringlussevõtt	
c	Pärast heitvee bioloogilist puhastust suunata vesi osaliselt uuesti kasutusse	Paljudes vanapaberil töötavates paberivabrikutes suunatakse osa bioloogiliselt töödeldud heitveest tagasi ringlusse, eriti sellistes vabrikutes, milles toodetakse lainepapi lainekihipaberit või testlainerit.
d	Valge vee selitamine	Vt punkt 1.7.2.1

PVT 44. Suurel määral suletud veeringluse säilitamiseks vanapaberil töötavates paberivabrikutes ja ulatuslikust protsessivee ringlussevõtust tingitud raskuste vältimiseks on PVT kasutada eraldi või koos järgmisi meetodeid.

	Meetod	Kirjeldus
a	Protsessis kasutatava vee kvaliteedi pidev seire ja juhtimine	Vt punkt 1.7.2.1
b	Biokilede tekke ennetamine ja biokilede kõrvaldamine meetoditega, milles kasutatakse võimalikult vähe biotsiide	
c	Kaltsiumi eemaldamise protsessiveest kaltsiumkarbonaadi kontrollitud sadestamisega	

Kasutatavus

Meetodeid a–c kohaldatakse vanapaberil töötavates paberivabrikutes, milles kasutatakse suurel määral suletud veeringlust.

PVT 45. Kogu vabrikust heitveega vastuvõtvasse veekogusse sattuvate saasteainekoguste vähendamiseks on PVT kasutada sobivat kombinatsiooni meetoditest, mida on kirjeldatud PVT 13, PVT 14, PVT 15, PVT 16, PVT 43 ja PVT 44 juures.

Vanapaberil töötavate integreeritud paberivabrikute puhul hõlmavad PVT-kohased heitetasemed paberitootmise heidet, kuna paberimasina valge vee ringlus on tihedalt seotud paberimassi valmistamise veeringlusega.

PVT-kohased heitetasemed

Vt tabel 18 ja tabel 19.

Tabelis 18 esitatud PVT-kohased heitetasemed kehtivad ka vanapaberist tselluloosi valmistavale vabrikule, kus trüükivärvi ei kõrvaldata, ja tabelis 19 esitatud PVT-kohased heitetasemed kehtivad ka vanapaberist tselluloosi tootvale vabrikule, kus trüükivärv kõrvaldatakse.

Vanapaberi tselluloosivabriku heitveevoogude PVT-kohased võrdlusnäitajad on esitatud PVT 5 juures.

Tabel 18

PVT-kohased heitetasemed heitvee otselaskel suublasse paberi ja papi tootmisel integreeritud vabrikus, milles kasutatakse ringlussevõetud kiust paberimassi, mille valmistamisel kohapeal trüktivärvi ei kõrvaldata

Parameeter	Aasta keskmine kg/t
Keemiline hapnikutarve (KHT)	0,4 ⁽¹⁾ – 1,4
Hõljuvaine kokku	0,02 – 0,2 ⁽²⁾
Üldlämmastik	0,008 – 0,09
Üldfosfor	0,001 – 0,005 ⁽³⁾
Adsorbeeritavad orgaanikaga seotud halogeenid (AOX)	0,05 märgtugeva paberi puhul

⁽¹⁾ Täielikult suletud veeringlusega paberivabriku puhul, ei ole heitveel KHT-d.

⁽²⁾ Olemasoleva seadme puhul võib see näitaja olla kuni 0,45 kg/t, kuna vanapaberi kvaliteet pidevalt väheneb ja heitveepuhastusseadme pidev ajakohastamine tekitab raskusi.

⁽³⁾ Paberivabrikutel, mille heitveevoog on 5–10 m³/t, on vahemiku ülempiir 0,008 kg/t.

Tabel 19

PVT-kohased heitetasemed heitvee otselaskel suublasse paberi ja papi tootmisel integreeritud vabrikus, milles kasutatakse ringlussevõetud kiust paberimassi, mille valmistamisel trüktivärv kohapeal kõrvaldatakse

Parameeter	Aasta keskmine kg/t
Keemiline hapnikutarve (KHT)	0,9–3,0 0,9–4,0 pehmepaberi puhul
Hõljuvaine kokku	0,08–0,3 0,1–0,4 pehmepaberi puhul
Üldlämmastik	0,01–0,1 0,01–0,15 pehmepaberi puhul
Üldfosfor	0,002–0,01 0,002–0,015 pehmepaberi puhul
Adsorbeeritavad orgaanikaga seotud halogeenid (AOX)	0,05 märgtugeva paberi puhul

Töödeldud heitvee BHT kontsentratsioon on eeldatavalt väike (ligikaudu 25 mg/l 24-tunnise liitproovi puhul).

1.5.3. Energiatarbimine ja -tõhusus

PVT 46. PVT on vähendada elektrienergia tarbimist vanapaberil töötavates vabrikutes, kasutades kombineeritult meetodeid, mis on esitatud järgnevalt.

	Meetod	Kasutatavus
a	Ühtlase paberimassi saamine, et lõhkuda vanapaber eraldi kiududeks	Üldiselt kohaldatav uuele seadmele ja olemasoleva seadme puhul kohaldatav pärast ulatuslikku renoveerimist
b	Tõhus jäme- ja peensõelumine, milleks optimeeritakse rootori kujundust, sõelte ja sõelumise korraldamist, mis võimaldab kasutada väiksema erienegiatarbimisega väiksemaid seadmeid	
c	Paberimassi energiasäästliku tootmise põhimõtete kohaselt kõrvaldatakse lisandid paberimassi taasvalmistamise võimalikult varases etapis, milleks kasutatakse vähesemaid ja optimeeritud masinkomponente ja piiratakse seega energiamahukat kiudude töötlemist	

1.6. PVT-JÄRELDUSED PABERIVALMISTAMISE JA SELLEGA SEOTUD PROTSESSIDE KOHTA

Selles osas esitatud PVT-järeldusi kohaldatakse kõigile integreerimata paberi- ja papivabrikutele ning paberi ja papi tootmisega seotud osakondadele sulfaattselluloosi, sulfittselluloosi, keemilist puitmassi ja termilis-keemilist puitmassi tootvates integreeritud vabrikutes.

Kõikidele integreeritud puitmassi- ja paberivabrikutele kehtivad **PVT 49, PVT 51, PVT 52c ja PVT 53**.

Integreeritud sulfaattselluloosi, sulfittselluloosi, keemilist puitmassi ja termilis-keemilist puitmassi tootvatele paberivabrikutele kohaldatakse lisaks selle jao PVT-järeldustele ka konkreetse protsessiga seotud PVT-järeldusi.

1.6.1. Heitvesi ja heide vette

PVT 47. Heitvee tekke vähendamiseks on PVT kasutada kombineeritult järgmisi meetodeid.

	Meetod	Kirjeldus	Kasutatavus
a	Paakide ja kambrite optimaalne projekteerimine ja ehitamine	Vt punkt 1.7.2.1	Kohaldatav uuele seadmele ja olemasolevale seadmele pärast ulatuslikku renoveerimist
b	Kiu ja täiteaine taaskasutamine ning valge vee (sõelavesi) töötlemine		Üldkasutatav
c	Vee ringlusse võtmine		Üldkohaldatav. Lahustunud orgaanilised, anorgaanilised ja kolloidsed materjalid võivad segada vee korduskasutamist sõelumisosas
d	Paberimasina pritsorude optimeerimine		Üldkasutatav

PVT 48. Uue vee kasutamise ja vetteteite vähendamiseks eripaberivabrikutes on PVT kasutada sobivat kombinatsiooni meetoditest, mida on kirjeldatud järgnevalt.

	Meetod	Kirjeldus	Kasutatavus
a	Paberitootmise planeerimise parandamine	Parema planeerimisega optimeeritakse partii kombineerimine ja tootmisaeg	Üldkasutatav
b	Veeringluse kohandamine tootmises tehtavatele muudatustele	Veeringluse kohandamine, et seda oleks kerge reguleerida vastavalt toodetava paberi kvaliteediklassile, värvusele ja kasutatavatele keemilistele lisanditele	
c	Heitveepuhastusseadmed, mida on kerge kohandada muudatustele	Kohandada heitveepuhastust, nii et see suudaks toime tulla voolukiiruse muutustega, väikse kontsentratsiooniga ja keemiliste lisainete mitmesuguste tüüpide ja kogustega	
d	Väljalülitamissüsteemide ja kambriuumalade kohandamine		
e	Minimeerida selliste keemiliste lisainete (nt rasva- või veekindlust suurendavate lisainete) heidet, mis sisaldavad perfluoro- või polüfluororühendeid või aitavad kaasa nende tekkimisele		Kohaldatav ainult rasva või vett hülgavate omadustega eripaberi tootmisel
f	Üleminek toodetes kasutatavatele abiainetele, mis sisaldavad vähe adsorbentavaid orgaanikaga seotud halogeene (AOX) (nt leida asendaja toote märgtugevust suurendavatele ainetele, mis põhinevad epikloorhüdrinvaikudel)		Kohaldatav ainult suure märgtugevusega paberit tootvate paberivabriku puhul

PVT 49. Kattevärvide ja sidumisainete saastekoormuse vähendamiseks, mis võib häirida bioloogilise veepuhastusseadme tööd ja suurendada nende ainete heidet, on PVT kasutada järgnevat meetodit a või selle tehnilise võimatuse korral meetodit b.

	Meetod	Kirjeldus	Kasutatavus
a	Pinnakattevärvide kogumine või pigmentide ringlussevõtt	Pinnakattevärvi sisaldavat heitvett kogutakse eraldi. Katmiskemikaalid kogutakse näiteks järgmiste meetoditega: i) ultrafiltrimine; ii) sõelumine-helvestamine-veetustamine, millega pigmendid suunatakse tagasi katmisprotsessi. Selitatud vett saab protsessis taas kasutada	Ultrafiltrimise kohaldatavus võib olla piiratud, kui: — heitvee maht on väga väike — katmise heitvett tekib paberivabriku mitmes kohas — katmismeetodit muudetakse sageli; või — eri värvi katete retseptid ei sobi omavahel
b	Katmisvärve sisaldava heitvee eeltöötlemine	Katmisvärve sisaldavat heitvett töödeldakse näiteks helvestamisega, et kaitsta järgnevat bioloogilist heitveepuhastust	Üldkasutatav

PVT 50. Kogu vabrikust heitveega vastuvõtvasse veekogusse sattuvate saasteainetkoguste vähendamiseks on PVT kasutada sobivat kombinatsiooni meetoditest, mida on kirjeldatud PVT 13, PVT 14, PVT 15, PVT 47, PVT 48 ja PVT 49 juures.

PVT-kohased heitetasemed

Vt tabel 20 ja tabel 21.

Tabelis 20 ja tabelis 21 esitatud PVT-kohaseid heitetasemeid kohaldatakse ka sulfaatselluloosi, sulfittselluloosi, keemilist puitmassi ja termilis-keemilist puitmassi tootvatele integreeritud paberivabrikutele.

Integreerimata paberi- ja papivabriku heitveevoogude PVT-kohased võrdlusnäitajad on esitatud punktis PVT 5.

Tabel 20

PVT-kohased heitetasemed heitvee otselaskel suublasse integreerimata paberi- (välja arvatud eripaber) ja papivabrikust

Parameeter	Aasta keskmine kg/t
Keemiline hapnikutarve (KHT)	0,15–1,5 ⁽¹⁾
Hõljuvaine kokku	0,02–0,35
Üldlämmastik	0,01–0,1 0,01–0,15 pehmepaberi puhul
Üldfosfor	0,003–0,012
Adsorbeeritavad orgaanikaga seotud halogeenid (AOX)	0,05 dekoratiiv- ja märgtugeva paberi puhul

⁽¹⁾ Graviitripaberivabrikute puhul on vahemiku ülemine ots seotud vabrikutega, milles pinnakatteprotsessis kasutatakse tärklisi.

Töödeldud heitvee BHT kontsentratsioon on eeldatavalt väike (ligikaudu 25 mg/l 24-tunnise liitproovi puhul).

Tabel 21

PVT-kohased heitetasemed heitvee otselaskel suublasse integreerimata eripaberivabrikust

Parameeter	Aasta keskmine kg/t ⁽¹⁾
Keemiline hapnikutarve (KHT)	0,3–5 ⁽²⁾
Hõljuvaine kokku	0,10–1
Üldlämmastik	0,015–0,4
Üldfosfor	0,002–0,04
Adsorbeeritavad orgaanikaga seotud halogeenid (AOX)	0,05 dekoratiiv- ja märgtugeva paberi puhul

⁽¹⁾ Erilaadsete paberivabrikute puhul, milles sageli muutub toodetava paberi sort (nt ≥ 5 korda päevas aasta keskmisena) või milles toodetakse väga kergert eripaberit (≤ 30 g/m² aasta keskmisena) võib heide ületada vahemiku ülempiiri.

⁽²⁾ PVT-kohaste heitetasemete vahemiku ülemine ots on seotud paberivabrikutega, milles toodetakse paberit väga peeneks jahvatatud kiududest, mille puhul on vajalik väga intensiivne rafineerimine, samuti paberivabrikutele, milles sageli muutub toodetava paberi sort (nt ≥ 1 –2 muutust päevas aasta keskmisena).

1.6.2. Heide õhku

PVT 51. Lenduvate orgaaniliste ühendite heite vähendamiseks eraldiseisvatest või liinil asuvatest katmismasina- test on PVT valida katmiskihi värvireseptid (koostis) nii, et lenduvate orgaaniliste ühendite heide oleks väiksem.

1.6.3. Jäätmeteke

PVT 52. Tahkete kõrvaldamisele kuuluvate jäätmete koguste vähendamiseks on PVT vältida jäätmeteket ja võtta jäätmeid rohkem ringlusse, kasutades kombineeritult järgmisi meetodeid (vt üldine PVT 20).

	Meetod	Kirjeldus	Kasutatavus
a	Kiu ja täiteaine taaskasuta- mine ning valge vee (sõela- vesi) töötlemine	Vt punkt 1.7.2.1	Üldkasutatav
b	Praagi ringlussevõtu süsteem	Eri kohtades või paberivalmistamise eri etappides tekkiv praak kogutakse, muudetakse uuesti paberimassiks ja suunatakse tagasi kiulähteaineks	Üldkasutatav
c	Pinnakattevärvide kogu- mine või pigmentide ring- lussevõtt	Vt punkt 1.7.2.1	
d	Kiudude taaskasutamine esmase heitveepuhastuse kiusetetest	Kõrge kiududesisaldusega muda esmasest heitveepuhastusest saab uuesti kasutada tootmisprotsessis	Selle kasutatavust võivad piirata toote kvaliteedi- nõuded

1.6.4. Energiatarbimine ja -tõhusus

PVT 53. Soojus- ja elektrienergia kulu vähendamiseks on PVT kasutada kombineeritult järgmisi meetodeid.

	Meetod	Kasutatavus
a	Energiat säästvad sõelumismeetodid (optimeeritud rooto- rikujundus, sõelad ja sõelumisprotsess)	Kohaldatav uutele vabrikutele ja oluliselt ajakohastatud vanadele vabrikutele
b	Rafineerimine vastavalt parimatele tavadele koos soojuse tagastamisega rafineerimisseadmest	
c	Optimeeritud veetustamine paberimasina pressimis- soonis/pressivaltside kontaktsoonis	Ei ole kohaldatav pehmepaberi ja paljude eripaberisortide puhul
d	Aurukondensaadi kogumine ja ventilatsiooniõhu tõhusa soojustagastussüsteemi kasutamine	Üldkasutatav
e	Vähendada auru otsest kasutamist protsessi hoolika inte- gratsiooniga, nt <i>pinch</i> -analüüsiga	
f	Suure tõhususega rafineerimisseadmed	Kasutatav uue seadme puhul

	Meetod	Kasutatavus
g	Olemasoleva rafineerimisseadme töörežiimi optimeerimine (nt koormuseta režiimi elektrikulu vähendamine)	Üldkasutatav
h	Optimeeritud pumbad, pumbamootorite pöörete arvu reguleerimise võimalused, käigukastita pumbad	
i	Tiiptasemel rafineerimistehnoloogia	
j	Paberikanga auruga kuumutamine auruskastiga, et parandada paberi dreanaažiomadusi/veetustamist	Ei ole kohaldatav pehmepaberi ja paljude eripaberisortide puhul
k	Optimeeritud vaakumsüsteem (nt turboventilaatorid veejoapumpade asemel)	Üldkasutatav
l	Jaotusvõrgu loomise ja hoolduse optimeerimine	
m	Soojuse taaskasutamissüsteemi, õhutussüsteemi ja isolatsiooni optimeerimine	
n	Suure tõhususega mootorite (EFF1) kasutamine	
o	Pritsevee eelsoojendamine soojusvahetiga	
p	Heitsoojuse kasutamine heitveesetete kuivatamiseks või veetustatud biomassi järelkuivatamiseks	
q	Aksiaalpuhurite (kui kasutatakse) tagasisaadud soojuse kasutamine kuivatusvarje õhuhvarustuses	
r	Jätkimasina tõmbevarjest väljuva õhu soojuse taaskasutusse võtmine vihmutusorniga	
s	Kuuma heitõhu infrapunasoojuse taaskasutusse võtmine	

1.7. MEETODITE KIRJELDUS

1.7.1. Meetodid õhkuheite ärahoidmiseks ja kontrolli alla võtmiseks

1.7.1.1. Tolm

Meetod	Kirjeldus
Elektrifilter (ESP, elektrostaatiline sadestaja)	Elektrifiltri tööpõhimõte on osakeste laadimine ja eraldamine elektrivälja toimel. Elektrifiltreid saab kasutada laias tingimuste vahemikus.
Leeliseline skraber	Vt punkt 1.7.1.3 (märgpuhastus).

1.7.1.2. NO_x

Meetod	Kirjeldus
Õhu/kütuse suhte vähendamine	See meetod põhineb põhiliselt järgmistel tegevustel: — põletamiseks kasutatava õhu täpne reguleerimine (väike hapniku liig), — ahju sattuva lekkeõhu vähendamine; — ahju põlemiskambri konstruktsiooni muutmine.
Optimeeritud põletamine ja põletamise kontroll	Meetod seisneb põlemisprotsessi oluliste näitajate (nt O ₂ , CO sisaldus, kütuse/õhu suhtarv, põlemata koostisosad) pidevas jälgimises, et selle alusel kontrollitehnoloogiaga saavutada parimaid põlemistingimusi. NO _x moodustumist ja heidet saab vähendada käitamisparameetrite, õhujaotuse, hapniku liia, leegi kuju ja temperatuuriprofiili reguleerimisega.
Astmeviisiline põletamine	Astmeviisiline põletamine põhineb kahe põletamistsooni kasutamisel, kusjuures esimeses kambri kasutatakse õhusuhte ja temperatuuri reguleerimist. Esimene põletustsoon töötab sub-stõhhiomeetrilistes tingimustes selleks, et muundada ammoniaagiühendid kõrgel temperatuuril elementaarseks lämmastikuks. Teises tsoonis viiakse täiendava õhu lisamisega madalama temperatuuri juures põletamine lõpule. Pärast kaheetapilist põletamist juhatakse suitsugaasid teise kambri, et gaasidest saada tagasi soojus, mida kasutatakse protsessi jaoks vajaliku auru tootmiseks.
Kütuse valimine ja kütuse madal lämmastikusisaldus	Vähesel lämmastikusisaldusega kütuste kasutamine vähendab NO _x heidet; nimetatud gaasid tekivad kütuses sisalduva lämmastiku oksüdeerumise tõttu põlemise ajal. Kontsentreeritud mittekondenseeritavate haisuga gaaside põletamine või biomassist toodetud kütuste kasutamine suurendab NO _x heidet, võrreldes heitega nafta ja maagaasi puhul, kuna nimetatud gaasid ja kõik muud puidupõhised kütused sisaldavad rohkem lämmastikku kui nafta ja maagaas. Kõrgema põlemistemperatuuri tõttu tekib gaasi põletamisel rohkem NO _x heidet kui nafta põletamisel.
Vähesel NO _x -heitega põleti	Meetodi aluspõhimõtteks on leegi tipp temperatuuri vähendamine, põlemise aeglustatud lõpetamine ning soojusülekanne suurendamine (leegi suurem kiirgumus). Seda võidakse kasutada kombinatsioonis põlemiskambri konstruktsiooni muutmisega.
Kasutatud vedeliku etapiviisiline sissepritse	Kasutatud sulfitvedeliku sissepritse utilisaatorkatla küttesüsteemi mitmel eri kõrgusel hoiab ära NO _x moodustumise ja tagab täieliku põlemise.
Selektiivne mittekatalüütiline taandamine	Meetod põhineb NO _x taandamisel lämmastikuks reageerimisel ammoniaagi või karbamiidiga kõrgel temperatuuril. Ammoniaagilahust (kuni 25 % NH ₃), ammoniaagi eellasühendeid või karbamiidilahust sisestatakse põlemisgaasidesse, et taandada NO N ₂ -ks. Reaktsiooni toime on optimaalne temperatuurivahemikus ligikaudu 830–1 050 °C ning tuleb ette näha piisav viibeaeg, et toimuks reaktsioon NO-ga. Ammoniaagi või karbamiidi doseerimise kiirust tuleb juhtida sellise arvestusega, et NH ₃ pääseks välja vähe.

1.7.1.3. SO₂ ja taandatud väävlit sisaldavate gaaside heite vältimine ja kontrolli all hoidmine

Meetod	Kirjeldus
Musta leelise kõrge kuivainesisaldus	Musta leelise kõrgema kuivainesisalduse puhul põlemistemperatuur tõuseb. Sellega aurustub rohkem naatriumi (Na), mis võib siduda end SO ₂ -ga ja moodustada Na ₂ SO ₄ , mille tulemusel väheneb SO ₂ heide utilisaatorkatlast. Kõrgema temperatuuri puudus on see, et NO _x heide võib suurenedada.

Meetod	Kirjeldus
Kütuse valimine ja kütuse madal väävlisisaldus	Madala väävlisisaldusega (väävlisisaldus 0,02–0,05 massiprotsenti, nt metsa biomass, puukoor, madala väävlisisaldusega õli, gaas) kütuste kasutamise korral väheneb SO ₂ heide, mis on tingitud kütuses oleva väävli oksüdeerumisest põlemise ajal.
Optimeeritud põletamine	Meetodid, nagu tõhus põlemismäärade juhtimise süsteem (õhu ja kütuse suhtarv, temperatuur, viibeage), hapniku liia juhtimine või õhu ja kütuse hea segamine.
Etteantavas lubimudas oleva Na ₂ S sisalduse juhtimine	Lubimuda tõhus pesemine ja filtrimine vähendab Na ₂ S-i sisaldust lubimudas ja sellega vesiniksulfiidi moodustumist lubjaahjus järelpõletamise ajal.
SO ₂ heite kogumine ja püüdmine	Kogutakse SO ₂ suhtes väga kontsentreeritud gaasivood happelahuse valmistamiseks, keedunõudest, õhustitest ja läbipuhumismahutitest. SO ₂ püütakse kinni absorptsiooninõudes erineval rõhutasemel, arvestades majanduslikke ja keskkonnaga seotud põhjusi.
Haisuga gaaside ja taandatud väävlit sisaldavate gaaside põletamine	Kogutud tugeva haisuga gaase saab lagundada utilisaatorkatlas põletamise, spetsiaalse taandatud väävliühendite põletiga põletamise või lubjaahjus põletamisega. Kogutud nõrga haisuga gaasid sobivad põletamiseks utilisaatorkatlas, lubjaahjus, elektrijaama katlas või taandatud väävliühendite põleti abil. Tselluloosivannide õhutusgaase võib põletada tänapäeva moodsas utilisaatorkatlas.
Nõrga haisuga gaaside kogumine ja põletamine utilisaatorkatlas	Nõrga haisuga gaaside põletamine (suur maht, väike SO ₂ sisaldus), mis on kombineeritud varusüsteemiga. Nõrga haisuga gaasid ja muud haisvad komponendid kogutakse koos, et need põletada utilisaatorkatlas. Utilisaatorkatla heitgaasidest eraldatakse vääveldioksiid vastuvoolulise mitmeastmelise skraberi abil ja kasutatakse taas paberikeedu kemikaalina. Varusüsteemina kasutatakse skrabereid.
Märgpuhastus (skraberi)	Gaasilised ühendid lahustatakse sobivas vedelikus (vesi või leelise lahus). Võib saavutada tahkete ja gaasiliste ühendite samaaegse eemaldamise. Pärast märgskraberi läbimist on suitsugaasi veega küllastunud ning enne suitsugaasi väljalaskmist tuleb piisad eraldada. Saadud vedelikku tuleb puhastada nagu heitvett ning selles sisalduv tahke aine eraldatakse seeditamise või filtrimise abil.
Elektrifilter või multitsüklonid koos mitmeastmeliste Venturi skraberitega või mitmeastmeliste topeltsisepritsega allavoolu-skraberitega	Tolmu eraldamine toimub elektrostaatilisest sadestaja (elektrifiltri) või mitmeastmelise tsükloni abil. Magneesiumsulfitprotsessis koosneb elektrifiltris kinnipüütud tolmu peamiselt MgO-st, kuid sisaldab vähesel määral ka K-, Na- või Ca-ühendeid. Kinnipüütud MgO-tuhk suspendeeritakse vees ja puhastatakse pesemise ja kustutamise abil, et saada Mg(OH) ₂ , mida seejärel kasutatakse aluselise skraberivedeliku mitmeastmelistes skraberites, et saada tagasi keedus kasutatud väävlisisaldusega kemikaale. Ammooniumsulfitprotsessis ammoniaaki (NH ₃) tagasi ei saada, kuna see laguneb põletamisprotsessis lämmastikuks. Pärast tolmu eemaldamist suitsugaasid jahutatakse, lastes need läbi jahutuskraberi, milles suitsugaasi pestakse veega, ja seejärel sisenevad gaasid kolme või enama astmega skraberite kaskaadi, milles SO ₂ heide püütakse kinni aluselise Mg(OH) ₂ lahusega magneesiumsulfitprotsessi puhul ja 100-protsendiliselt uue NH ₃ -lahusega ammooniumsulfitprotsessi puhul.

1.7.2. Meetodid, millega vähendatakse uue vee ja heitvee voogu ning heitvee saastekoormust

1.7.2.1. Protsessisse integreeritud meetodid

Meetod	Kirjeldus
Kuivkoorimine	Palkide kuivkoorimine pööritamisega trumlites (vett kasutatakse ainult palkide pesemiseks, seejärel võetakse vesi taas ringlusse, nii et heitveepuhastisse suunatakse sellest ainult väike osa).
Täielikult kloorivaba (<i>totally chlorine free</i> , TCF) pleegitamine	TCF-pleegitamisel on täielikult välditud kloorisisaldusega pleegituskemikaalide kasutamine, seega ei ole heites ka orgaanilisi ega kloororgaanilisi aineid.
Kaasaegne elementaarse kloorita (<i>elemental chlorine free</i> , ECF) pleegitamine	Kaasaegsel ECF-pleegitamisel on klooridioksiidi kasutamine viidud miinimumini, kasutades üht või mitut järgmistest pleegitamisetaappidest: hapnik, kuuma happelise hüdrolüüsi etapp, töötlemine osooniga keskmise ja suure konsistentsi juures, töötlemine atmosfäärirõhul oleva või kõrgemal rõhul oleva vesinikperoksiidiga või kuuma klooridioksiidi etapi kasutamine.
Laiendatud delignifikatsioon	Laiendatud delignifikatsioon a) muudetud keedu abil või b) hapnikupõhine delignifikatsioon suurendab puitmassi delignifikatsiooni (vähendab kapa-arvu) enne pleegitamist ja sellega vähendab pleegituskemikaalide kasutamist ning heitvee KHT-d. Kapa-arvu vähendamine ühe võrra enne pleegitamist võib vähendada pleegitusseadmes vabanevat KHT-d ligikaudu 2 kg KHT/ADt. Eemaldatud ligniini on võimalik kinni püüda ja saata kemikaalide ja energia taaskasutamise süsteemi.
a) laiendatud muudetud keet	Laiendatud keet (partiide kaupa või pideva protsessina) hõlmab pikemat keetu optimeeritud tingimustes (nt leelise kontsentratsioon keedulahuses on alguses madalam ja keedu lõpus kõrgem), et eemaldada võimalikult palju ligniini enne pleegitamist, ilma süsivesikuid liigselt lagundamata või tselluloosi tugevust vähendamata. Sellega saab kemikaalide kasutamist järgnevas pleegitamisetaapis ja orgaanilise aine koormust pleegitusseadme heitvees vähendada.
b) delignifikatsioon hapnikuga	Hapnikupõhine delignifikatsioon on võimalus kõrvaldada oluline osa pärast keetu allesjäänud ligniinist, kui keetmisseadmeid käitatakse suurema kapa-arvu juures. Paberimass reageerib leeliselises keskkonnas hapnikuga ja eraldab sellega mingi osa allesjäänud ligniinist.
Pruuni puitmassi tõhus sõelumine ja pesemine suletud ringes.	Pruuni puitmassi sõelumine toimub pilusõeltega rõhu all mitmeetapilises suletud tsüklis. Lisandid ja killud eemaldatakse seega juba protsessi varasel etapil. Pruuni puitmassi pesemisel eralduvad lahustunud orgaanilised ja anorgaanilised kemikaalid tselluloosikiududest. Pruuni puitmassi võib esmalt pesta keedunõus, seejärel suure tõhususega pesemisseadmes enne ja pärast hapnikupõhist delignifikatsiooni, st enne pleegitamist. Nii saab vähendada ainete ülekandmist, kemikaalide kasutamist pleegitamisetaupil ning heitvee saastainekoormust. Lisaks võimaldab see pesuveest keeduprotsessi kemikaale tagasi saada. Tõhus pesemine toimub mitmeastmelise vastuvoolu pesemisega, kusjuures kasutatakse filtreid ja presse. Pruuni tselluloosi sõelumise seadme veesüsteem on täielikult suletud.

Meetod	Kirjeldus
Osaline protsessivee ringlussevõtt pleegitamiseseadmes	<p>Happelised ja aluselised filtraadid võetakse pleegitamiseseadmes ringlusse vastuvooluliselt puitmassi voolu. Vesi suunatakse kas heitveepuhastisse või mõnel harval juhul pesemisse pärast hapnikuga töötlemist.</p> <p>Vähese heite jaoks on vaja, et vahepealsetel pesemisetappidel kasutataks tõhusaid pesemisseadmeid. Tõhusates sulfaatkeeduvabrikutes saavutatakse pleegituseseadmest väljuva heitveevoolu väärtus 12–25 m³/ADt.</p>
Tõhus ülevoolamise seire ja ülevoolude kokkukogumine, samuti koos kemikaalide ja energia taaskasutusse võtmisega	<p>Tõhus ülevoolude kontrolli alla saamise, laialivalgumise vältimise ja taaskasutusesevõtu süsteem, mis hoiab ära suure orgaanikasisaldusega ja mõnikord mürgiste või ekstreemse pH-väärtusega lahuste juhuslikud ülevoolud (teisese vee puhastusseadmesse) ja hõlmab järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> — elektrijuhtivuse või pH seire strateegiliselt olulistest kohtades, et tuvastada kadusid ja ülevoolusid; — mööda suunatud või lekkinud vedeliku kogumine võimalikult kõrge tahke aine sisalduse juures; — kogutud vedeliku ja kiudude tagastamine protsessi sobivates kohtades; — protsessi kriitilistest paikadest lekete vältimine, et kontsentreeritud või kahjulikud vood (sh tallõli ja tärpentin) ei satuks heitvee bioloogilisse puhastisse; — vajaliku mahuga puhvermahutid mürgiste või kuumade kontsentreeritud vedelike kogumiseks ja säilitamiseks.
Tagada musta leelise piisav aurustamisvõimsus ja utilisaatorkatla võimsus, et tulla toime tippkoormuse ajal.	<p>Piisava võimsusega musta leelise aurustusseadmed ja utilisaatorkatel tagavad, et täiendavate leelise ja kuivainekogustega, mis tekivad ülevoolanud materjalide või pleegituseseadme heitvee kogumisel, on võimalik toime tulla. See vähendab lahja musta leelise, protsessi muude kontsentreeritud heitvete kadusid ja pleegituseseadme võimalikke filtraadi kadusid.</p> <p>Mitme rakendusala aurusti abil saab kontsentreerida lahjat musta leelist ja mõnel juhul ka heitveepuhastusseadme biomuda ja/või ClO₂-seadme soolade sadet. Täiendav aurustamisvõimsus, lisaks normaalseks tööks otse vajalikule, annab lisareserve lekkinud koguste tagasisaamiseks ja ringlussevõtu võimalustega pleegitusfiltraatide töötlemiseks.</p>
Saastatud (haisuga) kondensaate väljapuhumine ja kondensaate taaskasutamine protsessis	<p>Saastatud (haisuga) kondensaate väljapuhumine ja kondensaate taaskasutamine protsessis vähendab uue vee tarbimist käitises ja heitveepuhastisse jõudvat orgaaniliste saasteainete koormust.</p> <p>Väljapuhumiskolonnis juhitakse aur vastu eelnevalt filtritud protsessi kondensaate voolu, mis sisaldab taandatud väävliühendeid, terpeene, metanooli ja muid orgaanilisi ühendeid. Kondensaadi lenduvad ained kogunevad kolonni peast väljuvasse aurusse mittekondenseeruvate gaaside ja metanoolina ning eemaldatakse süsteemist. Puhastatud kondensaati saab taaskasutada, nt pleegitamiseseadmes pesemiseks, pruuni puitmassi pesemiseks, leeliskeedualas (muda pesemine ja lahjendamine, mudafiltri pritorud), lubjaahju taandatud väävliit sisaldavate gaaside puhastamiseks skraberis või valge leelise valmistamiseks.</p> <p>Kõige kontsentreeritumate kondensaate väljapuhutud mittekondenseeruvad gaasid sisestatakse tugeva haisuga gaaside kogumise süsteemi ja põletatakse. Mõõdukalt saastunud kondensaate väljapuhutud gaasid kogutakse väiksemahulisse suure kontsentratsiooniga gaaside süsteemi (<i>low volume high concentration gas system, LVHC</i>) ja põletatakse.</p>
Kuuma leelisekstraktsiooni heitvete aurustamine ja põletamine	<p>Heitveed kõigepealt kontsentreeritakse aurustamisega ja siis põletatakse biokütusena utilisaatorkatlas. Naatriumkarbonaadisaldusega tolm ja sulanud mass ahju põhjast lahustatakse leeliselahuse tagasisaamiseks.</p>

Meetod	Kirjeldus
Pesuvedelike ringlus eelpleegitusest pruuni puitmassi pesemisele ja aurustamine, et vähendada MgO-põhise eelpleegitamise heidet	Selle meetodi kasutamise eeltingimused on suhteliselt madal kapa-arv pärast keetu (nt 14–16), piisavalt suured mahutid, aurustid ja utilisaatorkatel, et tulla toime lisavoogudega, võimalus puhastada pesemisseadmeid sademetest ja puitmassi mõõdukas heledustase ($\leq 87\%$ ISO), kuna see meetod võib teatavatel juhtudel veidi vähendada heledust. Turustatava paberimassi tootjatel või teistel, kellel on vaja saavutada väga kõrget heledust ($> 87\%$ ISO), võib olla keeruline kasutada MgO-põhist eelpleegitust.
Protsessivee suunamine vastuvoolu	Integreeritud tehastes lisatakse uut vett peamiselt paberimasina pritsstorude kaudu, kust seda suunatakse varasemate etappide ehk puitmassi valmistamise poole.
Veesüsteemide eraldamine üksteisest	Eri protsessiüksuste (nt puitmassi valmistamine, pleegitamine, paberi valmistamine) veesüsteemid eraldatakse pärast puitmassi pesemist ja veetustamist (nt pesemispressidega). Selline eraldamine takistab saasteainete ülekannet protsessi järgmistesse etappidesse ja võimaldab kõrvaldada segavaid aineid väiksemast mahust.
Kõrge ühtlusega (peroksiid-) pleegitus	Kõrge ühtlusega pleegitamiseks puitmass vabastatakse veest, näiteks topeltsõelaga või muu pressimisega, enne pleegituskemikaalide lisamist. See võimaldab pleegituskemikaale tõhusamalt kasutada ja annab tulemuseks puhtama puitmassi, vähendab kahjulike ainete ülekannet paberimasinasse ja tekitab vähem KHT-d. Peroksiidijäägid võib uuesti ringlusse ja taaskasutusse võtta.
Kiu ja täiteaine taaskasutamine ning valge vee (sõelavesi) töötlemine.	Valget vett paberimasinast võib töödelda järgmiste meetoditega: a) <i>save-all</i> -filtrid (tavaliselt trummel- või ketasfilter või rõhulangetus-flotatsiooniüksused (<i>dissolved air flotation units</i> , DAF) jne), millega tahked ained (kiud ja täiteained) eraldatakse protsessiveest. Rõhulangetus-flotatsiooniüksustega valge vee ringlussüsteemides muudetakse suspendeeritud tahked ained, peenosakesed, peen kolloidne materjal ja anioonid ühendid helvesteks, mis seejärel eemaldatakse. Kogutud kiud ja täiteained võetakse protsessis uuesti ringlusse. Selitatud valget vett võib võtta kasutusse pritsetorudes, kus vee kvaliteedinõuded on vähem ranged; b) eelfiltritud valge vee täiendav ultrafiltrimine annab tulemuseks väga selge filtraadi, mille kvaliteet on piisav kasutamiseks kõrgrõhu-priteetorudes, isoleerimisveena ja keemiliste lisandite lahjendamiseks.
Valge vee selitamine	Paberitööstuses kasutatavad vee selitamise süsteemid põhinevad peaaegu eranditult sadestamisel, filtrimisel (ketasfilter) ja floteerimisel. Kõige rohkem kasutatav meetod on rõhulangetus-flotatsioon (<i>dissolved air flotation</i> , DAF). Anioonid lisandid ja peenosakesed koondatakse füüsiliselt käsitletavateks helvesteks lisainete abil. Flokulantidena kasutatakse kõrgmolekulaarseid vesilahustuvaid polümeere või anorgaanilisi elektrolüüte. Tekkinud aglomeraadid (helbed) floteeritakse seejärel selgimisebasseinis. Rõhulangetus-flotatsiooni (DAF) puhul kleepuvad hõljuvad tahked osakesed õhumullide külge.
Vee ringlusse võtmine	Selitatud vesi võetakse taas ringlusse protsessiveena samas üksuses või integreeritud paberivabrikus paberivalmistamisest kuni puitmassi valmistamiseni ja puitmassi valmistamisest kuni palkide koorimiseni. Heitvesi lastakse enamasti välja suurima saastekoormusega punktidest (nt ketasfiltri selge filtraat puitmassi valmistamisest, koorimine)

Meetod	Kirjeldus
Paakide ja kambrite optimaalne projekteerimine ja ehitamine (paberi valmistamine).	Kogumispaagid puitmassi ja valge vee varude hoidmiseks on projekteeritud nii, et need oleksid piisavad ka kõikuvate voogude ning protsessi käivitamise ja seiskamise ajal.
Pesemisetapp enne pehmepuidust mehaaniliselt valmistatud puitmassi rafineerimist	Mõnes tselluloosivabrikus eeltöödeldakse pehmepuidulaaste, kasutades rõhu all eelkuumutamist, kõrget rõhku ja immutamist puitmassi omaduste parandamiseks. Pesemisetapp enne rafineerimist ja pleegitamist vähendab oluliselt KHT-d, kuna sellega kõrvaldatakse väike, kuid väga kontsentreeritud heitveevoog, mida saab puhastada eraldi.
Peroksiidpleegitusel leelisenä NaOH asemel $\text{Ca}(\text{OH})_2$ või $\text{Mg}(\text{OH})_2$ kasutamine	Leelisenä $\text{Ca}(\text{OH})_2$ kasutamisel on KHT heitekoormus ligikaudu 30 % madalam; samas ei vähenda see paberi heledust. Ka $\text{Mg}(\text{OH})_2$ kasutatakse NaOH asemel.
Suletud ahelas pleegitamine.	Sulfittselluloosivabrikutes, milles keedul kasutatakse naatriumhüdroksiidi, saab pleegitamise heitvett eraldi puhastada näiteks ultrafiltrimise, flotatsiooni ning vaigu ja rasvhapete eraldamisega, mis võimaldab pleegitamist suletud ahelas. Pleegitamis- ja pesemisstaadiumi filtraati kasutatakse taas esimesel pesemisel pärast keetu ja lõpuks suunatakse keemilise regenererimise üksusesse.
pH reguleerimine lahja leelisega enne aurustusseadet või aurustusseadmes	Neutraliseerimine tehakse enne aurustamist või pärast esimest aurustamisetappi, et hoida orgaanilised happed kontsentratsioonis lahustatuna, et neid saaks saata koos kasutatud vedelikuga utilisaatorkatlasse.
Aurusti kondensaatide anaeroobne töötlemine	Vt punkt 1.7.2.2 (kombineeritud anaeroobne/aeroobne töötlemine)
Aurusti kondensaatide väljapuhumine ja SO_2 kogumine	SO_2 puhutakse kondensaatidest välja; kontsentratsioone töödeldakse bioloogiliselt, väljapuhutatud SO_2 saadetakse keedukemikaalina taaskasutusse võtmisele.
Protsessis kasutatava vee kvaliteedi pidev seire ja juhtimine	Kogu „kiu-vee-keemiliste lisandite-energia” süsteemi optimeerimine on vajalik täiustatud suletud veesüsteemide kasutamiseks. See eeldab vee kvaliteedi pidevat seiret ning töötajate motivatsiooni ja teadmisi meetmete kohta, millega tagatakse vee nõutav kvaliteet.
Biokilede tekke ennetamine ja biokilede kõrvaldamine meetoditega, milles kasutatakse võimalikult vähe biotsiide	Mikroorganismide pidev lisamine vee ja kiududega tekitab igas paberivabrikus oma mikrobioloogilise tasakaalu. Mikroorganismide vohamise, biomassikogumike või biokilede tekkimise vältimiseks veetorustikes ja seadmetes kasutatakse sageli biodispersante või biotsiide. Kui kasutatakse katalüütilist desinfitseerimist vesinikperoksiidiga, kõrvaldatakse biokiled ja vabad mikroorganismid protsessiveest ja paberimassist ilma biotsiide kasutamata.
Kaltsiumi eemaldamine protsessiveest kaltsiumkarbonaadi kontrollitud sadestamisega	Kaltsiumisisalduse vähendamine kaltsiumkarbonaadi kontrollitud eemaldamisega (näiteks rõhulangetus-flotatsiooni (DAF-) seadmes) vähendab soovimatut katlakivi teket veesüsteemides ja seadmetes, nt mitmesuguste osade valtsimis- masinates, sõeltel, vanutusmasinates ja pritsstorude otsikutes, torudes või heitvee bioloogilises puhastis.
Paberimasina pritsstorude optimeerimine	Pritstorude optimeerimine hõlmab järgmist: a) protsessivee (nt selitatud valge vee) taaskasutamine, et vähendada uue vee kasutamist, ja b) erikujundusega pritsstoruotsikute kasutamine.

1.7.2.2. Heitvee puhastamine

Meetod	Kirjeldus
Esmane töötlus	<p>Füüsikalise-keemilise töötlemise, näiteks ühtlustamine, neutraliseerimine või sadestamine.</p> <p>Ühtlustamist (nt ühtlustamisbasseinides) kasutatakse voolukiiruse, temperatuuri ja saasteainekoormuse suurte kõikumiste ärahoidmiseks, et vältida heitveepuhastussüsteemi ülekoormamist.</p>
Teisene (bioloogiline) töötlus	<p>Heitvee töötlemisel mikroorganismide abil võib kasutada aeroobset ja anaeroobset töötlemist. Teisesel selitusetapil eraldatakse tahked ained ja biomass heitveest setitamise teel, mõnikord koos helvestamisega.</p>
a) Aeroobne töötlemine	<p>Heitvee aeroobsel bioloogilisel töötlemisel muudetakse biolagunduv vee lahustunud või kolloidne materjal õhu juuresolekul mikroorganismide abil osaliselt tahkeks rakuliseks aineks (biomass) ja osaliselt süsinikdioksiidiks ja veeks. Kasutatavad protsessid on järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ühe- või kaheastmeline aktiivmuda; — biokilereaktori protsessid; — biokile/aktiivmuda (kompaktne biopuhastusjaam); selle meetodi puhul kasutatakse kombineeritud aktiivmudaga liikuvkihi kandjaid (<i>bed carriers with activated sludge</i>, BAS). <p>Tekkinud biomass (liigne muda) eraldatakse heitveest, enne kui vesi juhitakse suublasse.</p>
b) Kombineeritud anaeroobne/aeroobne töötlemine	<p>Anaeroobse heitveepuhastusega muudetakse heitvee orgaanilised ained mikroorganismide abil hapniku puudumisel metaaniks, süsinikdioksiidiks, sulfiidiks jne. Protsess toimub õhukindlas reaktoris (mahutis). Mikroorganismid jäävad biomassina (mudana) reaktorisse. Bioloogilise protsessi tulemusel tekivad biogaas koosneb metaanist, süsinikdioksiidist ja muudest gaasidest nagu vesinik ja vesiniksulfiid; selline biogaas sobib energia tootmiseks.</p> <p>Anaeroobset töötlemist tuleb vaadelda aeroobse töötlemise ettevalmistava etapina, arvestades KHT allesjäävat kogust. Anaeroobne eeltöötlemine vähendab bioloogilisel töötlemisel saadava muda kogust.</p>
Kolmanda astme töötlus	<p>Täiustatud töötlemine hõlmab meetodeid, nagu filtrimine, täiendav tahkete ainete eemaldamine, nitrifikatsioon ja denitrifikatsioon lämmastiku eemaldamiseks või helvestamine/sadestamine, millele järgneb fosfori sademe eemaldamine filtrimisega. Kolmanda astme töötlust kasutatakse tavaliselt juhtudel, kui esmane ja bioloogiline töötlemine ei ole piisavad, et saavutada madal hõljuvaine, lämmastiku ja fosfori sisaldus, mis võib olla nõutav nt kohalike tingimuste tõttu.</p>
Hästi kavandatud ja juhitud biotöötlusjaam	<p>Hästi kavandatud ja juhitud biotöötlusjaam on asjakohaselt kavandatud ja koosneb vajalike mõõtetega mahutitest (nt settimismahutid) ja vannidest, mis vastavad hüdraulilisele ja saasteainekoormusele. Vähene hõljuvaine heide saavutatakse aktiivse biomassi korraliku setitamise teel. Nende eesmärkide saavutamist hõlbustab heitveepuhastusprojekti, mõõtmete ja käitamise perioodiline läbivaatamine.</p>

1.7.3. Jäätmetekke vältimise ja jäätmekäitluse meetodite kirjeldus

Meetod	Kirjeldus
Jäätmete ja jäätmekäitlussüsteemi hindamine	Jäätmete ja jäätmekäitlussüsteemi hindamist kasutatakse selleks, et teha kindlaks jäätmetekke vältimise, jäätmete taaskasutuse, kogumise, ringlussevõtu ja lõpliku kõrvaldamise teostatavad võimalused. Jäätmeinventuur võimaldab teha kindlaks ja klassifitseerida iga jäätme fraktsiooni tüübi, omadused, kogused ja päritolu.
Eri jäätmete kogumine eraldi	Eri jäätme fraktsioonide eraldi kogumine nende tekkekohas ja, kui see on asjakohane, vaheladustamine võib suurendada jäätmete taaskasutamise või ringlussevõtu võimalusi. Eraldi kogumine hõlmab ka ohtlike jäätme fraktsioonide (nt õlide ja rasva jäägid, hüdraulilised ja trafoõlid, patareijäätmed, elektriseadmejäätmed, lahustid, värvid, biotsiidid või kemikaalijäätmed) eraldamist ja klassifitseerimist.
Jääkide fraktsioonide sobiv ühendamine	Sobivate fraktsioonide ühendamine, arvestades parimaid võimalusi nende korduvkasutuseks või ringlussevõtuks, edasiseks töötlemiseks ja kõrvaldamiseks.
Protsessijääkide eeltöötlus enne korduvkasutust või ringlussevõttu	Eeltöötlamine hõlmab selliseid meetodeid, nagu: <ul style="list-style-type: none"> — veetustamine, nt muda, koore või praakpuidu puhul, mõnel juhul aitab taaskasutatavust suurendada kuivatamine (nt jäätme põletusel suurendab see kütteväärtust); või — veetustamine aitab vähendada massi ja mahtu enne transportimist. Veetustamiseks kasutatakse lintpresse, kruvipresse, dekanteerimistsentrifuuge või filterkambripresse; — ringlussevõetud kiu (vanapaberi) töötlemise protsesside jääkide purustamine/peenestamine ja metallosade eraldamine, et parandada põlemisomadusi enne põletamist; — bioloogiline stabiliseerimine enne veetustamist, kui nähakse ette kasutamine põllumajanduses.
Materjali taaskasutamine ja protsessijääkide ringlussevõtt tootmiskohas	Materjalide taaskasutamine protsessides toimub näiteks järgmiste meetoditega: <ul style="list-style-type: none"> — kiudude eraldamine veest ja ringlussevõtt koos lähteainega; — keemiliste lisaainete, katmispigmentide jne jääkide taaskasutusse võtmine; — keedukemikaalide taaskasutusse võtmine utilisaatorkatla, leelistamise jne abil.
Energia tagasisaamine suure orgaanilise aine sisaldusega jääkidest kas tootmiskohas või mujal	Koorimise, laastude valmistamise, sõelumise jäägid, nagu puukoor, kiumuda vms peamiselt orgaanilised jäätmed põletatakse nende kütteväärtuse pärast küttekolletes või biomassil töötavates elektrijaamades energia taaskasutamiseks
Materjali kasutussevõtt väljaspool tootmiskohta	Paberimassi ja paberi tootmise sobivate jäätmete materjali saab kasutada muudes tootmisharudes, nt: <ul style="list-style-type: none"> — põletamine põletusahjus või segamine tsemendi-, keraamika- või tellisetootmise toorainega (hõlmab ka energiakasutust); — paberimuda komposteerimine või sobivate jäätmete maapinnale laotamine põllumajanduses; — anorgaaniliste jäätme fraktsioonide (liiv, kivid, kruus, tuhk, lubi) kasutamine ehituses, teede ja tänavate sillutamises jne. Jäätme fraktsioonide sobivus väljaspool kasutamiseks määratakse kindlaks jäätmete koostise järgi (nt anorgaanilise/mineraalne sisaldus) ja tõenditest selle kohta, et kavandatud ringlussevõtt ei kahjusta keskkonda ega tervist.
Jäätme fraktsiooni eeltöötlamine enne kõrvaldamist	Jäätmete eeltöötlamine enne kõrvaldamist hõlmab meetmeid (veetustamine, kuivatamine jne), massi ja mahu vähendamist enne transporti või kõrvaldamist.

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET